

Selcan Mancak

TURKKI-AFRIKKA-SUHTEET TURKIN LÄHENTYMISSUUNNITELMAN JÄLKEEN

Johtamisen ja talouden tiedekunta
Politiikan tutkimuksen tutkinto-ohjelma
Pro-gradu -tutkielma
Huhtikuu 2020

TIIVISTELMÄ

Selcan Mancak: Turkki-Afrikka-suhteet Turkin lähentymissuunnitelman jälkeen

Pro-gradu tutkielma

Tampereen yliopisto

Politiikan tutkimuksen tutkinto-ohjelma

Kansainvälinen politiikka

Huhtikuu 2020

Afrikan merkitys on kasvanut viime vuosina sekä maailmantaloudessa että maailmanpolitiikassa. Suurvallat ja kehittyvät valtiot ovat aloittaneet viime vuosina kehittämään korkeatasoisia suhteita Afrikan maihin. Turkki on myös yksi näistä valtioista, jotka ovat kiinnostuneita Afrikasta. Tässä tutkimuksessa käsitellään Turkin ja Afrikan suhteita Turkin Afrikkaan kohdistuneen lähentymissuunnitelman myötä.

Työssä ovat mukana Turkin virallisten toimielinten ja kansalaisjärjestöjen vuosikertomukset, toimintaraportit ja julkaisut sekä aiheeseen liittyvät kirjat, artikkelit ja uutiset. Teoreettisena viitekehysenä käytän pehmeän vallan käsitettä. Tutkimuksessani tarkastelen aineistoa erityisesti pehmeän vallan näkökulmasta ja analyysissä hyödynnän myös aiempia tutkimuksia. Tutkimukseni tavoitteena oli selvittää, miten Turkin ja Afrikan suhteet kehittyivät viimeisten 15 vuoden aikana ja miten Turkki on hyödyntänyt pehmeää valtaa kehittäessään suhteita Afrikan maihin.

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että Turkin ja Afrikan suhteet alkoivat kehittyä vuodesta 2005 lähtien, jolloin Turkin lähentymissuunnitelma otettiin täytäntöön virallisesti, ja Turkin käyttämä pehmeä valta auttoi suhteiden kehittämistä monilla aloilla. Turkin ja Afrikan väliset diplomaattisuhteet ovat nousseet erittäin korkealle tasolle vastavuoroisten vierailujen myötä ja taloussuhteet ovat osoittautuneet jatkuvasti kasvavan. Vuodesta 2005 lähtien Turkin ja Afrikan kauppavolyymi on osoittautunut olevan 227,6% kasvuprosenttia. Kulttuuri- ja sosiaalisuhteita pyrittiin kehittämään ja vahvistamaan matkailualan yhteistyösopimuksilla, Turkin kulttuurikeskusten ja koulujen avaamisella Afrikkaan, afrikkalaisten opiskelijoiden määrän kasvattamisella Turkissa sekä lentoliikenneyhteyksien lisäämisellä. Turkki, josta on tullut yksi Afrikan tärkeimmistä kumppaneista, on vahvistanut vaikutusvaltaansa Afrikassa käyttäen pehmeän vallan lähteitään. Turkki on hyödyntänyt erityisesti historiallisia ja kulttuurisia siteitään suhteiden vahvistamiseksi Afrikan maihin. Lisäksi Turkki on hyödyntänyt pehmeän vallan piirteistä yhteistyötä, kohdemaan kehityksen edistämistä, vuoropuhelua, kulttuurivientiä, julkisuusdiplomatiaa sekä humanitaarisia, taloudellisia ja sotilaallisia avustuksia Afrikka suhteissaan.

Avainsanat: Turkki, Afrikka, lähentymissuunnitelma, pehmeä valta

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
1.1	<i>Afrikan kasvava merkitys</i>	3
1.2	<i>Muut toimijat Afrikassa</i>	5
1.3	<i>Muutokset Turkin ulkopolitiikassa</i>	7
1.4	<i>Turkin ja Afrikan suhteiden historiallinen kehys</i>	9
1.5	<i>Turkin lähentymissuunnitelma Afrikkaan</i>	10
2	Teoreettinen lähestymistapa	14
2.1	<i>Pehmeä valta</i>	14
2.2	<i>Pehmeän vallan resurssit</i>	18
3	Metodologia	20
3.1	<i>Aineisto</i>	20
3.2	<i>Sisällönanalyysi</i>	21
4	Turkin ja Afrikan Suhteet	22
4.1	<i>Turkin ja Afrikan väliset suhteet vuosina 2005-2020</i>	22
4.1.1	<i>Diplomaattiset ja poliittiset suhteet</i>	25
4.1.2	<i>Talous- ja kauppasuhteet</i>	33
4.1.3	<i>Kulttuuri- ja sosiaalisuhteiden kehittämistä koskevat toimet</i>	39
5	Virallisten toimielinten ja kansalaisjärjestöjen toiminta Afrikassa	43
5.1	<i>Turkin yhteistyö- ja koordinoituvirasto (TIKA)</i>	44
5.2	<i>Kızılay</i>	49
5.3	<i>Turkin katastrofien ja hätätilanteiden hallinnan puheenjohtajuus (AFAD)</i>	50
5.4	<i>Ulkomailla olevien turkkilaisten ja niihin liittyvien yhteisöjen puheenjohtajuus (YTB)</i>	51
5.5	<i>Yunus Emre instituutio (YEE)</i>	52
5.6	<i>Turkin Maarif- säätiö (TMV)</i>	52
6	Arviointi ja pehmeän vallan asema Turkin suhteissa Afrikkaan	55
6.1	<i>Lähentymissuunnitelman merkitys ja Turkin ja Afrikan suhteiden arviointi Afrikkaan lähentymissuunnitelman jälkeen</i>	55
6.2	<i>Pehmeän vallan asema Turkin kehittämässä suhteissa Afrikkaan</i>	58
7	Johtopäätös	64
8	Lähteet	67

Taulukot

Taulukko 1. Nyen käyttäytymisspektri	16
Taulukko 2. Turkin suurlähetystöt Afrikassa avauspäivän mukaan	27
Taulukko 3. Afrikan maiden suurlähetystöt Turkissa	28
Taulukko 4. Diplomaattikouluun osallistuminen Afrikan maista	29
Taulukko 5. Turkin vienti ja tuonti Afrikkaan	35
Taulukko 6. Afrikkalaisten korkeakouluopiskelijoiden määrä Turkissa	40
Taulukko 7. TIKA:n toiminnot Afrikassa vuosina 2018-2019	46
Taulukko 8. TMV:n toimet Afrikassa	54
Taulukko 9. Turkin julkisuusdiplomatian toimet Afrikassa	62

Kuviot

Kuvio 1. Turkin alakohtainen vienti Afrikkaan	37
Kuvio 2. Investointien jakautuminen sektoreille	38
Kuvio 3. Afrikkalaisten matkailijoiden määrä Turkkiin(vuosittain)	41
Kuvio 4. Tuensaajien määrä Kızılayista	50
Kuvio 5. YEE:n kulttuurikeskusten jakautuminen alueittain	52
Kuvio 6. Turkin ja Afrikan kauppavolyymi	57
Kuvio 7. YTB:n apurahojen jako alueittain	58

Kuvat

Kuva 1. TIKA:n ohjelmakoordinoitimet Afrikassa	45
Kuva 2. Turkin Maarif-säätiön toimet alueittain	53

Käsiteluettelo ja käännökset

Organisaatiot

1. Afrikan kehityspankki AfDB-African Development Bank
2. Afrikan sarven alueellinen yhteistyöjärjestö IGAD- Intergovernmental Authority on Development IGAD
3. Afrikan unioni AU- African union AU
4. Afrikan yhtenäisyysjärjestö OAU-Organisation of African Unity OAU
5. Ankaran yliopiston Afrikan tutkimuskeskus- Center for African Studies
6. Eteläisen Afrikan kehitysyhteisö SADC- Southern African Development Community SADC
7. Euroopan unioni EU-European union EU
8. Itä-Afrikan yhteisö EAC-East African Community EAC
9. Länsi-Afrikan talousyhteistyö ECOWAS- Economic Community of West African States ECOWAS
10. Turkin Aasian strategisten tutkimuskeskus TASAM- Turkish Asian Center for Strategic Studies TASAM
11. Turkin katastrofien ja hätätilanteiden hallinnan puheenjohtajuus AFAD- Disaster and Emergency Management Presidency AFAD
12. Turkin lentoyhtiö THY- Turkish Airlines THY
13. Turkin Maarif-säätiö TMV-Turkey Maarif Foundation TMV
14. Turkin taloudellisten ulkosuhteiden neuvosto DEIK-Foreign Economic Relations Board of Turkey DEIK
15. Turkin yhteistyö-ja koordinointi virasto TIKKA- Turkish Cooperation and Coordination Agency TIKKA
16. Ulkomailla olevien turkkilaisten ja niihin liittyvien yhteisöjen puheenjohtajuus YTB- Presidency for Turks Abroad and Related Communities YTB
17. Yhdistyneet kansakunnat YK- United Nations UN
18. Yhdysvaltain Afrikan komento AFRICOM- United States Africa Command AFRICOM
19. Yunus Emre instituutio YEE- Yunus Emre Institute YEE
20. Öljynviejäm maiden yhteistyöorganisaatio OPEC- Organization of the Petroleum Exporting Countries OPEC

Termistö

1. Diplomacy academy-Diplomaattikoulu
2. Kiina-Afrikka yhteistyöfoorumi FOCAC-Forum on China-Africa Cooperation FOCAC
3. Turkey`s opening to Africa action plan- Turkin lähentymissuunnitelma Afrikkaan
4. Vähiten kehittyneet maat- least developed countries LDCs

1 JOHDANTO

Afrikan merkitys kasvaa maailmanpolitiikassa syynä nopeasti ja jatkuvasti kasvava väestö. Räjähdysmäisen väestön kasvun myötä sen odotetaan olevan maanosa, jossa on eniten nuoria ja työvoimaa, ja ohittavan Kiinan työvoiman 15 vuoden jälkeen (Özkan 2014:40). Niiden perusteella ennustetaan Afrikan talouden tulevina vuosina kasvavan, jos ajateltaisiin keskituloisten määrän lisääntyvän mantereella. Toisaalta keskituloisten määrän kasvu merkitsee myös laajoja kuluttajayleisöjä, jotka tarjoavat kauppaa- ja investointimahdollisuuksia sekä valtioille että kansainvälisille yrityksille. Tästä syystä maanosan tulevaisuutta voidaan pitää valoisana (Vastapuu 2019,15-18.) OECD:n *African Economic Outlook 2017* raportti, jossa tarkastellaan Afrikan viimeaikaista taloudellista ja sosiaalista tilannetta, yrittäjyyttä ja teollistumista, osoitti Afrikan olevan maailman toiseksi nopeimmin kasvava alue Aasian jälkeen (AfDB,OECD&UNDP 2017,28). Toisaalta Afrikkaa pidetään strategisesti tärkeänä maanalaisten resurssien ja kansainvälisen kaupan reittejä koskien. Afrikan maanalaiset resurssit ovat ylläpitäneet jatkuvasti suurvaltojen ja kansainvälisten yritysten kiinnostusta Afrikkaan (Orakçı 2020,2-3.) Suurvaltojen lisäksi kehittyvät maat ovat viime vuosina alkaneet olla aktiivisia Afrikassa kehittämällä kahdenvälisiä suhteita Afrikan maihin.

Turkki, joka pyrkii tulemaan alueelliseksi vallaksi, on ollut viime vuosina yksi niistä maista, jotka ovat kiinnostuneita Afrikasta. Vaikka Turkin historialliset siteet Afrikkaan ovat hyvin vahvoja ja vanhoja, Turkin tasavalta ei ollut tarpeeksi kiinnostunut Afrikasta perustamisensa jälkeen ja ei ottanut sitä huomioon tarpeeksi ulkopolitiikassaan. Turkki on valmistanut vuonna 1998 lähentymissuunnitelman Afrikkaan muuttuneen ulkopolitiikkaansa seurauksena. Lähentymissuunnitelman, jota pidetään ensimmäisenä strategisena asiakirjana Afrikka suhteissa, tavoitteena oli kehittää monilla aloilla suhteita Afrikkaan. Lähentymissuunnitelma sisältää Afrikan maiden kanssa diplomaattisia, poliittisia, taloudellisia, koulutuksellisia, kulttuurisia ja sotilaallisia toimia (Hazar 2016,245.)

Tutkimuksessani tarkastelen Turkin ja Afrikan suhteita Turkin Afrikkaan kohdistuneen lähentymissuunnitelman myötä. Otettaessa huomioon Afrikan mantereen kasvava merkitys ja sen

tulevina vuosina tarjoamat mahdollisuudet, Afrikka ja sen suhteet muihin maihin on mielestäni tutkittava ja analysoitava. Turkin ja Afrikan välisiä suhteita koskevat tutkimukset ovat alkaneet lisääntyä viime vuosina kotimassani Turkissa, mutta en löytänyt mitään tutkimusta ja artikkeleita tähän aiheeseen liittyen Suomen kirjallisuudessa. Tämän vuoksi toisena tavoitteenani on tuoda mahdollisimman laajaa ja syvempää tietoa Turkin ja Afrikan suhteista. Keskityn erityisesti Turkin ja Afrikan suhteisiin vuodesta 2005 lähtien. Lähestyn aihetta pehmeän vallan näkökulmasta, joka on viime vuosina osoittautunut valtioiden käytetyimmäksi voimaksi. Tutkimuskysymykseni ovat “*miten Turkin ja Afrikan suhteet kehittyivät viimeisten 15 vuoden aikana?*” ja “*miten Turkki on hyödyntänyt pehmeää valtaa kehittäessään suhteita Afrikan maihin?*”.

Käytän aineistona Turkin ulkoasianministeriön Afrikan suhteisiin liittyviä julkaisuja, *the Foreign Economic Relations Board of Turkey* :n (DEIK) julkaisuja, Turkey Exporters Assembly:n (TIM) tuonti- ja vientiraportteja, Turkin tilastokeskuksen (TUIK) tuonti- ja vientitilastoja, Association of Turkish Travel Agency:n (TURSAB) ulkomaalaista matkustajatilastoja, Ulkomailla olevien turkkilaisten ja niihin liittyvien yhteisöjen puheenjohtajuuden (YTB) vuosikertomuksia, Turkin uskontoasioiden osasto Diyanetin julkaisuja, Turkin yhteistyö- ja koordinoituvirasto (TIKA) vuosikertomuksia ja raportteja, Yunus Emre instituution vuosikertomusta ja julkaisuja ja Kızılayin sekä Turkin Maarif-säätiön netti julkaisuja. Niiden lisäksi hyödynnän aiheeseen liittyviä kirjoja, artikkeleita ja uutisia. Aineiston laajuuden ja moninaisuuden vuoksi analyysimenetelmänä käytän teoriaohjaavaa sisällönanalyysiä. Tutkimuksessani tarkastelen aineistoa erityisesti pehmeän vallan näkökulmasta ja analyysissa hyödynnän teoriaa ja aiempia tutkimuksia.

Aloitin tutkimukseni tarkastelemalla ensin Afrikan kasvavaa merkitystä, muiden toimijoiden suhteita Afrikan maihin, Turkin muuttunutta ulkopolitiikkaa, Turkin ja Afrikan suhteiden historiallista kehystä ja Turkin lähentymissuunnitelmaa. On selvä, että Turkin pehmeä valta on tullut merkittävästi näkyväksi suhteissaan Afrikkaan ja seuraavassa luvussa esittelen tutkielmani teoreettista lähestymistä, joka muodostuu pehmeästä vallasta. Tämän jälkeen kolmannessa luvussa esitän tutkielmani metodista lähestymistä. Pyrin esittämään sisällönanalyysin merkitystä laadullisessa tutkimuksessa. Sitä seuraa tutkielman varsinainen osio, jossa käsittelen Turkin ja Afrikan suhteita eri aloilla vuodesta 2005 lähtien. Turkin virallisten toimielinten ja kansalaisjärjestöjen toimintaa pidetään tärkeänä Turkin ja Afrikan suhteiden kehittämisessä. Tästä syystä viidennessä luvussa tarkastelen niiden toimintaa.

Sen jälkeen edellisistä luvuista tulevien tietojen valossa analysoin, miten Turkin ja Afrikan suhteet kehittyivät viimeisten 15 vuoden aikana ja miten Turkki on hyödyntänyt pehmeää valtaa kehittäessään suhteita Afrikan maihin. Johtopäätöksessä pyrin tekemään yhteenvedon koko tutkielmasta.

1.1 Afrikan kasvava merkitys

Maanosan väkiluku on yli 1,327 miljardia, joka on 16,72 prosenttia koko maailman väestöstä. Otettaessa huomioon maailmassa olevien kaikkien mantereiden nuorten väkiluku maailman nuorimmasta väestöstä suurin osa on Afrikan mantereella. Tilastollisesti sanottuna Afrikan mantereella olevasta väkiluvusta noin 60 prosenttia on alle 24-vuotiaita. Vaikka maailman väestön ennustetaan vähenevän lähitulevaisuudessa, Afrikan väkiluvun ennustetaan kasvavan 2-3 kertaiseksi. Ennusteet osoittavat, että Afrikan työvoiman osuus kasvaa nopeasti maailmanlaajuisesti ja väestönkasvun vaikutuksesta henkeä kohti laskettujen tulojen odotetaan kasvavan 25 prosenttia vuoteen 2050 mennessä (Öztürk & Eke 2015,3 ; Vastapuu, 2018 15-17.) Väestön kasvun myötä kasvavaa keskiluokkaa pidetään kansainvälisille yrityksille suurina markkinoina, joiden arvo kasvaa jatkuvasti. Tästä syystä erityisesti matkapuhelinten, tablettien, elektronisten laitteiden, tekstiilien ja elintarvikkeiden alalla toimivat kansainväliset yritykset ovat alkaneet viime vuosina käsitellä Afrikan mahdollisuuksia (Orakçı 2020,2.)

Keskiluokan kasvamisen seurauksena ennustetaan, että noin 15 vuoden kuluttua Afrikassa kaupungeissa asuvien ihmisten määrä on yli 50 prosenttia, mikä mahdollistaa nopeasti mobiiliteknologian lisääntymisen. Hakala ja Vastapuu toteavat, että tämä synnyttää uusia liiketoiminta- ja investointimahdollisuuksia. Kansainväliset informaatiotekniikan yritykset ovat lisääntyneet Etelä-Afrikassa, Keniassa, Senegalissa ja Ruandassa viime vuosina ja niiden määrän odotetaan lisääntyvän koko mantereella seuraavan vuosikymmenen aikana (Hakala & Vastapuu 2018, 21.) Kansainvälisten yritysten lisäksi myös valtiot, jotka ovat tietoisia mantereen taloudellisista ja poliittisista potentiaaleista, ovat alkaneet kiinnostua mantereesta.

Nykyään Afrikan valtiot, joiden määrä on 54, ovat mukana useimmissa kansainvälisissä ja alueellisissa järjestöissä, kuten Yhdistyneet kansakunnat (YK), G-20, D-8, BRICS, Öljynviejämäiden yhteistyöorganisaatio (OPEC), Islamilainen yhteistyöjärjestö (IIT), Arabiliitto, Kansainyhteisö (Commonwealth), Afrikan unioni (AU), Länsi-Afrikan talousyhteisö (ECOWAS), Afrikan sarven

alueellinen yhteistyöjärjestö (IGAD), Eteläisen Afrikan kehitysyhteisö (SADC) ja Itä-Afrikan yhteisö (EAC). Valtiot ovat myös alkaneet kehittää kahdenvälisiä suhteita Afrikan maihin lisätäkseen niitä tukevien maiden määrää näissä järjestöissä (Orakçı 2020,2.)

Afrikan maanalaiset resurssit ovat aina herättäneet niiden kansainvälisten yritysten ja maailmanlaajuisten toimijoiden huomion, jotka tarvitsevat raaka-aineita. Afrikassa löytyy strategisesti tärkeitä kaivoksia, kuten platina, kromi ja koboltti, jota käytetään ase- ja avaruusteollisuudessa. Suurimman osan raaka-aineiden resurssit, kuten timantti, kulta, fosfaatti, kupari, uraani, boori, titaani, bauksiitti ja alumiini, ovat Afrikassa. Maanalaiset resurssit eivät rajoitu vain kaivoksiin, vaan viime vuosina on löydetty maakaasua ja öljyä mantereella, erityisesti Algeriassa, Angolassa, Etelä-Sudanissa, Libyassa, Keniassa, Kamerunissa, Sudanissa, Päiväntasaajan Guineassa, Nigeriassa, Ugandassa ja Tšadissa. Näiden lisäksi manner tarjoaa mahdollisimman paljon kenttää vaihtoehtoisten energialähteiden kannalta. Saharan ja Kalaharin alueet tarjoavat suuria alueita aurinkoenergian kannalta, kun taas Itä-Afrikan alue tarjoaa suuren alueen tuulivoimaloiden kannalta. Lisäksi Nigerin, Kongon ja Niilin vesistöalueita pidetään merkittävänä alueina vesivoimaloiden rakentamisessa (emt, 3-4.)

Mantereen rikkaat resurssit ovat johtaneet Afrikan mantereen kolonialismin kohteeksi monien vuosien ajan. Länsimaat ovat vuosisatojen ajan menneet näille maille vain hyväksikäytön vuoksi eivätkä ole juurikaan edistäneet Afrikan kehitystä. Mantereen kansalaiset ovat joutuneet elämään orjuudessa jo pitkään kolonialismin vuoksi. Yılmaz toteaa, että siirtomaavallan aikana Afrikan suurin osa ei kehittynyt, koska kolonialismin hallitukset ovat käyttäneet hyväkseen mantereen raaka-aineita, kaivoksia ja muita rikkauksia parantamatta afrikkalaisten ihmisten elämää. Toisen maailmansodan jälkeen Afrikan maat aloittivat itsenäisyystaistelunsa ja itsenäistyivät 1960-luvulta lähtien (Yılmaz 2014, 7-11.) Tässä kohtaa Afrikan yhtenäisyysjärjestö (OAU) perustettiin vuonna 1963 Addis Abebassa Afrikan valtioiden itsenäisyyden saavuttamisen, kolonialismin päättämisen, Afrikan maiden välisen yhteistyön kehittämisen, Afrikan valtioiden yhtenäisyyden ja solidaarisuuden edistämisen ja Afrikan kansoille paremman elämän tarjoamisen periaatteiden mukaisesti (African Union, 2020). Kuitenkin eurooppalaisten siirtomaapolitiikka, kuten rajojen määrittäminen kynällä paperiin, ja monien eri etnisten ryhmien yhdistäminen johtivat sisällissotaan itsenäisyyden jälkeen. Kolonialismin kielteiset vaikutukset, kuten köyhyys, epätasa-arvoisuus, pessimismi ja etniset-, uskonnolliset- ja luokkaerot, aiheuttivat sisällissotia, konflikteja ja epävakauksia monen vuoden ajan (Tepebas 2009,13.)

Ne ovat pakottaneet Afrikan yhtenäisyysjärjestön toimimaan tehokkaammin. Ensimmäinen konkreettinen ehdotus uudeksi järjestöksi esitettiin 9. syyskuuta 1999 Sirtessä Libyassa pidetyssä huippukokouksessa. Järjestö nimettiin Afrikan unioniksi Durbanissa Etelä-Afrikassa 2002 pidetyn huippukokouksen jälkeen. Tällä tavoin järjestöstä on tullut järjestelmällisempi ja rakenteellisesti kattavampi. Lisäksi järjestö on määritellyt uudestaan tavoitteensa, kuten poliittisen, sosiaalisen ja taloudellisen yhdentymisen edistämisen, kehityksen nopeuttamisen, rauhan ja vakauden turvaamisen, kansainvälisen yhteistyön edistämisen sekä demokratian ja hyvän hallintotavan periaatteiden omaksumisen. Järjestön viralliset kielet ovat arabia, englantia, ranska, portugali, espanja ja swahili (African Union, 2020.)

1.2 Muut toimijat Afrikassa

Afrikan merkityksen alkaessa kasvaa sekä maailmanpolitiikassa että maailmantaloudessa suurvallat, jotka tarvitsevat teknologian ja teollisuuden kehityksen myötä raaka-aineita, pyrkivät laajentamaan vaikutusvaltaansa lähes kaikilla aloilla mantereella. Tässä suhteessa suurvallat, kuten Kiina, Yhdysvallat, Euroopan unioni (EU) ja Venäjä ja muut kehittyvät maat, kuten Turkki, Brasilia, Etelä-Korea, Intia ja Lähi-idän maat, ovat alkaneet kilpailla kasvattaakseen taloudellista ja poliittista vaikutusvaltaansa mantereella (Akhijadov, 2019.)

Ensinnäkin olisi hyödyllistä käsitellä nykyisten suurvaltojen toimintaa Afrikan maissa, jotta ymmärtäisi paremmin Turkin aseman Afrikassa ja paljastaisi Turkin aseman mantereella suurvaltojen välisessä uudessa ylivaltakilpailussa.

Zezeza (2014) tarkastelee Kiinan ja Afrikan suhdetta kolmessa vaiheessa. Ensimmäistä vaihetta kuvaillaan alkavakehitysvaiheeksi, joka kesti 1950-luvulta 1970-luvun puoliväliin. Toista kuvaillaan rakenneuudistusjaksoiksi 1970-luvun puolivälin ja 1990-luvun lopun välillä. Viimeinen määritellään konsolidointijaksoksi 2000-luvulta lähtien. Ensimmäisen vaiheen aikana Kiina ja sitoutumattomat maat keskittyivät vahvistamaan kansallista identiteettiään ja etujensa uudelleen määrittelemisen. Toisessa vaiheessa poliittisessa taloudessa tehtiin merkittäviä uudistuksia ja kolmannessa vaiheessa esiintyy Kiinan talouden räjähdysmäinen kasvu. Kiina on tarvinnut luonnonvaroja Kiinan talouden huomattavan kasvun vuoksi ja on pyrkinyt kehittämään talous- ja kauppasuhteita luonnonvaroistaan rikkaiden maiden kanssa (Zezeza 2014, 147.) Kiina-Afrikka yhteistyöfoorumi, jonka avulla pyrittiin kehittämään ja parantamaan Kiinan ja Afrikan suhteita ``win win`` periaatteella, pidettiin vuonna 2006, 2015 ja 2018. Näillä yhteistyöfoorumeilla pyrittiin kehittämään suhteita eri aloilla, kuten talous, kauppa, rahoitus, maanviljely, terveys, tiede ja teknologia, kulttuuri, koulutus, henkilöstöosasto,

liikenne, ympäristö ja turismi. Kiinan ja Afrikan suhteet perustuvat molemminpuoliseen hyötyyn ja tasa-arvoiseen politiikkaan (Bayram 2018, 188-195.)

Vaikka Kiinan kaupanarvo Afrikan maiden kanssa oli vuonna 2000 vain 10,5 miljardia dollaria, se on kasvanut 29,5 miljardiin dollariin vuonna 2004, 40 miljardiin dollariin vuonna 2005, 73 miljardiin dollariin vuonna 2007 ja lähes 100 miljardiin dollariin vuonna 2010 (Germir 2017, 409). Tämä arvo on kasvanut 200 miljardiin dollariin vuonna 2017. Toisaalta vuonna 2018 toteutettuun Kiina-Afrikka yhteistyöfoorumiin on osallistunut Afrikan 54 valtiosta 53. Voidaan sanoa, että Kiina on luonut vahvat kahdenväliset suhteet melkein kaikissa aloissa lukuisiin Afrikan maihin. On mahdollista tutkia Kiinan ja Afrikan suhteita historiallisesta, poliittisesta, sosioekonomisesta, taloudellisesta ja kulttuurisesta näkökulmasta. Tilastojen valossa on erittäin selvä, että Kiinan ja Afrikan maiden välinen kauppa on kasvanut nopeasti FOCACIN perustamisen jälkeen. Nykyään Kiina on Afrikan tärkein talouskumppani ja toimittaa noin 40 prosenttia öljytarpeestaan Afrikan mantereelta, erityisesti Sudanista, Nigeriasta ja Gabonista (Obi 2019, 11,14.)

Yhdysvallan vuonna 2002 julkaisemassa kansallisessa turvallisuusstrategiassa annettiin Afrikkaan liittyen kolme strategiaa. Nämä ovat 1) yhteistyön tekeminen maailmanlaajuisten uhkien torjumiseksi vaikutusvaltaisten maiden, kuten Nigeria, Etiopia, Etelä-Afrikka ja Kenia, sekä alueellisten järjestöjen kanssa, 2) eurooppalaisten liittolaisten ja kansainvälisten järjestöjen kanssa koordinoiminen, jotta tehdä menestyksellisiä operaatioita konflikteja vastaan ja 3) talous-, koulutus- ja terveysalan uudistuksen nopeuttaminen ja hyvän hallinnon edistäminen (Tepebas 2009, 98.) Tämän strategian seurauksena perustettiin vuonna 2007 AFRICOM, jotta järjestää sotilasoperaatioita Afrikan mantereella. Toisaalta AFRICOM:lla (Yhdysvaltain Afrikan komento) tavoiteltiin Afrikan öljyn ja luonnonvarojen turvaamista, Kiinan vaikutuksen kaventamista ja terrorismipotentiaalin minimointia maksimoimalla demokratia mantereella (Issa & Faraji, 2009, 261-262). Nykyään Yhdysvallat tuo osan öljyn tarpeistaan, joiden arvo on vuosittain 8 miljardia dollaria, Angolasta, Päiväntasaajan Guineasta, Nigeriasta ja Sao Tomésta. Vuoden 2018 tietojen mukaan Afrikan ja Yhdysvallan kaupanarvo on 61,8 miljardia dollaria (Orakçı 2020, 16.)

Venäjä on ottanut enemmän huomioon Afrikan maita ulkopoliitikassaan viimeisten kymmenen vuoden aikana. Neuvostoliiton ideologisen lähestymistavan sijaan "win win" - lähestymistapa on keskeinen tekijä Venäjän Afrikka politiikassa. Venäjän ja Afrikan maiden välisen kaupan määrä kaksinkertaistui yli 20 miljardiin dollariin viimeisten viiden vuoden aikana. Venäjän ja Afrikan

ensimmäinen huippukokous pidettiin 23.-24. lokakuuta 2019 ja huippukokoukseen osallistui yhteensä 54 Afrikan maata. Kokouksissa käsiteltiin Afrikan energiaongelmaa sekä kaupallisia suhteita ja allekirjoitettiin yli 50 sopimusta, joiden arvo on 12,5 miljardia dollaria ja tavoitteena kehittää Venäjän ja Afrikan maiden kauppasuhteita. Venäjä aikoo rakentaa kalliita ydinvoimaloita koko mantereella ja lisätä sotilaallista sekä teknistä yhteistyötä. Nykyään Venäjällä on tärkeä asema Afrikan asemakkinolla ja Pohjois-Afrikan maat tuovat asetarpeistaan 49 prosenttia Venäjältä. Sen lisäksi Wagner-ryhmän, joka on venäläinen sotilasyritys ja toimii 10 maassa Afrikassa, kautta tarjotaan turvallisuus- ja poliittisia konsultointipalveluja Afrikan maiden johtajille vastineeksi oikeudesta hankkia erilaisia luonnonvaroja. Tässä kohtaa Afrikan luonnonvarat näyttävät olevan myös tärkeä Venäjälle (Akhijadov,2019.)

Euroopan Unionin (EU) mukaan Afrikkaa pidetään nykyään tärkeänä talouskumppanina, kuten Eurooppa neuvoston puheenjohtaja Donald Tusk kertoo;

“EU on myös Afrikan suurin investoija ja kauppakumppani, tärkein kehitysavun ja humanitaarisen avun antaja sekä merkittävin rauhan ja turvallisuuden edistäjä.

Huippukokouksessa ilmaisimme vahvan aikomuksen vahvistaa kumppanuuttamme edelleen.”

(Eurooppa-neuvosto,2020).

EU:n ja Afrikan yhteinen strategia hyväksyttiin vuonna 2007 ja tällä strategialla tavoiteltiin lisätä ja kehittää yhteistyötä kaikilla tasoilla tasavertaisina kumppaneina ja vahvistaa poliittista kumppanuutta. Sen lisäksi korostettiin yhteistyön merkitystä eri aloilla, kuten tasa-arvo, turvallisuus, rauha, kehitys, alueellinen yhteistyö, hyvinvointi ja investointi (The Africa-EU Strategic Partnership,2020.) Afrikan ja EU:n välisen kaupan arvo nousi merkittävästi EU:n ja Afrikan yhteisen strategian jälkeen. Näiden välisten kaupan volyyymi oli 281 miljardia euroa vuonna 2008, kun taas se nousi 303 miljardiin euroon vuonna 2018 (Orakçı 2020,24.) EU:n ja Afrikan välillä pidettiin viisi kertaa huippukokous vuosien 2000-2017 välillä. Viides huippukokous pidettiin Abidjanissa Norsunluurannikolla vuonna 2017, jossa määriteltiin yhteisiä prioriteetteja, kuten nuorten taloudellisista mahdollisuuksista, rauhasta ja turvallisuudesta, liikkuvuudesta ja muuttoliikkeestä ja hallinnonalan yhteistyöstä (Tepebas 2009, 106.)

1.3 Muutokset Turkin ulkopolitiikassa

Turkin tasavallan perustamisaikana Turkin ulkopolitiikka perustui länsimaisuuden ja legitiimiyden periaatteisiin sekä nykyisen tilanteen ylläpitämiseen. Turkki, joka oli silloin vasta perustettu valtio,

pelkäsi järkyttää nykyisen järjestelmän tasapainoa, näin ollen yritti vain luoda valtioimagoa, joka pyrkii suojelemaan itsenäisyyttään. Vaikka Turkki taisteli länsimaita vastaan itsenäisyysprosessissa, se hyväksyi ideologiana länsimaisuutta, joka perustuu modernisuuteen, sivilisaatioon ja positivismiin. Siksi silloin useimmat Turkin ulkopolitiikassa luomat suunnitelmat, ohjelmat ja politiikat ovat suunnattu tähän ymmärrykseen. Tällä ymmärryksellä Turkki on pyrkinyt modernisoimaan ja liittymään länsimaihin. Turkin länsimaistamispolitiikan vaikutukset tuntuivat erityisesti kaksinapaisten maailman aikana, eli kylmän sodan aikana. Turkista tuli OECD:n perustajajäsen vuonna 1948, Euroopan neuvoston jäsen vuonna 1949 ja NATO:n jäsen vuonna 1952. Turkki haki myös Euroopan talousyhteisön jäsenyyttä vuonna 1963. Tässä suhteessa Turkin ulkopolitiikka suuntautui vain länteen ja Turkki on etäännyntynyt naapurimaista, kuten Lähi-idästä ja Afrikasta (Oğurlu 2018, 69.)

Kylmän sodan päätyttyä Turkin oli määriteltävä uudestaan roolinsa ja identiteettinsä tässä uudessa järjestelmässä. Neuvostoliitosta itsenäistyneet valtiot tarjosivat Turkille uusia mahdollisuuksia kehittää suhteitaan politiikan, talouden, sotilasalan ja yhteiskunnan aloilla. Turkin ulkopolitiikka asenne muuttui hiljalleen moniulotteiseksi ja monikeskiseksi. Tämä Turkin moniulotteinen ja monikeskinen ulkopolitiikka sai vauhtia Oikeus ja kehitys -puolueen (AKP) päästyä valtaan vuonna 2002. Tässä kohtaa silloisella Turkin pääministerin pääneuvonantaja Ahmet Davutoğlulla oli suuri vaikutus, ja hänen kirjaansa, joka on *Strateginen Depth*, pidettiin virallisena asiakirjana Turkin ulkopolitiikan muotoilussa. Ahmet Davutoğlu kirjoittaa teoksessaan, että ”Turkin, joka pyrkii tulemaan suurvallaksi ja/tai alueelliseksi supermahdiksi, pitäisi luopua yksikeskisestä ulkopoliittisesta lähestymistavastaan” (emt, 70.) Davutoğlu lisää, että “maan valtaa ei arvioida vain ympäristöönsä vaikuttavalla vallalla, vaan taloudellisen, kulttuurisen ja diplomaattisen toiminnalla eri alueilla” (Davutoğlu 2001, 208). Tässä kohtaa hän viittaa Turkin geopoliittisen aseman merkitykseen. “Turkki on keskellä Afro-Euraasian aluetta, jolla on erilaisia alueellisia identiteettejä. Tästä syystä Turkin on käytettävä monikulttuurista identiteettiään ja pehmeää valtaansa, jonka se voi luoda historiallisten ja kulttuuristen siteidensä avulla. Turkin olisi luotava suhteet eri maantieteellisiin alueisiin, myös naapurimaihin, ja etsittävä yhteistyövaihtoehtoja”. Turkin muuttuneessa ulkopolitiikassa korostettiin periaatteita, kuten nolla ongelma naapureiden kanssa, aktiivisen roolin etsiminen, sovittelurooli, ratkaisujen löytäminen konflikteihin (Oğurlu 2018, 71.)

Yksi ulkopolitiikan tärkeimmistä muutoksista on ulkopolitiikan harjoittamisen poisto ulkoasiainministeriön ja Turkin asevoimien monopolista. Tässä kohtaa uudessa ulkopolitiikkaprosessissa valtion virastot, kansalaisjärjestöt ja liike-elämän edustajat osallistuivat

päätöksentekoprosessiin. Tällä tavoin tämä uusi ulkopoliittikkavisio, joka liittyy kauppavaltioon (trading state) ja kollektiiviseen suorituskyykyyn (total performance), on mahdollistanut Turkin pehmeän vallan periaatteiden käyttöä ulkopoliitiikan välineenä. Davutoğlu toteaa korostaessaan uuden ulkopoliitiikan piirteitä, “Miten jos Afrikan markkinoilla on merkittävä osuus Japanin globaalisen taloudelliseen toimitaan, vaikka sillä ei ole suoraan yhteyttä Afrikkaan, on luonnollista, että Turkki, joka pyrkii lisäämään maailmanlaajuista tehokkuuttaan, seuraa tiiviisti kansainvälisen taloudellisen ja poliittisen kilpailun tärkeitä alueita”. Näin ollen, Turkin Afrikka politiikka on kehittynyt tämän muuttuneen uuden ulkopoliitiikan seurauksena (Bayram 2016,407-408.)

1.4 Turkin ja Afrikan suhteiden historiallinen kehys

Suurin osa Turkin ja Afrikan suhteita koskevista tutkimuksista osoittaa, että Turkin ja Afrikan suhteiden alkamisaika perustuu Tulunidit valtioon, joka hallitsi 800-luvulla Egyptiä. Vaikka Tulunidit pidetään ensimmäisenä muslimiturkkilaisten perustamana itsenäisenä valtiona, varsinaisesti suhteet alkoivat vuonna 1517 Osmanien valtakunnan sulttaanin Yavuz Selimin Egyptin valloituksesta, joka syntyi Ridaniyan taistelun seurauksena. Egypti vuonna 1517, Algeria vuonna 1518, Tunisia vuonna 1534 ja Tripoli vuonna 1551 liitettiin Ottomaanien alueisiin. Ottomaanien hallitus laajeni myöhemmin mantereen uusille alueille ja Osmanien Välimeren hallitsevaa politiikkaa toteutettiin menestyksekkäästi Afrikan alueella (Toprak & Tatar 2017, 829-832.)

Löytöretken seurauksena Hyväntoivonniemen löytö ja Afrikkaan pääsyn helpottaminen lisäsivät kiinnostusta Euroopan valtioille Afrikan manteretta kohtaan. Portugalilaisten laivojen hyökätessä Itä-Afrikkaan Ottomaanien valtakunta on pyrkinyt suojelemaan Itä-Afrikan rannikkoa ja estämään sitä Portugalin miehitykseltä. Ottomaanien laivasto antoi sitten sotilaallista apua Tansanialle ja Kenialle Itä-Afrikassa ja sen lisäksi Ottomaanien hallinto on liittänyt monia satama-alueita itselleen estääkseen Tansanian ja Kenian ryöstelyä. Vaikka nämä valtiot olivat Ottomaanien hallinnossa, arkistoasiakirjat osoittavat, että Ottomaanien valtakunta ei sotkeutunut näiden valtioiden sisäisiin asioihin ja on sallinut paikallisille hallintovirkamiehille mahdollisuuden hallita sillä ehdolla, että he hallitsevat oikeudenmukaisesti. Näin ollen se on mahdollistanut kunnioituksen saamisen Itä-Afrikan kansoilta. BILGESAM:in Afrikka raportin (2015) mukaan sekä Keniassa että Tansaniassa tätä Ottomaanien valtakunnan Itä-Afrikan kansoille antamaa tärkeää sotilaallista apua opetetaan edelleen peruskoulun historian kirjoissa. Ottomaanien aikana Turkin vaikutus Afrikassa ei rajoittunut ainoastaan Pohjois-Afrikan ja Itä-Afrikan rannikoihin vaan myös sisämaahan. On mahdollista mainita Ottomaanien

vaikutuksesta Sudanissa, Kamerunissa, Malissa, Ugandassa, Tsadissa ja Nigeriassa. Osoittaa, että vaikka Ottomaanien valtakunta hallitsi merkittävää osaa Afrikan mantereesta, se ei todellakaan pyrkinyt etsimään siirtomaita itselleen ja pakottamaan omaa kieltään, kulttuuriaan ja uskontoaan heille kuten britit, italialaiset, espanjalaiset, ranskalaiset, portugalilaiset ja hollantilaiset. Ottomaanien valtakunta oli muslimi ja se oli tehokkain tekijä, joka helpotti suhteiden luomista Afrikkaan. Ottomaanien ja Afrikan väliset kehittyneet poliittiset ja taloudelliset suhteet heikentyivät 1800-luvun lopussa, kun Ottomaanien vaikutusvalta väheni. Heikkenevää taloudellista valtaa, menetettyjä alueita ja sisäisiä ongelmia vastaan taistelua voidaan mainita tämän syyksi. Lopputuloksena voidaan sanoa, että katsottaessa Ottomaanien ajanjaksoa suhteet Afrikan mantereeseen olivat aina voimassa, kunnes Ottomaanien valtakunta romahti. (Kavas 2006, 12-13; Öztürk & Eke 2015, 9-13.)

Tasavaltalaiskaudella Turkilla ei ollut tehokasta Afrikka politiikkaa. Vaikka Turkilla oli ennen vahvat siteet Afrikan mantereeseen, Turkki ei kiinnostunut mantereesta Turkin tasavallan perustamisen jälkeen ja kylmän sodan aikana. Turkin suhteet Afrikan mantereeseen olivat erittäin heikkoja vuoteen 1998 asti. Turkki lähentyi Afrikan maihin enemmän humanitaarisen avun tarjoamisella ja ulkomaanavut käytettiin ulkopolitiikan välineenä 1980-luvuilla. Turkki on järjestänyt koulutusohjelmia, seminaareja ja konferensseja afrikkalaisille asiantuntijoille teollisuuden, maatalouden sekä pienten ja keskisuurten yritysten aloilla YK:n kehitysohjelman kautta. Niiden lisäksi lähetettiin Afrikan maihin ruokaa, lääkintätarvikkeita ja teknistä apua ja samalla annettiin 10 miljoonaa dollaria avustusta Sahelin maihin, kuten Mali, Niger, Senegal, Burkina Faso, Mauritania, Tsad ja Sudan, Islamilainen yhteistyöjärjestelmän (OIC) avulla (Hazar 2016, 235-237.)

1.5 Turkin lähentymissuunnitelma Afrikkaan

Kylmän sodan päättyessä päättyi myös kaksinapainen maailma. Tämän seurauksena Turkin yksiulotteinen ulkopolitiikka on muuntunut moniulotteiseksi politiikaksi, kuten muilla valtioilla. Turkki on tulkinnut ulkopolitiikkaansa ja etujaan uudelleen ja Turkin ulkopolitiikassa korostettiin, että suhteita on kehitettävä ja parannettava moniin maailman maihin, eikä vain naapureihin. Afrikkaan lähentyminen on myös tämän moniulotteisen politiikan seurausta. 53 valtiota on edustanut Afrikan mannerta 1990-luvuilla YK:ssa ja tämä osoittaa, että Afrikka ei ole ainoastaan taloudellisesti käsiteltävää aluetta, vaan se on poliittisesti tärkeässä asemassa. Näiden näkemysten mukaisesti Turkin ulkopolitiikassa hyväksyttiin Afrikkaan lähentymispolitiikka vuonna 1998. Ulkoministeri

Ismail Cem Ipekci on korostanut, että Turkki on kehittänyt taloudellisia ja poliittisia suhteita naapureiden kanssa, mutta nyt Turkin on kehitettävä näkemys Afrikan mantereeseen ylittämällä Välimeri. Ulkoministeriö on pitänyt kokouksia Turkin suurlähettiläiden, Turkissa olevien afrikkalaisten konsulaattien, Afrikan maiden kanssa kauppaa tekevien yhtiöiden virkamiehien, yksityisen sektorin edustajien ja lehdistön edustajien kanssa. Näissä kokouksissa korostettiin, että suhteita Afrikkaan on kehitettävä kaikilla aloilla ja on allekirjoitettava kahdenväliset sopimukset. Lisäksi näihin liittyviä ongelmia korostettiin ja tehtiin ratkaisuehdotuksia näihin ongelmiin. Kokouksien tuloksena valmisteltiin Afrikkaan lähentymissuunnitelma ja tällä suunnitelmalla tavoitettiin vahvistaa Turkin suhteita Afrikan maiden kanssa erityisesti Saharan eteläpuolisten maiden kanssa, jotka koostuvat 49 maista, kehittämällä kulttuurisia, taloudellisia, kaupallisia ja poliittisia suhteita. Suhteet eivät kehity nopeasti, siksi tämän suunnitelman toimet ovat jakautuneet ajallisesti. Lisäksi ainoastaan hallituksen virastojen tehokasta toimintaa ei pidetä riittävänä, ja tarvittiin yksityisen sektorin ja kansalaisten tukea suunnitelman toteuttamiseksi. (Hazar 2016, 235,245 ; Karagül ja Arslan 2013, 27-29.)

Eläkkeellä oleva suurlähettiläs Numan Hazar (2016) korostaa, että suunnitelma sisältää Afrikan kanssa diplomaattisia, poliittisia, taloudellisia, koulutuksellisia, kulttuurisia ja sotilaallisia suhteita koskevia toimia.

1. Diplomaattisuhteita koskevat toimet ovat;

- Suurlähetystön määrän lisääminen 15:een
- Saharan eteläpuolisen Afrikan suurlähetystöjen henkilöstön määrän kasvattaminen
- Kunniakonsulaattien avaaminen
- Valtuuttaminen suurlähettiläitä ottamaan yhteyttä muihin Afrikan maihin
- Edustustoissa parannuksien ja järjestelyjen tekeminen

2. Poliittisia suhteita koskevat toimet ovat;

- Afrikan maiden presidenttien, pääministerien ja ministerien kutsuminen Turkkiin
- Poliittisten neuvottelumekanismien luominen Afrikan maiden ja ulkoministeriöiden välille
- Saharan eteläpuolisten valtioiden suurlähettiläiden kannustaminen vierailemaan Turkkiin
- Vuorovaikutuksen lisääminen Afrikan maiden kanssa YK:ssa, Islamilaisessa yhteistyöjärjestössä ja muissa kansainvälisissä järjestöissä
- Valtiovierailujen järjestäminen Afrikkaan

- Virallisten valtuuskuntien lähettäminen Afrikan maihin
- Humanitaarisen avun lisääminen
- Osallistuminen Afrikkaan liittyvään YK:n järjestämiin taloudellisiin ja teknisen avun ohjelmiin

3. Taloudellisia suhteita koskevat toimet ovat;

- Taloudellisten, teknisten ja tieteellisten yhteistyösopimusten allekirjoittaminen, jotta kehittää taloudellisia suhteita Afrikan maiden kanssa (esim. kahdenväliset investointisopimukset, kaksinkertaisen verotuksen poistaminen, investointien suojaaminen jne.)
- Koulutus-, teollisuus-, kauppaa-, terveys- ja maatalousministerien kutsuminen Turkkiin
- Afrikan kauppaministerien kutsuminen kansainvälisille Izmirin messuille
- Eri alojen asiantuntijoiden, kuten maatalous, kastelu, kaivos, apteekki, kutsuminen Turkkiin koulutusohjelmilla tai tutkimusmatkoilla
- Turkin eri alojen asiantuntijoiden lähettäminen Afrikkaan
- Teknisen apuohjelmien järjestäminen TIKA:n avulla
- Liittyminen jäseneksi Afrikan kehityspankkiin (AfDB) Afrikan maiden kanssa käytävän kaupan lisäämiseen ja sen seurauksena turkkilaiset urakoitsijat voisivat saada pankin rahoittamia hankkeita
- Liittyminen jäseneksi Afreximbankiin, joka on tuonti- ja vientipankki ja sijaitsee Kairossa, ja Turkin viennin lisääminen pankin osakkaana
- Turkkilaisille pankeille mahdollisuuden antaminen avata edustustoja joissakin Afrikan maissa tai yhteisen pankin perustamiseen kannustaminen
- Keskinäisten liikemiesten vierailujen toteuttaminen
- Yhteisen kauppakamarien ja yritysneuvostojen perustaminen Afrikan maiden kanssa
- Suuryritysten kannustaminen perustamaan yrityksiä Afrikkaan
- Osallistuminen Afrikan maissa järjestettyihin kansainvälisiin kauppamessuihin ja vientitavaroiden esitys siellä
- Lento- ja meriliikenteen kehittäminen Afrikkaan
- Urakoitsijoiden kannustaminen käymään Saharan eteläpuolisille markkinoille
- Turkin puolustusteollisuuden esittäminen Afrikassa
- Kahdenvälisten kauppasuhteiden kehittäminen raaka-aineita vievien Afrikan maiden kanssa

- Osallistumismahdollisuuden antaminen Turkin julkisen ja yksityisen sektorin edustajille Afrikassa järjestettyihin kansainvälisiin tapahtumiin

4. Koulutuksen ja kulttuuri alan toimet ovat;

- Afrikkalaisille opiskelijoille annettujen apurahojen määrän lisääminen
- Afrikkalaisten yliopistojen opetushenkilöstön kutsuminen Turkkiin
- Seminaarien ja symposiumien järjestäminen Afrikasta, jotta Turkin kansalaisten tietoisuus lisääntyy Afrikan maista
- Afrikan tutkimusinstituution perustaminen Afrikan esittelemiseksi Turkin kansalaisille
- Kulttuurisopimusten allekirjoittaminen

5. Sotilaallisia suhteita koskevat toimet ovat;

- Korkean tason komentajavierailujen järjestäminen
- YK:n rauhanturvaoperaatioihin osallistuminen Afrikassa
- Afrikkalaisten opiskelijoiden hyväksyminen Turkin sotilaskouluihin
- Turkin sotilasasiantuntijoiden lähettäminen Afrikan maihin koulutuksen tarjoamiseksi
- Tutkimus- ja opintomatkojen järjestäminen Turkissa afrikkalaisille upseerille (Hazar 2016,245-250.)

Näyttää siltä, että suunnitelman suurimmalla osalla pyritään edistämään Turkin tunnettuutta Afrikassa.

2 TEOREETTINEN LÄHESTYMISTAPA

Pehmeä valta on mainittu Turkin ulkopoliittika- ohjelmassa ensimmäisen kerran vuonna 2002, kun Davutoğlun "Strateginen Depth" -kirja hyväksyttiin virallisena asiakirjana Turkin ulkopoliittikan muodostamisessa (Oğurlu 2018,70). Kuten mainitsin johdannossa, Turkki on selkeästi käyttänyt pehmeää valtaa suhteissaan Afrikkaan. Siksi tässä luvussa käsittelen pehmeän vallan käsitettä luodakseni teoreettisen viitekehyksen tutkimukselleni.

2.1 Pehmeä valta

Pehmeän vallan käsite, jonka Joseph Nye esitteli kylmän sodan jälkeen, on viime aikoina saanut merkittävän aseman sekä valtatutkimuksissa, että kansainvälisessä politiikassa. Pehmeä voima, pehmeä valta tai pehmeä vaikuttaminen on sananmukainen käännös englannin kielestä termistä *soft power* ja tätä käsitettä käytetään näillä nimityksillä laajasti suomalaisessa kirjallisuudessa (Kulmainen, 2017). Joseph Nye käytti ensimmäistä kertaa vuonna 1990 julkaistussa kirjassaan "Bound to Lead: The Changing Nature of American Power" pehmeän vallan käsitettä ja hänen mukaansa se on yksinkertaisesti keino saada tahtonsa vetovoimalla, eikä pakotuksella tai uhalla, jotka kuuluvat kovan vallan välineisiin (Nye 2004, 5). Hän toteaa, että yksi valtio vaikuttaa muihin kolmella tavalla. Kaksi niistä, kannustimet (porkkanat) ja uhkat (kepit), jotka ovat kovan voiman lähteitä, mutta joskus jotkut eivät käytä sotilaallisia tai taloudellisia keinoja, vaan houkuttelevat toisen osapuolen. Tätä kutsutaan pehmeäksi vallaksi. Se on kyky toteuttaa toimintansa valtiossa tai yhteisössä muilla keinoin käyttämättä kovan voiman resursseja ja saada muut valtiot haluamaan sitä, mitä sinä haluat (Nye 2008,94 ; 2004,5.)

Pehmeä valta, joka hyödyntää poliittisia ja taloudellisia suhteita käyttäen hyväkseen yhteisen kulttuurin ominaispiirteitä, edistää muiden maiden kehitystä tai vahvistaa niitä rakennettujen suhteiden kautta (Nye 2004,7). Toisin sanoen, pehmeä valta on siis keino päästä toivomaansa tulokseen tekemällä valtioiden kanssa yhteistyötä pakottamisen sijaan. (Nye 2003,10).

Nyen määritelmät näyttävät olevan keskeisiä pehmeää valtaa koskevissa käsitetutkimuksissa. Lähes kaikissa teoreettisissa tutkimuksissa, jotka liittyvät pehmeän vallan määritelmään, viitataan Nyeen määritelmään. Yleensä Nyen määritelmää kehitetään eteenpäin tai lähestytään kriittisesti näissä tutkimuksissa. Yksi näistä teoretikoista on Alexander Vuving, joka määrittelee pehmeää valtaa

kahdella tavalla. Hänen mukaansa suppeassa mielessä pehmeällä vallalla viitataan kulttuuriseen vaikutukseen ja laajassa mielessä viitataan ei-sotilaalliseen valtaan, joka sisältää kulttuurista ja taloudellista valtaa. Alexander L. Vuving käsittelee pehmeän vallan eroa muusta vallasta, hän viittaa Nyen määritelmään, mikä oli *“kyky saada muut haluamaan sitä, mitä me haluamme”*. Tässä määritelmässä hän keskittyy sanaan *“halu”* ja korostaa, että sitä on käytetty kuin *“houkutella”*. Hän kritisoi sitä, että tällä tavalla kyseessä on vain passiivinen suostumus. Vuvingin mukaan määritelmän sanassa halu on oltava sekä passiivinen hyväksyntä, että voimakas halu. Siksi pehmeän vallan määritelmä olisi uudistettava sellaiseksi, *“on kyky saada muut haluamaan - tai hyväksymään, mitä haluat.”* (Vuving 2009,3-6.) Hänen määritelmänsä perustuu kolmeen kriteeriin, jotka ovat kauneus (beauty), kirkkaus (brilliance) ja hyväntahtoisuus (benignity). Hän viittaa kauneudella (beauty) valtioiden ideaaleihin ja arvoihin. Hän tarkoittaa kirkkaudella (brilliance) maan taloudellisia, sotilaallisia ja teknologisia resursseja ja rikasta kulttuuria ja historiaa. Hän korostaa yhteistyötä ja hyväntekeväisyyttä hyväntahtoisuudella (benignity) (emt, 8-9).

Toinen teoreetikko Geun Lee, joka on käsitellyt ja kritisoinut Nyen pehmeää valtaa, keskittyy erityisesti siihen, että miten voidaan määritellä pehmeä tai kova valta. Lee eroaa Nyesta toteamalla, että pehmeä valta voi olla sekä yhteistyöhaluista, että pakottavaa tai kovaa valtaa. Leen mukaan Nye ei pystynyt tuomaan mielekästä teoreettista viitekehystä mekanismista, joka muuntaisi valtaresursseja vallaksi. Hän määrittelee 5 pehmeän vallan kategoriaa poliittisten tavoitteiden mukaisesti, jotka ovat saavutettava. Ne ovat;

1. *”Pehmeä valta parantaakseen ulkoisten turvallisuusympäristöä heijastamalla rauhallisia ja houkuttelevia kuvia maasta*
2. *Pehmeä valta saadakseen muut maat tukemaan yhden maan ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa*
3. *Pehmeä valta manipuloidakseen muiden maiden ajattelutapoja ja preferenssejä*
4. *Pehmeä valta säilyttääkseen yhteisön tai maiden yhteisön yhtenäisyyttä*
5. *Pehmeä valta lisätäkseen maan johtajan tai hallituksen tukia”* (Lee 2009, 208- 209).

Nyen mukaan pehmeällä ja kovalla vallalla on sama tavoite. Eli molemmat haluavat vaikuttaa toisten valtioiden käyttäytymiseen, mutta ne eroavat toisistaan käytettyjen resurssien ja käyttäytymisen osalta. Kuten taulukossa 1 ilmenee, kovan ja pehmeän valtamuodon välillä on useita siirtymäpisteitä liikkeessasi vasemmalta oikealle käyttäytymispektrissä. Kun taas kova valta koostuu komento-, pakottamis- ja suostuttelupisteistä, pehmeä valta koostuu kansainvälisten agendojen muokkaamisesta, vetovoimasta ja sitoutumisesta (co-option). Toisaalta kun kovassa vallassa

käytetään pakotteita, rangaistuksia, maksuja ja lahjontoja näiden käyttäytymisen toteuttamiseksi, pehmeässä voimassa käytetään instituutiota, arvoja, kulttuuria ja politiikkaa (Nye 2004, 4-8).

Taulukko 1. Nyen käyttäytymisspektri (Lähde: Nye 2004,8)

	Kova	Pehmeä
Käyttäytymisspektri	<p>pakottaminen Komento suostuttelu</p>	<p>Kansainvälisten agendan muokkaaminen vetovoima</p> <p>Sitoutuminen</p>
Sopivimmat resurssit	<p>pakotteet maksut</p> <p>rangaistukset lahjonnat</p>	<p>arvot</p> <p>instituutiot kulttuuri</p> <p>politiikat</p>

Kovassa vallassa valtiot käyttävät pakottavaa poliittista diplomatiaa, sodan julistamista tai liittoutumista, kun taas pehmeässä vallassa harjoitetaan julkisuusdiplomatiata, kahden- ja monenvälistä diplomatiaa (Nye 2004, 31). Käsitettä julkisuusdiplomatiata, jota käytetään nykyään paljon pehmeän vallan käsitteenä, käytettiin ensimmäistä kertaa vuonna 1965. *Edward R. Murrow Center of Public Diplomacy*:n julkaiseman käsikirjaan mukaan

“Julkisuusdiplomatiata käsittelee kansalaisten asenteiden vaikutusta ulkopoliittikan muodostumiseen ja toteuttamiseen. Se kattaa kansainvälisten suhteiden ulottuvuuksia, jotka ovat laajempi perinteisestä diplomatiasta; julkisen mielipiteen luomista muissa maissa; yksityisten ja eturyhmien vuorovaikutusta maiden välillä; ulkopoliittisen raportointia ja niiden vaikutuksia politiikkaan; viestintäasiantuntijoiden, ulkopoliittikan kirjeenvaihtajien ja diplomaattien välisen viestintämenettelyä; ja kulttuurienvälisen viestinnän ja siihen liittyvän prosessin ” (Cull 2008, 19).

Mark Leonard puolestaan toteaa;

“julkisuusdiplomatian päätavoitteena on rakentaa juurtuneita suhteita. Muiden maiden tarpeiden, kulttuurien ja ihmisten ymmärtäminen, näkökulmien jakaminen, väärinkäsitysten korjaaminen, yhteisten tavoitteiden löytäminen ovat myös julkisuusdiplomatian tärkeistä tavoitteista ” (Leonard 2002,8).

Julkisuusdiplomatian toimintaa toteutetaan käyttämällä maiden viehätysvoimaa vaikuttaakseen muihin maihin. Hänen mukaansa on olemassa vaikutusvallan hierarkia, jotta julkisuusdiplomatia toimii tehokkaasti. Leonard on kehittänyt tätä ajatusta sekä kohdemaan että valtion kautta, joka käyttää julkisuusdiplomatian voimaa. Maiden on tarkistettava imagoaan ja tällä tavoin heidän on tuotava etualalle kulttuurisia, poliittisia ja diplomaattisia etujaan, jotka voivat vaikuttaa muihin ihmisiin. Esimerkiksi koulutus- ja tiedealoilla yhteistyön tekeminen antaa merkitystä maiden väliselle viestinnälle ja jättää myönteisiä vaikutuksia kohdemaahan. Lisäksi maan matkailualueiden vahvistustyö houkuttelee muita ihmisiä näille alueille (Leonard 2002, 9-10.)

Tepeciklioğlu ja muiden mukaan julkisuusdiplomatiaan voidaan määritellä valtion politiikat ja toimet, joilla tavoitteena on vaikuttaa kohdemaan preferenssejä ja lähestymistapoja lisäämällä valtion tietoisuutta ja tunnettuutta kohdemaan kansalaisten silmissä (Tepeciklioğlu, Tepeciklioğlu & Ünal 2018, 606). Hallitusten käyttämät julkisuusdiplomatian välineet on mahdollista listata seitsemässä alaotsikossa, kuten kulttuuriset, koulutukselliset, taloudelliset-sosiaaliset, teknologiset, sotilaalliset, uskonnolliset ja kansainväliset järjestöt. Kulttuurivälineet sisältävät valtion arvovaltaa lisääviä tekijöitä, kuten lehdistö, perinteiset ja sosiaaliset mediat, kulttuurikeskukset ja ystävyyskaupungin käytännöt. Tämän lisäksi hallitukset yrittävät siirtää muille yhteiskunnille pehmeän vallan resursseja, kuten kieli ja populaarikulttuuri. Maiden järjestämät olympialaiset, urheilukilpailut, koulutusohjelmat, humanitaariset avut katastrofien ja tautien torjumiseksi voidaan käsitellä julkisuusdiplomatian toimista. Olettaessa huomioon teknologian merkitys nyky-yhteiskunnassa, valtioiden teknologisen kyvyn osoittaminen kuuluu myös julkisuusdiplomatian otsikoihin. Sotilaallisiin operaatioihin osallistuminen kansainvälisillä konfliktin- ja kriisialueilla, sotilaalliset harjoitukset ja sotilaallisen henkilöstön vaihto-ohjelmat ja valtion tukemat uskonnolliset laitokset ovat myös esimerkkejä julkisuusdiplomatian keinoista (Karadağ 2016, 88-111.)

2.2 Pehmeän vallan resurssit

Hallitukset käyttävät erilaisia välineitä käyttääkseen pehmeää valtaa koskevaa politiikkaa. Vuvingin mukaan käsiteltäessä pehmeän vallan resursseja mieleen tulee ensin kulttuuriohjelmia, radio- ja TV-lähetyksiä, kielikeskuksia, kansanvälisiä opiskelijoita ja hyväntekeväisyystoimintoja. (Vuving 2009,9-13.) Nyeen mukaan pehmeä valta johtuu pääsääntöisesti valtion kulttuurin, poliittisten arvojen ja ulkopoliittikan houkuttelevuudesta. Kulttuurin vienti, poliittisten arvojen mukaisesti toimiminen kotimaassa ja ulkomailla ja valtion ulkopoliittikan legitimitettiin muiden silmissä lisää valtion pehmeää valtaa (Nye 2004, 11.)

Kulttuuria voidaan siirtää kirjallisuuden, taiteen, koulutuksen, televisiolähetysten, elokuvien, festivaalien ja musiikkiaktiviteettien jne. kautta. Ne edistävät kyseessä olevan maan pehmeää valtaa (emt., 11-12.) Esimerkiksi kohdemaiden kansalaisille tarjotut koulutusmahdollisuudet edistävät myönteistä suhtautumista kyseessä olevaa maata kohtaan näin omaksumalla sen ajattelutavan, kulttuurin, elämäntavan ja arvot. Esimerkiksi Aleksandr Jakovlev sai vaikutteita David Trumanin kanssa tehdystä työstä Kolumbian yliopistossa ja myöhemmin hän vaikutti Michael Gorbatšoviin liberalismista (emt., 46,109.) Sen lisäksi oppilaitoksia käytetään usein opettaakseen kieltään ja kulttuuriaan muilla mailla ja ne edistävät myös merkittävästi pehmeää valtaa. Kiinan Konfutsen instituutiot, New Yorkin kulttuuri-instituutio, American Cultural Association, British Council, Japan Foundation, Puolan Adam Mickiewicz Instituutio, Saksan Goethe Instituutio ja Turkin Yunus Emre Instituutiot voidaan mainita tärkeinä esimerkkeinä ymmärtääkseen kuinka valtiot pitävät kieltä ja kulttuuria välineinä pehmeän vallan politiikassa (Sancak 2016, 94,126.) Kaupankäynti on yksi niistä tavoista, joilla kulttuuria levitetään. Sen lisäksi kulttuuria voi siirtää myös henkilökohtaisilla kontakteilla, vierailuilla ja vaihdoilla (esimerkiksi opiskelijavaihdolla) (Nye 2004,12-13).

Maan poliittiset arvot ja hallituksen harjoittamat politiikat sekä kotona, että ulkomailla voivat olla houkutteleva kohde valtioille ja lisätä niiden mainetta. Tässä suhteessa, maan poliittisia arvoja, kuten ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltiota, voidaan käyttää houkuttelevana tekijänä muille valtioille. Hallituksen harjoittamat politiikat voivat aiheuttaa merkittäviin prestiisin menetykseen ja maan pehmeän vallan heikentämiseen. Esimerkiksi Yhdysvaltojen 1950-luvulla tehty rotuerottelu on heikentänyt Yhdysvaltain pehmeää valtaa Afrikassa ja myös maassa oleva kuolemanrangaistus sekä heikot asevalvontalait ovat vähentäneet Yhdysvaltain pehmeää valtaa Euroopassa. Näin ollen maalla on oltava valtiorakenne, joka sisältää demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltion periaatteita, käyttääkseen pehmeää valtaa. Toisaalta valtion harjoittaman ulkopoliittikan on edistettävä rauhaa.

Yhden valtion inhimilliset arvot voivat vaikuttaa kaikkien muiden valtioiden preferenssiin rauhan saavuttamiseksi maailmassa. Valtion pehmeän vallan filosofia ulkopoliitikassa voi houkutella tai vieraannuttaa muita maita. Aggressiivinen, syrjivä ja itsekäs ulkopoliitikka, joka vahingoittaa ihmiskunnan yhteisiä arvoja, vahingoittaa pehmeää valtaa, vaikka tämä politiikka onnistuisikin. Esimerkiksi Yhdysvaltojen hyökkäys Irakiin vuonna 2003 on luonut negatiivisen ilmapiirin Yhdysvaltoja vastaan suuressa osassa maailmaa ja USA:n pehmeä valta on siis vähentynyt merkittävästi (Nye 2004,13-15.) Esimerkiksi, Pew Research Centerin mielipidekyselyn tilastot osoittivat, kun monilla valtioilla oli myönteisiä mielipiteitä Yhdysvaltoja kohtaan ja monet valtiot olivat tukemassa Yhdysvaltoja ennen Irakin Sotaa, tuet ja myönteiset mielipiteet ovat heikentyneet hyökkäyksen jälkeen (Pew Research Center, 2006). Tämän vuoksi hallituksen politiikkojen on oltava johdonmukaisia sekä kotimaassa että ulkomailla, oltava kaukana tekopyhästä rakenteesta ja otettava huomioon kansainvälisiä ongelmia.

Joseph Nye korosti, että näiden resurssien lisäksi voidaan käyttää myös sotilaallisia ja taloudellisia keinoja pehmeän vallan resursseina. Kehitysapua, tukia ja investointia voidaan käyttää pehmeän vallan osatekijänä. Niitä voidaan käyttää poliittisten tavoitteiden saavuttamiseen. Nye totesi myös, että armeija voisi olla myös pehmeän voiman resurssi, jos sitä käytettäisiin humanitaariseen väliintuloon tai rauhanturvaoperaatioihin (Nye 2007, 165-168.)

3 METODOLOGIA

Tässä luvussa esitän tutkielmassa käyttämäni aineistoja ja käsittelen tutkimusmetodina sisällönanalyysiä.

3.1 Aineisto

Aineistoni koostuu Turkin ulkoasianministeriön Afrikan suhteisiin liittyvistä julkaisuista, *The Foreign Economic Relations Board of Turkey* :n (DEIK) julkaisuista, Turkey Exporters Assembly:n (TIM) tuonti- ja vientiraporteista, Turkin tilastokeskuksen (TUIK) tuonti- ja vientitilastoista, Association of Turkish Travel Agency:n (TURSAB) ulkomaan matkustajatilastoista, Ulkomailla olevien turkkilaisten ja niihin liittyvien yhteisöjen puheenjohtajuuden (YTB) vuosikertomuksista, Turkin uskontoasioiden osasto Diyanetin julkaisusta, Turkin yhteistyö- ja koordinoituviraston (TIKA) vuosikertomuksista ja raporteista, Yunus Emre instituution(YEE) vuosikertomuksesta ja Kızılayin sekä Turkin Maarif-säätiön(TMV) netti julkaisuista. Niiden lisäksi hyödynnän aiheeseen liittyvistä kirjoista, artikkeleista ja uutisista.

Turkin ulkoasiainministeriön kotisivuilla on mahdollista löytää Turkin ja Afrikan välisiin suhteisiin liittyviä tietoja sekä maakohtaisesti tietoa suhteiden tilanteesta. Tämä kotisivu oli erittäin hyödyllinen erityisesti Turkin ja Afrikan välisten diplomaattisuhteiden tarkastelussa. DEIK on Turkin kauppaministeriön toimielin, joka on perustettu hoitamaan kaikki Turkin taloudelliset ulkosuhteet ja auttamaan sen viennin lisäämisessä. Sen Outbound Investment Index 2019 ja Afrikan kauppasuhteisiin liittyvät uutiset olivat hyödyllisiä Turkin ja Afrikan kauppasuhteiden tarkastelussa. Lisäksi TIM:n raportit, TUIK:n tilastot ja TIKA:n raportit tarjosivat hedelmällisiä tuloksia kauppa- ja taloussuhteiden vuosittaisessa katsauksessa. Käytin TURSAB:in matkustajatilastoja, YTB:n vuosikertomuksia ja Diyanetin verkkojulkaisuja osoittaakseni Turkin kulttuuri- ja sosiaalitoimintaa Afrikkaa kohtaan. Toisaalta valitsin useita virastoja, kuten TIKA, Kızılay, YTB, YEE ja TMV, jotka näyttävät Turkin toimintaa Afrikassa. Turkin virastojen toimintaa ei voida sivuuttaa tarkasteltaessa Turkin kehittämiä suhteita Afrikkaan. Ne vahvistavat Turkin pehmeää valtaa alueella. Siksi käytin näiden virastojen julkaisuja sekä raportteja osoittamaan Turkin toimintaa Afrikassa.

3.2 Sisällönanalyysi

Tarkoitukseni on tehdä kuvailevaa laadullista tutkimusta esittäen tarkkoja kuvauksia Turkin ja Afrikan välisistä kehittyneistä suhteista. Sisällönanalyysi, jonka avulla on mahdollista tehdä monenlaista tutkimusta, voidaan käyttää laadullisissa tutkimuksissa sekä yksittäisenä metodina että teoreettisena kehyksenä (Tuomi & Sarajärvi, 2018.) Tässä tutkimuksessa hyödynnän sitä yksittäisenä tutkimusmetodinä löytääkseen vastauksia tutkimuskysymyksiini. Sisällönanalyysi on tekstianalyysi, jossa etsitään tekstin merkityksiä. Mielestäni aineistoni laajuuden ja moninaisuuden vuoksi myös sisällönanalyysi oli viime kädessä hyvä valinta, kun kirjalliseen muotoon saatettuja aineistoja on tutkittava systemaattisesti ja objektiivisesti. Sisällönanalyysissa aineistot voivat olla mitä tahansa esimerkiksi kirjat, päiväkirjat, artikkelit, keskustelut, haastattelut, raportit ym. Sisällönanalyysia, jonka kautta pyritään luomaan tiivistettyjä ja yleistä kuvausta tutkittavasta ilmiöstä päätelmien tekoa varten, voidaan käyttää lähes kaikissa laadullisissa tutkimuksissa (emt., 2018.)

Tuomi ja Sarajärvi (2018) erottavat kirjassaan *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* sisällönanalyysitavan kahteen, kuten sisällönerittely ja sisällönanalyysi. Sisällönerittelyllä kyse on dokumenttien sisällön kuvaamisesta määrällisesti, kun taas sisällönanalyysilla dokumenttien sisältö kuvataan sanallisesti (emt.,2018). Sisällönanalyysin voi toteuttaa kolmella eri tavalla, mm. teorialähtöisesti, teoriaohjaavasti tai aineistolähtöisesti. Siksi voidaan puhua joko induktiivisesta (aineistolähtöinen) tai deduktiivisesta (teorialähtöinen) (emt.,2018.) Tutkielmassani itse käytän teoriaohjaavaa sisällönanalyysia, jolloin teoria toimii apuvälineenä tulkinnassa. Käytän Joseph Nyen pehmeän vallan käsitettä ohjaavana teoriana. Tarkoitukseni ei ole testata teoriaa, vaan luoda analyysikehikkoa nostaakseni esiin Turkin Afrikan politiikassaan havaittuja pehmeän vallan piirteitä. Tuomi ja Sarajärvi (2018) toteavat, että ”sisällönanalyysilla pyritään järjestämään aineisto tiiviiseen ja selkeään muotoon kadottamatta sen sisältämää informaatiota”. Juuri tämä muodostuu tavoitteekseni, joka on pyrkiä kuvaamaan selkeästi ja tiivistelmällisesti aineiston antamia tietoja etsittääkseen tutkimuskysymyksilleni relevantteja vastauksia (emt.,2018.) Tutkimuksen aineistot on jaettu kahteen osioon: Turkin ja Afrikan suhteisiin sekä virallisten toimielinten ja kansalaisjärjestöjen toimintaan Afrikassa. Turkin ja Afrikan suhteet ovat jakautuneet kolmeen eri luokkaan, jotka ovat: diplomaattiset- ja poliittiset suhteet, talous- ja kauppasuhteet sekä kulttuuri- ja sosiaalisuhteiden kehittämistä koskevat toimet. Tällä tavoin aineisto kuvaa tutkittavaa ilmiötä ja auttaa tuomaan selkeää kuvausta tutkittavasta ilmiöstä analyysissa (emt.,2018).

4 TURKIN JA AFRIKAN SUHTEET

Tässä luvussa käsittelemme Turkin ja Afrikan välisten suhteiden historiallista kehitystä vuosina 2005-2020. Vaikka Turkin lähentymissuunnitelma hyväksyttiin vuonna 1998, vuoden 1999 Turkin EU-jäsen ehdokkaaksi ilmi tuleminen Helsingin huippukokouksessa, syyskuun 11. päivän iskujen aiheuttamat turvallisuushuolet, Turkin talouskriisi vuonna 2001, vuoden 2002 lopulla tapahtunut hallituksen muutos ja energiapolitiikan yhteydessä Etelä-Kaukasian ja Aasian suhteiden keskittyminen ovat aiheuttaneet Afrikan lähentymissuunnitelman sivuuttamisen vuoteen 2005 asti. Turkin kauppaministeriö on valmistanut ”Strategia kauppaa- ja taloussuhteiden kehittämiseksi Afrikan maiden kanssa” vuonna 2003, mutta varsinainen merkittävä askel tehtiin vuonna 2005 julistamalla tuo vuosi Afrikan vuodeksi (Toprak & Tatar 2017, 841 ; Hazar 2016, 296.) Oikeus ja kehityspuolueen (AKP) hallitus on keskittynyt erityisesti Afrikan lähentymissuunnitelmaan saavuttaakseen tavoitteeseensa, joka oli tulla alueelliseksi suurvallaksi ja maailmanlaajuiseksi toimijaksi. Siksi AKP:n hallitus on pyrkinyt toteuttamaan tämän suunnitelman toimintoja ja on tehnyt merkittäviä askeleita viimeisten 15 vuoden aikana (Fırat 2010, 182.)

4.1 Turkin ja Afrikan väliset suhteet vuosina 2005-2020

Vuosi 2005 oli tärkeä vuosi Turkin ja Afrikan välisten suhteiden kannalta. Turkki on vauhdittanut lähentymissuunnitelman toimien toteuttamista. Turkin ehdokkuus YK:n turvallisuusneuvostoon oli avainasemassa tämän suunnitelman vauhdittamisessa. Turkin julistettua vuoden 2005 Afrikan vuodeksi silloinen pääministeri Recep Tayyip Erdogan teki vierailut Etelä-Afrikkaan ja Etiopiaan. Hän on pyytänyt tukea Turkin YK:n turvallisuusneuvoston ehdokkuudelle näillä vierailuilla viittaamalla Turkin ja Afrikan historiallisiin siteisiin. Turkki sai tarkkailijan aseman Afrikan unionissa (AU) Erdoganin vierailujen jälkeen. Näiden lisäksi 23. marraskuuta 2005 järjestettiin ensimmäinen kansainvälinen Turkin ja Afrikan välinen kongressi (Karagül & Arslan 2013, 30.) Silloinen ulkoministeri Abdullah Gül on todennut puheessaan kongressissa, että

“Nykyiset meidän poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset suhteemme Afrikkaan ovat kaukana heijastaa nykyistä potentiaalia, vaikka meillä on pitkä ja rikas historia. Näin ollen hallituksemme tavoittelee ensin vilkastuttaa nämä historiallisia ystävällisiä suhteita ja sitten viedä niitä eteenpäin ” (emt.,31).

Kongressissa AU:n komission puheenjohtaja Alpha Omar Konare on viitannut puheessaan Turkin kanssa oleviin historiallisiin siteisiin, Turkin ystävällisyyteen ja tukeen, Turkin oikeudenmukaiseen ja rauhanomaiseen ulkopolitiikkaan, Afrikan merkitykseen lähitulevaisuudessa, Afrikan energia- ja raaka-ainevaroihin ja Afrikan poliittiseen valtaan_YK:ssa. Hän totesi, että

“kuten tiedätte, Afrikan Unioni koostuu 53 maasta. Nämä 53 maata edustavat 30 % äänimäärää YK:n yleisessä komissiossa. Tämä tarkoittaa, jos joudumme tilanteeseen, josta emme ole samaa mieltä, Afrikan Unionin äänet voisivat yhdistää estääkseen päätöksentekemiseen YK:ssa. Afrikan 53 ääntä yhdessä muiden ystäviemme ja kumppaneidemme kanssa muodostavat merkittävän voiman YK:ssa ”(Kavas & Öztürk 2006, 37).

Pääministeri Erdogan osallistui Etiopian pääkaupungissa Addis Abebassa järjestettyyn Afrikan Unionin vuosikokoukseen vuonna 2007 ja mainitsi Turkin visioita Afrikkaan. Erdogan korosti Turkin tahtoa Afrikan Unionin tukemisessa ja Afrikan kansalaisten tukemista rauhan ja demokratian kehitys- ja hyvinvointipyrkimyksessä. Seuraavana vuotena, Turkki julistettiin Afrikan strategiseksi kumppaniksi Afrikan unionin Addis Abeban kokouksessa ja samana vuonna Turkki valittiin Afrikan maiden äänestyksien vaikutuksella YK:n turvallisuusneuvoston vaihtuvaksi jäseneksi kaudeksi 2009-2010 (Karagül & Arslan 2013, 31.)

Ensimmäinen Turkin ja Afrikan yhteistyöhuippukokous pidettiin Istanbulissa 18.-21. elokuuta 2008 suhteiden parantamiseksi edelleen Afrikan kanssa. Huippukokouksen motto oli solidaarisuus ja yhteistyö yhteistä tulevaisuutta varten ja tätä huippukokousta pidettiin merkittävänä askeleena Turkin lähentymispolitiikassa Afrikkaan. 49:stä Afrikan maasta on osallistunut huippukokouksiin 6 presidenttiä, 5 varapresidenttiä, 7 pääministeriä, 1 varapääministeri, 14 ulkoministeriä, 12 ministeriä. Kokouksiin osallistui myös 11 kansainvälisen järjestön edustajia. Tässä kokouksessa hyväksyttiin yhteiset strategia-asiakirjat “Istanbulin Julistus: solidaarisuus ja yhteistyö yhteistä tulevaisuutta varten” ja “Yhteistyökehys Turkin ja Afrikan väliselle kumppanuudelle” otsikoilla. Näillä asiakirjoilla on määritelty yhteistyöaloja. Yhteistyöalat ovat mm. maatalous, kauppa ja investointeja, maaseudun kehittäminen, terveys, turvallisuus, kulttuuri, koulutus, rauha, matkailu, viestintä, viestintäteknikka, media, vesivarojen hallinta, energia, liikenne, Pk-yritykset ja hallitusten välinen yhteistyö. Näiden kaikkien lisäksi päätettiin, että Turkin ja Afrikan yhteistyöhuippukokous pidetään joka viides vuosi ja yhteistyöhuippukokouksien välillä järjestetään ministeritasolla tarkistuskonferenssi, jossa tarkastellaan lähentymissuunnitelman etenemisprosesseja (emt., 31-33.)

Huippukokouksen aikana järjestettiin myös Turkki-Afrikka -yritysfoorumi. Foorumin jälkeen hyväksyttiin Turkki-Afrikka -yritysfoorumin Istanbulin julistus. Tällä julistuksella pyrittiin parantamaan Turkin ja Afrikan välisiä kauppasuhteita, tukemaan logistiikkainfrastruktuurin kehittämistä Turkin ja Afrikan maiden välillä, edistämään sopivan investointi- ja liiketoimintaympäristön luomista ja teknologian kehittämistä. Turkki on julkaissut vuonna 2010 Afrikka strateginen asiakirjan, joka tavoittelee suhteiden parantamista Afrikan maiden kanssa ja huippukokouksissa tehtyjen päätöksien toteuttamista. Samaan aikaan Turkki ja Egypti ovat järjestäneet 21. maaliskuuta 2010 kansainvälisen avunantajien konferenssin Darfurin jälleenrakentamisesta ja kehittämisestä Kairossa. Konferenssissa Turkki on ilmoittanut antavansa noin 70 miljoonaa dollaria tukeakseen terveyden, maatalouden ja koulutuksen aloja. Sen lisäksi Turkki on ilmoittanut vuodesta 2012 lähtien antavansa joka vuosi 200 miljoonaa dollaria maailman vähiten kehittyneihin maihin teknistä yhteistyötä koskeviin hankkeisiin, ohjelmiin ja stipendeihin 9.-13. toukokuuta 2011 Istanbulissa järjestetyissä neljännen maailman LDC- maiden (Least Developed Countries) huippukokouksessa (emt.,33-34.)

Ensimmäinen tarkistuskonferenssi on järjestetty vuonna 2010 ja siellä on hyväksytty Turkin ja Afrikan yhteistyötä koskeva yhteinen toimintasuunnitelma, joka kattaa vuodet 2010-2014. Seuraava Turkin ja Afrikan kumppanuutta käsittelevä tarkistuskonferenssi pidettiin ministeritasolla vuonna 2011 Istanbulissa. Suhteiden kehittämisen myötä Turkin lähentymispolitiikka on korvattu vuonna 2013 Afrikan kumppanuuspolitiikalla. Afrikan kumppanuuspolitiikka kattaa julkisten instituutioiden, yksityisen sektorin, kansalaisjärjestöjen ja humanitaaristen järjestöjen toiminnan kokonaisvaltaisella lähestymistavalla. Turkin tavoite on edistää maanosan rauhaa ja vakautta sekä taloudellista ja sosiaalista kehitystä tällä politiikalla. Näiden lisäksi kumppanuuspolitiikalla tavoitellaan kehittää kahdenvälisiä suhteita tasavertaisen kumppanuuden ja molemminpuolisen hyödyn pohjalta. Tässä yhteydessä toinen huippukokous pidettiin Turkin ja Afrikan kumppanuushuippukokous nimellä Guinean pääkaupungissa Malabossa vuonna 2014. Huippukokouksen teema oli “Uusi kumppanuusmalli kestävän kehityksen ja yhdentymisen vahvistamiseksi”. Tämän teeman alla hyväksyttiin “Yhteinen toimintasuunnitelma” vuosiksi 2015-2019 (MBA,2020.)

Istanbulissa järjestettiin vuonna 2016 Turkin ja Afrikan talous- ja yritysfoorumi, joka oli osa Turkin ja Afrikan strategiaa. Foorumia isännöivät Turkin talousministeriö, Foreign Economic Relations

Boardia (DEIK) ja Turkey Exporters Assembly:a (TIM). Foorumiin osallistui suurin osa Afrikan maiden talous- ja ulkomaankaupasta vastaavista ministereistä ja liikemiehistä. Toinen Turkin ja Afrikan talous- ja yritysfoorumi järjestettiin vuonna 2018 Istanbulissa ja tähän osallistuivat Etiopian presidentti, Ruandan pääministeri, 26 ministeriä Afrikan maista, 4 apulaispääministeriä, kansanedustajat, 850 afrikkalaista liikemiestä 42 Afrikan maasta. Kolmas Turkin ja Afrikan Kumppanuushuippukokous pidetään Istanbulissa vuonna 2020 (emt.,2020.) Tiivistäen, Afrikan lähentymissuunnitelmasta alkanut prosessi nousi kumppanuuden tasolle menestyksekkäästi.

4.1.1 Diplomaattiset ja poliittiset suhteet

Lähentymissuunnitelman seurauksena vastavuoroiset korkean tason vierailut Afrikkaan lisääntyivät merkittävästi, kun suhteet saavuttivat kumppanuuden tason. Vuosina 2000-2007 silloinen Turkin presidentti Ahmet Necdet Sezer teki virallisia vierailuja Afrikan maista Egyptiin ja Etelä-Afrikkaan. 2007-2014 aikakauden presidentti Abdullah Gülin viralliset vierailut Afrikan maista olivat Egyptiin, Gaboniin, Ghanaan, Kameruniin, Keniaan, Kongoon, Kongon demokraattiseen tasavaltaan, Nigeriaan, Senegaliin, Tansaniaan ja Tunisiaan. Eniten vierailuja tehtiin presidentti Recep Tayyip Erdoganin aikana vuodesta 2014 lähtien. Erdogan on tehnyt 42 virallista vierailua 27 Afrikan maahan tähän mennessä hänen presidenttikautensa aikana. Nämä maat ovat Algeria, Djibouti, Egypti, Etelä-Afrikan Tasavalta, Etiopia, Gabon, Ghana, Guinea, Kenia, Libya, Marokko, Madagaskar, Mali, Mauritania, Mosambik, Niger, Nigeria, Norsunluurannikko, Päiväntasaajan Guinea, Sambia, Senegal, Somalia, Sudan, Tansania, Tunisia, Tšad ja Uganda (emt.,2020). Suurin osa Erdoganin virallisista vierailuista Afrikan maihin tapahtui vuonna 2016 ja hän myös teki ulkomaanvierailuja Afrikkaan vuosina 2017 ja 2020. Hän vieraili Tansaniassa, Madagaskarissa ja Mosambikissa vuonna 2017 ja Algeriassa, Gambiassa ja Senegalissa vuoden 2020 alussa. Näillä vierailuilla oli keskeinen asema kahdenvälisten sopimusten allekirjoittamisessa ja Turkki ja Erdogan ovat myös saaneet merkittävää sympatiaa afrikkalaisten sydämissä näiden vierailujen seurauksena (Yılmaz & Kılıçoğlu 2018, 481; İletişim Başkanlığı, 2020.) On selvä, että nämä vierailut tulevat lisääntymään. Erdogan totesi, että ”Emme jätä mitään ystävää Afrikassa, jonka oveaan ei ole koputettu, haavaansa ei ole parannettu ja jonka kanssa yhteistyötä ei ole tehty” Afrikan kolmannessa muslimijohtajien huippukokouksessa vuonna 2019 (İletişim Başkanlığı, 2019.)

Toisaalta Afrikan maista on tehty 2003-2013 välillä yhteensä 17 virallista vierailua Turkkiin. Tämä määrä on lisääntynyt vuonna 2014 ja yhteensä 27:stä Afrikan maasta tehtiin korkealla tasolla

vierailuja Turkkiin. Nämä maat ovat Benin, Burundi, Burkina Faso, Djibouti, Etelä-Sudan, Etiopia, Ghana, Gabon, Gambia, Guinea-Bissau, Kamerun, Kenia, Kongo, Komorit, Liberia, Päiväntasaajan Guinea, Ruanda, Sambia, Senegal, Sudan, Marokko, Mosambik, Nigeria, Norsunluurannikko, ja Tšad. Vastavuoroiset vierailut ja Turkin kehittämät suhteet tekivät väistämättä tarpeelliseksi myös diplomaattiedustustojen perustamisen. Kuten taulukko 2:ssa esiintyy, kun taas Turkin Afrikassa olevien suurlähetystöjen määrä oli vain 12 ennen lähentymissuunnitelmaa, niin niiden määrä on kasvanut 42:een vuoden 2019 loppuun mennessä (MFA,2020.)

Taulukko 2. Turkin suurlähetystöt Afrikassa avauspäivän mukaan (Lähde: MFA,2020)

Avauspäivä	Maa	Kaupunki
1925	Egypti	Kairo
1926	Etiopia	Addis Abeba
1952	Libya	Tripoli
1957	Tunisia	Tunis
	Marokko	Rabat
	Sudan	Khartum
1962	Nigeria	Abuja
1963	Senegal	Dakar
	Algeria	Alger
1968	Kenia	Nairobi
1974	Kongon demokraattinen tasavalta	Kinshasa
1994	Etelä-Afrikka	Pretoria
2009	Norsunluurannikko	Abidjan
	Tansania	Dar es Salaam
2010	Ghana	Accra
	Kamerun	Yaoundè
	Madagaskar	Antananarivo
	Mali	Bamako
	Uganda	Kampala
	Angola	Luanda
2011	Somalia	Mogadishu
	Gambia	Banjul
	Etelä-Sudan	Juba
	Mosambik	Maputo
	Mauritania	Nouakchott
	Sambia	Lusaka
	Zimbabwe	Harare

2012	Burkina Faso	Ouagadougou
	Gabon	Libreville
	Namibia	Windhoek
	Niger	Niamey
2013	Djibouti	Djibouti
	Tšad	N`Djamena
	Eritrea	Asmara
	Guinea	Conakry
2014	Benin	Cotonou
	Botswana	Gaborone
	Kongo	Brazzaville
2016	Ruanda	Kigali
2018	Päiväntasaajan Guinea	Malabo
	Sierra Leone	Freetown
	Burundi	Bujumbura

Toisaalta Afrikan maat alkoivat olla kiinnostuneita Turkista. Afrikkalaisten maiden suurlähetystöjen määrä Turkissa oli 10 vuoteen 2008 mennessä ja se määrä on kasvanut yhteensä 36:een vuoteen 2019. Kuten taulukko 3:ssä esiintyy, Turkin suurlähetystöjen määrä on vauhdittunut kasvamaan vuodesta 2009. (MFA,2020).

Taulukko 3. Afrikan maiden suurlähetystöt Turkissa (Lähde: MFA,2020)

Afrikan maiden suurlähetystöt Turkissa	
2006	Senegal
2008	Somalia
2009	Sudan
2010	Gambia, Mauritania, Madagaskar
2011	Kongon demokraattinen tasavalta, Uganda
2012	Niger, Ghana, Guinea-Bissau, Etelä-Sudan, Kenia,
2013	Angola, Djibouti, Norsunluurannikko, Ruanda, Benin, Kongo, Eritrea

2014	Tšad, Sambia, Mali, Burundi
2015	Gabon
2017	Tansania
2019	Zimbabwe

Turkin ulkoministeriö järjestää joka vuosi useita kertoja “diplomacy academy” nimellä koulutusohjelmia ulkomaalaisille diplomaateille, alkaen vuodesta 2010, kehittääkseen diplomaattisuhteita muiden maiden kanssa, edistääkseen Turkin intressejä ja lisätäkseen Turkin arvovaltaa. Afrikkalaiset diplomaatit ovat hyötäneet eniten näistä koulutuksista. Turkki on keskittynyt näissä koulutuksissa erityisesti Turkin ulkopoliittikkaan, Turkin ja Afrikan maiden suhteisiin ja Turkin Afrikka politiikkaan, kahdenvälisiin suhteisiin ja julkisuusdiplomatiaan kuten taulukossa 4 ilmenee (Diplomacy Academy,2020a.)

Taulukko 4. Diplomaattikoulun osallistuminen Afrikan maista (Lähde: Diplomacy Academy,2020b)

Diplomaattikouluun osallistuminen Afrikan maista			
Vuosi	Maa	Osallistujien määrä	Koulutusohjelma
2020	Etiopia	12	Diplomatian ammatti ja diplomaattiset taidot, Turkin ja Etiopian suhde, Turkin Afrikka politiikka, konfliktien ratkaisu ja sovittelu
	Tunisia	8	Turkin ja Pohjois-Afrikan suhteet, talousdiplomatia, pöytäkirja
2019	Algeria	10	Diplomatian ammatti ja diplomaattiset taidot, Turkin ja Algerian suhteet, julkisuusdiplomatia, pöytäkirja ja diplomaattisen edustuston hallinto
	Etelä-Sudan	10	Turkin ja Etelä-Sudanin suhteet, pöytäkirjan säännöt, sovittelu ja konfliktien ratkaisu

	Kongon D.T	11	Turkin ulkopolitiikka, diplomaattiset taidot, Turkin ja Afrikan suhteet, talousdiplomatia ja julkisuusdiplomatia
	Niger	12	Turkin ja Afrikan suhteet, kansainvälinen oikeus, sopimuksen kirjoittaminen ja julkisuusdiplomatia
	Somalia	10	Turkin ja Somalian suhteet, pöytäkirjan säännöt, konfliktien ratkaisu ja sovittelu
2018	Etiopia	30	Turkin ulkopolitiikka, globaaliset ongelmat ja kansainväliset suhteet
	Kongo	60	Diplomaattiset taidot
	Madagaskar	8	Turkin ulkopolitiikka, Turkin ja Madagaskarin suhteet, neuvottelutekniikat ja julkisuusdiplomatia
	Mali	7	Neuvottelutekniikat ja konfliktien ratkaisu
	Somali	10	Turkin ulkopolitiikan periaatteet, Turkin ja Afrikan suhteet, julkisuusdiplomatia ja turvallisuus
2017	Benin	10	Turkin ja Beninin suhteet, Turkin ja Afrikan suhteet, diplomaattinen kirjeenvaihto, kansainvälinen maahanmuutto - ja pakolaiskriisi
	Etiopia	9	Ympäristödiplomatia ja vesi
	Gambia	10	Turkin ja Gambian suhteet, Turkin Afrikka politiikka
	Guinea	Yli 120	Pöytäkirjan yleiset säännöt, diplomatian kieli ja diplomaattinen kirjeenvaihto
	Guinea	10	Turkin ja Guinean suhteet, monenväliset neuvottelutekniikat, konfliktien ratkaisu ja talousdiplomatia

	Kenia	8	Turkin Afrikka politiikka, humanitaarinen diplomatia, pakolaisongelma ja Turkin humanitaariset avut
	Libya	11	Turkin ja Libyan suhteet, julkisuusdiplomatia, pöytäkirja säännöt ja sovittelu
	Namibia	10	Turkin ja Namibian suhteet, Turkin Afrikka politiikka, Turkin ulkopoliittika, julkisuus-, kulttuuri- ja talousdiplomatia
	Sambia	11	Turkin ja Sambian suhteet, Turkin Afrikka politiikka, diplomaattisen edustuston hallinto ja neuvottelutaidot
	Sudan	30	Diplomatian ja ulkopoliittisen teko ja neuvottelutaidot
	Sierra Leone	9	Turkin ulkopoliittika, kulttuuridiplomatia, Turkin ja Sierra Leonen suhteet ja pöytäkirjan säännöt
	Tsad	10	Turkin ja Tsadin suhteet, Turkin Afrikka politiikka, julkisuusdiplomatia ja kahdenväliset suhteet
2016	Etiopia	4	Turkin Afrikka politiikka ja Turkin ja Etiopian suhteet
	Guinea	10	Turkin ja Guinean suhteet, diplomaattisen edustuston hallinto, julkisuusdiplomatia ja kansainväliset suhteet
	Kenia	Ei ole tietoa	Konflikti, sovittelu ja neuvottelutekniikat
	Kongo	8	Turkin Afrikka politiikka ja Turkin ja Kongon suhteet
2015	Etelä-Sudan	10	Turkin ulkopoliittika, Turkin ja Etelä-Sudanin suhteet, sovittelu, konfliktien ratkaisu, kriisin hallinta ja rauhan rakentaminen

	Namibia	10	Turkin ja Namibian suhteet, Turkin Afrikka politiikka, energiadiplomatia, kulttuuridiplomatia, ilmastonmuutos
	Somalia	15	Diplomatia, Turkin ja Afrikan taloussuhteet, globalisaatio ja Turkki ja neuvottelutaidot
	Sudan	10	Turkin ulkopolitiikka, sovittelu, Turkin ja Sudanin suhteet ja monenvälisen kokousten järjestäminen
	Tsad	10	Turkin ja Tsadin suhteet, Turkin Afrikka politiikka, Turkin kehitysavustukset, julkisuusdiplomatia ja pöytäkirja
2014	Benin	7	Turkin ja Beninin suhteet, energia- ja kulttuuridiplomatia
	Etelä-Sudan	10	Turkin ja Etelä-Sudanin suhteet, sovittelu, kansainvälinen turvallisuus, diplomatia ja suurlähetystön hallinto
	Gambia	11	Turkin ja Gambian suhteet, Turkin Afrikka politiikka, kulttuuridiplomatia ja julkisuusdiplomatia
	Ghana	10	Turkin ja Ghanan suhteet, Turkin Afrikka politiikka ja kansainväliset talousjärjestöt
	Tunisia	17	Turkin ja Tunisian suhteet, alueellinen taloudellinen yhteistyö, ilmastonmuutos ja sovittelu
2013	Etelä-Sudan	10	Konfliktien ratkaisu ja sovittelu
	Libya	10	Turkin ulkopolitiikka, konfliktien ratkaisu ja sovittelu
	Mali	10	Turkin ja Malin suhteet, sovittelu, konfliktin ratkaisu

Toinen merkittävä asia Turkin poliittisissa suhteissa Afrikkaan ovat viisumisopimukset. Turkki on solminut viisumisopimuksia Afrikan maiden kanssa erityisesti sellaisten maiden kanssa, joiden kanssa on kehitettyjä kahdenvälisiä suhteita ja joilla on mahdollisuus kehittyä nopeasti talouden alalla. Tällä tavalla byrokraattisia esteitä on vähennetty matkustamista kohtaan sekä Turkin ja Afrikan maiden välistä matkustamista on pyritty kannustamaan. Turkin kansalaisilla on viisumivapaus Etelä-Afrikan tasavaltaan, Botswanaan, Libyaan, Marokkoon, Mauritiusiin, Tunisiaan, Seychelleihin ja Swazimaan vuodesta 2015 lähtien. Lisäksi voidaan matkustaa Ruandaan, Keniaan, Mosambikiin, Sudaniin, Tansaniaan ja Sambiaan rajanylityspaikalla hankitulla viisumilla (Öztürk & Eke 2015,20.)

Diplomaattisten ja poliittisten suhteiden rinnalla on kehittynyt myös sotilaallisia suhteita. Turkin ja Afrikan välistä turvallisuusyhteistyötä on vahvistettu avaamalla Turkin sotilasattaseoita 2000-luvun puolivälistä lähtien. Turkilla on nykyään 16 sotilasattaseoa Afrikan mantereella. Nämä maat ovat Libya, Algeria, Marokko, Tunisia, Egypti, Kenia, Etiopia, Ghana, Kongon Demokraattinen Tasavalta, Mali, Nigeria, Senegal, Somalia, Sudan, Tansania, Uganda. Nämä Turkin sotilasattaseat ovat tärkeitä alueen rauhan ja vakauden varmistamiseksi. Monet sotilaalliset opiskelijat saivat koulutusta Turkin asevoimien koulutus- ja oppilaitoksista. 2,202 sotilashenkilöä 22 Afrikan maasta on koulutettu Turkin asevoimien koulutuksessa (emt.,18.). Toisaalta Turkki tukee aktiivisesti YK:n rauhanturvajoukkoja (esim. (MINUSCA/Keski-Afrikan Tasavalta, MONUSCO/Kongon Demokraattinen Tasavalta, UNAMID/Darfur, UNMISS/Etelä-Sudan, UNMIL/Liberia, MINUSMA/Mali, UNOCI/ Norsunluu Rannikolla, UNSOM / Somalia) Afrikassa. Oğurlun mukaan Turkki on käyttänyt sotilaallista voimaa pehmeän vallan välineeksi, jotta varmistaa alueen turvallisuutta ja vakautta (Oğurlu 2018,15.).

4.1.2 Talous- ja kauppasuhteet

Turkin lähentymispolitiikan seurauksena Turkin ja Afrikan maiden talous- ja kauppasuhteet ovat lisääntyneet huomattavasti. Turkki on valmistanut strategiaa kauppaa ja taloussuhteiden kehittämiseksi Afrikan maihin vuonna 2003 ja tässä kohtaa solmittiin merkittäviä suhteita sekä valtiotasolla että kansalaisyhteiskunnantasolla. Näitä suhteita vahvistettiin Istanbulissa vuonna 2008 ja Malabossa vuonna 2014 pidetyssä ”Turkin ja Afrikan Kumppanuushuippukokouksessa”. Näissä huippukokouksissa käsiteltiin taloudellisten suhteiden ja investointimahdollisuuksien lisäksi myös sosiokulttuurisia siteitä ja tarkasteltiin Afrikan yhdentymisen ja kehityksen esteitä (Çam 2016,96.). Turkilla on tällä hetkellä 26 kaupallista edustustoa mantereella ja sopimus taloudellisesta ja

kaupallisesta yhteistyöstä 45 Afrikan maiden kanssa, investoinnin vastavuoroisesta edistämisestä ja suojaamisesta 28 Afrikan maiden kanssa ja kaksinkertaisen verotuksen estämisestä 12 Afrikan maiden kanssa, parantaakseen taloudellisia suhteita Afrikan maiden kanssa (Tepeciklioğlu 2019,3.) Lisäksi Turkin taloudellisten ulkosuhteiden neuvoston (DEIK: Foreign Economic Relations Board of Turkey) liiketoiminnan neuvostojen läsnäolo Afrikan 46 maassa, Turkish Airlinesin suorat lennot Afrikan maihin ja kansalaisjärjestöjen aktiivinen rooli ovat tärkeitä strategisia siirtoja Turkin taloudellisen, poliittisen ja kulttuurisen läsnäolon kannalta Afrikan mantereella (MFA,2020).

Vuosi 2019 on ollut maailman ankarimman kaupan protektionismin vuosi. Tässä kohtaa Turkin talous kasvoi 2,6 prosenttia vuonna 2018, kun taas Turkin talous supistui 2,3 prosenttia vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 2019 ja 1,6 prosenttia vuoden toisella neljänneksellä. Maailmantalouden kasvun hidastumisesta huolimatta Turkki on saanut merkittävän menestyksen omassa historiassaan kasvattamalla vientiään 176,9 miljardista dollarista vuonna 2018 180,5 miljardiin dollariin vuonna 2019. Turkin, joka on tehnyt vientiä yhteensä 226 maahan vuonna 2019, vientimarkkinoista 48,8 % oli EU:lle, 19,3 % Lähi-Idän maihin ja 9,2 % Afrikan maihin (TIM 2019 ,14 – 15.) Taulukkoa 5 tarkasteltaessa osoittaa, että Turkin vienti on kasvanut huomattavasti Turkin vuonna 2003 toteuttaman kauppaa- ja taloussuhteiden kehittämisstrategian avulla. Kuten taulukossa ilmenee, Turkki on lisännyt huomattavasti kaupankäyntiään Afrikan kanssa erityisesti vuosina 2005-2019 ja lisännyt vientiään 3,6 miljardista dollarista 16,6 miljardiin dollariin. Tarkasteltaessa tuonnin määrää Turkin tuonti Afrikasta väheni merkittävästi Turkin vuoden 2008 maailmanlaajuisen talouskriisin jälkeen. Vaikka Turkin tuonti Afrikan maista oli 5 miljoonaa ennen talouskriisiä, se laski 3 miljoonaan vuonna 2009. Taulukko 5 osoittaa, että Turkin tuonti oli huipussaan vuonna 2017. Turkin tuonti, joka oli 5,4 miljardia dollaria vuonna 2016, kasvoi 1,7 miljardilla dollarilla vuonna 2017 ja lisääntyi 7,1 miljardiin dollariin.

Taulukko 5. Turkin vienti ja tuonti Afrikkaan (Lähde: TUIK,2020)

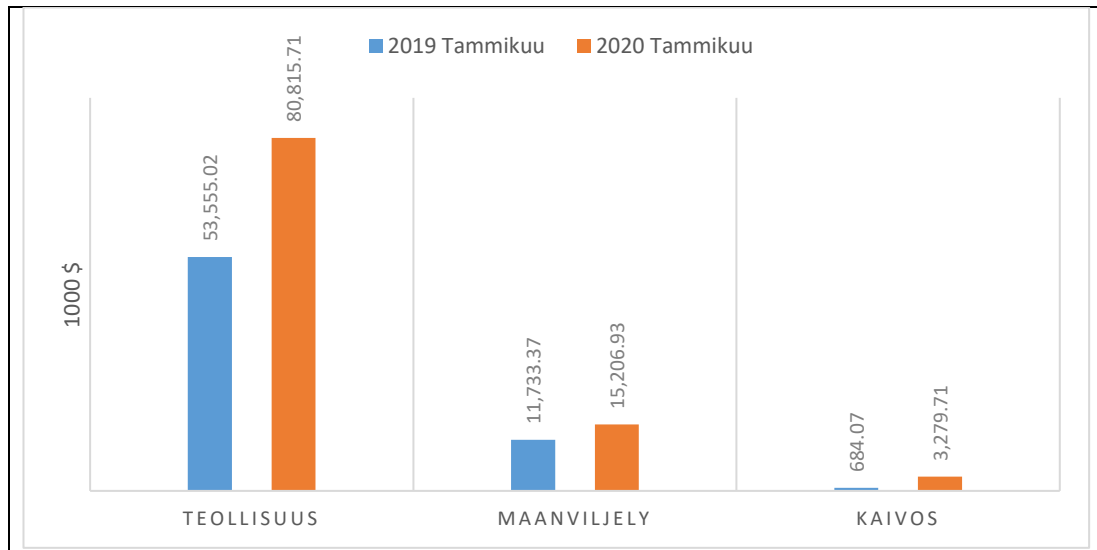
	VIENTI			TUONTI		
	Pohjois-Afrikan Maat	Saharan eteläpuolinen Afrikka	Yhteensä (\$)	Pohjois-Afrikan Maat	Saharan eteläpuolinen Afrikka	Yhteensä (\$)
2019	10 830 425	5 794 467	16 624 892	4 009 992	1 810 756	5 820 748
2018	9 915 077	5 173 872	15 088 949	4 685 547	2 451 876	7 137 423
2017	7 918 462	4 318 839	12 237 301	4 203 460	2 978 629	7 182 089
2016	8 069 446	3 833 943	11 903 389	3 252 568	2 151 987	5 404 555
2015	8 918 833	4 212 322	13 131 155	3 173 401	2 151 915	5 325 316
2014	10 240 492	4 267 226	14 507 718	3 584 217	2 590 420	6 174 637
2013	10 930 556	4 405 698	15 336 254	3 630 876	2 559 946	6 190 822
2012	9 443 604	3 913 246	13 356 850	3 308 343	2 613 447	5 921 790
2011	6 700 805	3 633 016	10 333 821	3 342 055	3 424 658	6 766 713
2010	7 025 168	2 257 898	9 283 066	3 098 091	1 725 916	4 824 007
2009	7 415 776	2 738 866	10 154 642	2 237 693	1 700 198	3 937 891
2008	5 850 262	3 212 341	9 062 603	3 535 990	2 060 486	5 596 476
2007	4 029 683	1 946 661	5 976 344	2 285 434	2 821 104	5 106 538

2006	3 096 665	1 469 127	4 565 792	1 676 694	2 233 388	3 910 082
2005	2 544 398	1 086 849	3 631 247	1 584 201	1 632 270	3 216 471
2004	2 203 356	764 791	2 968 147	1 169 948	1 428 470	2 598 418
2003	1 576 974	554 243	2 131 217	933 480	616 185	1 549 665

*TUIK on käyttänyt “Special Trade System (STS)” ulkomaankauppatilastojen tuottamisessa ja julkaisemisessa vuoteen 2013 asti ja “General Trade System (GTS)” tilastojen tuottamisessa ja julkaisemisessa vuodesta 2013 alkaen.

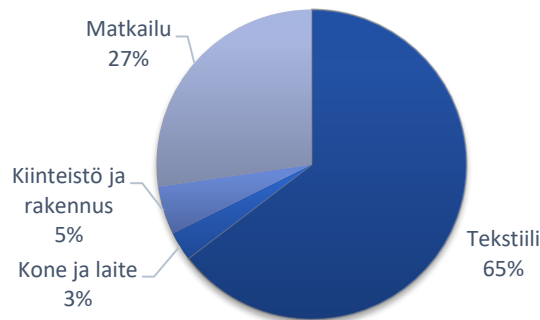
Turkin ja Afrikan välillä solmittiin kahdenvälisiä kauppasopimuksia, jotta kehittää enemmän taloussuhteita. Turkki on solminut vapaakauppasopimuksen viiden Afrikan maan kanssa (Tunisia, Marokko, Egypti, Mauritius ja Ghana), sopimuksen investointien vastavuoroisesti suojaamisesta 30 Afrikan maan kanssa sekä kaksinkertaisen verotuksen poistumisesta 13 Afrikan maan kanssa. Vuosi 2020 julistettiin Afrikan vuodeksi Turkissa, jolloin järjestetään Turkin ja Afrikan Huippukokous ja kolmas Turkin ja Afrikan yritysfoorumi (DEIK,2019a.).

Kuvio 1:tä tarkasteltaessa teollisuuden osuus on suurin Turkin Afrikkaan suuntautuvista vientialoista. TIM:in vientilukujen mukaan teräs, jonka vienti oli 1,9 miljoonaa dollaria vuonna 2019 ja 31,6 miljoonaa dollaria tammikuussa 2020, muodostaa teollisuusalan suurimman viennin. Kemikaalit tulevat toisena 10,7 miljoonalla dollarilla (tammikuu 2020) ja koneet sekä komponentit tulevat kolmantena 4,5 miljoonalla dollarilla. Tarkasteltaessa maatalousalan vientituotteita viljat, palkokasvit, öljykasvit ja niistä saatavat tuotteet, joiden vientiarvo oli 6,9 miljoonaa dollaria tammikuussa 2019, tulivat ensimmäisinä, kun taas huonekalut, paperi ja metsätuotteet tulivat ensimmäisinä 6,9 miljoonalla dollarilla tammikuussa 2020. Toisaalta tammikuussa 2020 kaivosteollisuuden vienti on lähes kaksinkertaistunut tammikuuhun 2019 verrattuna (TIM, 2020.).

Kuvio 1. Turkin alakohtainen vienti Afrikkaan (Lähde: TIM, 2020)

Tarkasteltaessa vuoden 2019 ulkomaisia investointeja koskevaa indeksiä Iso-Britannia, Venäjä ja Azerbaidžan ovat houkuttelevimpia maita turkkilaisille sijoittajille. Turkkilaisten sijoittajien ulkomaiset investoinnit nousivat 6 miljardiin dollariin vuonna 2018, kun taas investoinnit Afrikan ja Lähi-idän maihin olivat 655 miljoonaa dollaria. Investointien arvo oli 760 miljoonaa dollaria tällä alueella vuonna 2017 ja tämä määrä on laskenut 655 miljoonaan dollariin vuonna 2018. Tarkasteltaessa tämän määrän laskun taustalla olevia syitä turkkilaiset sijoittajat haluavat mieluummin harjoittaa liiketoimintaa kuin investoida tähän alueeseen. DEİK ja Bain & Company:n Outbound Investment Index 2019 raportin mukaan turkkilaiset sijoittajat ovat investoineet eniten Burkina Fasolle ja tarkasteltaessa vuonna 2017 tehtyjen investointien määrää todettiin, että 8 investointia tehtiin ja näistä 4 toteutettiin fuusioina ja yritysostoina. Seuraavana vuonna tehtiin 9 investointia ja vain näistä yhden on todettu tapahtuneen fuusioiden ja yritysostojen muodossa (DEİK ja Bain & Company 2019, 29-31.) Turkin merkittävistä investoinneista yksi on tehty myös Sudaniin. Turkki on kiinnostunut myös Afrikan maatalouden potentiaalista ja on vuokrannut 5 miljoonaa hehtaaria maatalousmaata Niilin vesistöalueelta Sudanissa 99 vuodeksi käyttäväksi. Vaikka Afrikalla on suuri maatalouspotentiaali, Afrikka ei ole voinut käyttää tätä potentiaalia. Turkki on investoinut tähän löytääkseen ratkaisuja maataloustuotteiden tuontiin. Turkin tavoitteena on puuvillan, trooppisten hedelmien ja öljyisten jyvien viljely tällä alueella. Tällä tavoin Turkki sekä vähentää näiden tuotteiden tuontia että edistää tämän alueen kehitystä siirtämällä modernin maatalouden menetelmiä ja laitteita tälle alueelle (Öztürk & Eke 2015, 26.) Kuten kuvio 2:ssa ilmenee, tarkasteltaessa investointien jakautumista sektoreille Afrikan ja Lähi-idän maihin huomataan, että tekstiili- ja matkailuala on noussut etualalle.

Kuvio 2. Investointien jakautuminen sektoreille (Lähde: DEİK ja Bain & Company 2019, 28)

Turkin vientituotteet ovat Afrikkaan enemmän henkilökohtaisia ja kotimaisia tekstiilituotteita, jalostettuja elintarvikkeita, huonekaluja, rautaa ja terästä, rakennustarvikkeita, koneita ja laitteita, kodinkoneita ja sähkötaloustavaroita. Turkki tuo Afrikasta pääasiassa raaka-aineita, öljyä, maakaasua, kultaa ja erilaisia mineraaleja. Turkkiläisten yritysten Afrikassa toteuttamia hankkeita, jotka ovat alkaneet lisääntymään Turkin vuoden 2013 Afrikan kehityspankin jäsenyydestä lähtien, voidaan pitää osoituksena suhteiden kehittymisestä. Esimerkiksi yksi turkkilainen yritys on voittanut yhden miljoonan dollarin julkisen asuntohankkeen, jonka Ghanan hallitus tarjosi. Toinen turkkilainen firma on voittanut 50 miljoonan dollarin stadionhankkeen, jonka Ruanda tarjosi. Toisaalta Etiopian hallitus on antanut yhdelle turkkilaiselle yritykselle 389 kilometrin pituisen rautatien rakentamishankkeensa, jonka arvo on 1,7 miljardia dollaria. (Öztürk & Eke 2015, 26; turkeyafricaforum.org,2020.). DEİK Afrikan alueen kuukausiraportin (tammikuu-maaliskuu 2019) mukaan Turkin urakointiyritykset toteuttivat 41 Afrikan maissa yhteensä 1,377 hanketta, joiden arvo oli 67,3 miljardia dollaria (DEİK, 2019b).

Oğurlun mukaan taloudelliset tuet ovat tärkeitä askeleita Turkin ja Afrikan välisten taloudellisten suhteiden kehittämisessä. Turkki on antanut sekä valtiollisten järjestöjen että kansalaisjärjestöjen avulla Afrikan maille noin 3 miljardia dollaria talousapua terveys-, koulutus-, maatalous- ja infrastruktuurialoilla viimeisten kymmenen vuoden aikana. Tässä kohtaa Turkin yhteistyö- ja koordinointiviraston (TIKA) olemassaolo on avainasemassa Turkin ja Afrikan suhteiden parantamisessa. TIKA on perustettu vuonna 1992 auttaakseen Kaukasian, Keski-Aasian ja Balkanin

maita demokratiaan siirtymisessä ja siitä on tullut ajan myötä globaalinen avustusjärjestö. TIKA toteuttaa yli 400 hanketta vuosittain mantereella. Näiden lisäksi Turkki on antanut 7,5 miljoonaa dollaria talousapua myös kansainvälisten järjestöjen kautta, kuten Maailmanterveysjärjestö, Maailmanruokaohjelma ja Punainen Risti (Oğurlu 2018,85-86.)

Vaikka tapahtuu myönteisiä kehityksiä taloudellisten suhteiden alalla, etäisyyskäsitteet, alueiden mailla oleva epävakaus ja kehittymättömyys ja kuljetuksen vaikeus aiheuttavat sen, että turkkilaiset sijoittajat eivät halua investoida alueelle. Turkki tavoittelee näin ollen lisäämään vielä THY:n suorien lentojen määrää, perustamaan logistiikkakeskuksen useisiin paikkoihin tehdäkseen kuljetuksista turvallisempia ja estääkseen apatian ja ennakkoluuloja Afrikkaa kohtaan. Turkki pyrkii lisäämään Turkin ja Afrikan välisen kaupan arvoa 50 miljardiin dollariin. Vaikka Turkki ei ole vielä saavuttanut taloudellisia ja kaupallisia tavoitteitaan Afrikassa, Turkki uskoo voivansa saavuttaa tavoitteensa alueella tekemänsä sosiokulttuurisen sitoumuksen ja “win-win” politiikan avulla (DEIK,2019a.)

4.1.3 Kulttuuri- ja sosiaalisuhteiden kehittämistä koskevat toimet

Vaikka Turkilla ei ole siirtomaataustaa mantereella ja se vaikuttaa myönteisesti afrikkalaisten suhtautumiseen Turkkiin, Mertin mukaan oli vaikea sanoa, että Turkki on tunnustettu riittävästi mantereella erityisesti Saharan eteläpuolisella Afrikalla. Näin ollen Turkki tarvitsi menestyksekkästä julkisuusdiplomatiaa toimia kulttuurialalla, jotta luoda hyvää imagoa itsestään (Mert 2012,75.) Kuten ensimmäisessä luvussa mainitsin, Turkki on tavoitellut suhteiden kehittämistä monilla aloilla Afrikan maihin ja lähentymissuunnitelmassa diplomaattisen, poliittisen, taloudellisen toiminnan lisäksi oli myös koulutukseen ja kulttuuriin liittyviä toimia. Tähän liittyvät toimet ovat mahdollistaneet molemmille osapuolille oppia tuntemaan toisensa ja poistamaan ennakkoluuloja. Turkki lisäsi koulutusmahdollisuuksia ja apurahoja afrikkalaisille opiskelijoille viime vuosina. Tämän seurauksena Turkissa opiskelevien afrikkalaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden määrä on kasvanut huomattavasti. (Öztürk & Eke 2015: 36) Nykyisten tietojen mukaan 150 tutkijaa työskentelee Turkissa eri yliopistoissa ja afrikkalaisten opiskelijoiden määrä kasvaa jatkuvasti (Oğurlu 2018,89). Vuoden 2014 tilastojen mukaan, kun taas afrikkalaisten korkeakouluopiskelijoiden määrä Turkissa oli yhteensä 4796, se on kasvanut 17790:neen vuonna 2019, kuten taulukossa 6 ilmenee. (YÖK,2020).

Taulukko 6. Afrikkalaisten korkeakouluopiskelijoiden määrä Turkissa (Lähde: YÖK,2020)

Afrikkalaisten korkeakouluopiskelijoiden määrä Turkissa					
2014	2015	2016	2017	2018	2019
4796	8197	9899	12632	14085	17790

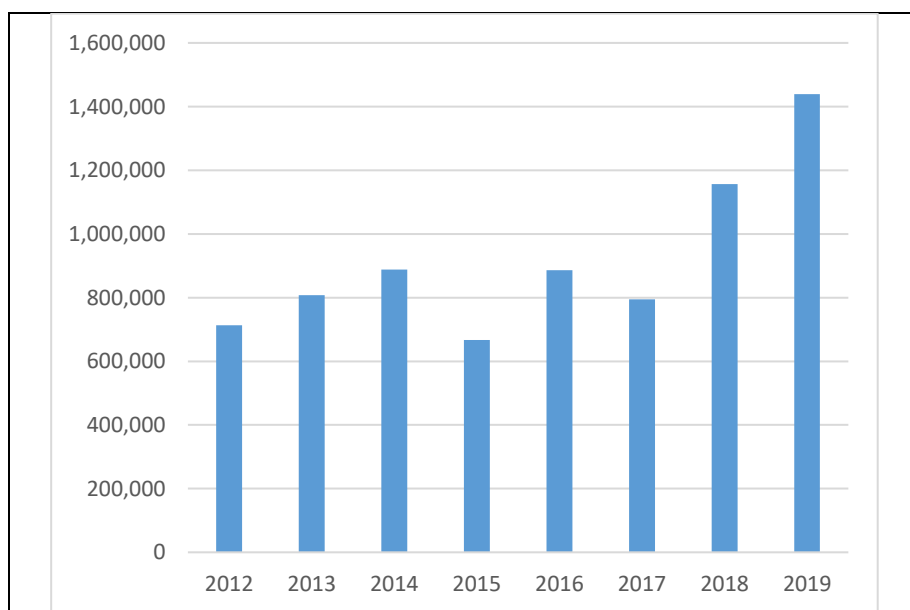
Turkki on antanut apurahoja ulkomaalaisille opiskelijoille YTB:n kautta vuodesta 2010 lähtien. 40 000 ulkomaalaista opiskelijaa haki apurahaa Turkista vuonna 2012, ja tämä määrä kasvoi noin 150 000:een vuonna 2020. (Turkiye Scholarships,2020) Yhteensä 5259 opiskelijaa 52 Afrikan maasta sai apurahaa viimeisten kymmenen vuoden aikana, josta 1039 oli viime vuonna. Aluekohtaisten YTB-apurahojen mukaan Afrikan alue sai toiseksi eniten stipendejä viime vuonna. Ensimmäinen oli 1066 opiskelijalla Lähi-idän alue. Sitä seuraa 624 opiskelijalla Keski-Aasia ja Kaukasia, 56 opiskelijalla Pohjois-Amerikka ja Latinalainen Amerikka, 590 opiskelijalla Etelä-Aasia, 561 opiskelijalla Balkan, 179 opiskelijalla Eurooppa ja 316 opiskelijalla Aasian ja Tyynymeren alue (YTB 2019,52-53.) YTB tarjoaa apurahan lisäksi ilmaisia erilaisia kulttuurisia ja sosiaalisia aktiiveja ja turkin kielen opetusta näille opiskelijoille. Toisaalta YTB on tarjonnut ilmaisia turkin kielen ja viestinnän kursseja yhteensä 56 afrikkalaisille tutkijoille, opettajille, virkamiehille, toimittajille ja sotilaille KATIP apurahaohjelman kautta viimeisten viiden vuoden aikana. (YTB ,2020a).

Turkissa yliopistoissa ja ajatushautomoissa on viime vuosina avattu Afrikan tutkimuskeskuksia kehittääkseen suhteita Afrikkaan sosiaalisessa ja kulttuurisessa ulottuvuudessa ja esittääkseen Afrikkaa paremmin Turkissa. Nämä ovat Ankaran yliopiston Afrikan tutkimuskeskus (Center for African Studies), Gazi yliopiston Afrikan ja Lähi-Idän tutkimuskeskus, Kadir Has yliopiston Lähi-Idän ja Afrikan Tutkimuskeskus, Turkin Aasian strategisten tutkimuskeskuksen (Turkish Asian Center for Strategic Studies, TASAM) perustama Afrikan instituutio, Lähi-Idän ja Afrikan Tutkijoiden Yhdistys (Oğurlu 2018,89.) Näistä Ankaran yliopiston Afrikan tutkimuskeskus ja TASAMin Afrikan instituutio toimivat erittäin tehokkaasti viime vuosina. Ankaran yliopiston Afrikan tutkimuskeskus avattiin vuonna 2008, jotta esittää Afrikan mannerta Turkissa, julkaista uutisia Afrikasta, kiinnittää huomiota Afrikan kulttuuriin ja ongelmiin sekä esittää Turkkiä Afrikan

maissa. Tässä yhteydessä tutkimuskeskus tarjoa tieteellisiä tutkimuksia Afrikasta ja järjestää asiantuntijaseminaareja, opiskelijasymposioita ja historia-, kulttuuri- ja talusseminaareja. Toisaalta afrikkalaiset opiskelijat järjestävät seminaareja omasta maasta (AÇAUM,2020.)

TASAM on aloittanut Afrikan tutkimuksiaan vuonna 2006 Afrikan instituution kautta ja tällä keskuksella tavoiteltiin luoda kahdenvälistä ja monenvälistä yhteistyötä Afrikan maiden kanssa seuraamalla Afrikassa tapahtuvia kehityksiä. Näiden lisäksi se tarjoaa tietoja ja ratkaisuja päätöksentekijöille, liikemiehille ja akateemiselle maailmalle tuottamalla tieteellisiä tutkimuksia ja analyyseja mantereen historiallisesta, poliittisesta, taloudellisesta, sosiokulttuurisesta ja geopoliittisesta rakenteesta. Instituutio on järjestänyt kaksi eri kansainvälistä kongressia ”Turkin ja Afrikan Kansainvälinen Kongressi” ja ”Turkin ja Afrikan valtioista riippumattomien järjestöjen foorumi: yhteistyö ja kehitys”. Turkin ja Afrikan Kansainvälinen Kongressi on pidetty neljä kertaa vuosien 2006-2008 välillä (TASAM,2008.)

Turkki on myös pyrkinyt kehittämään lentoliikenneyhteyksiään vahvistaakseen Turkin ja Afrikan kansojen välisiä yhteyksiä, matkailumahdollisuuksia molempiin suuntiin ja samalla helpottaakseen liikemien ja poliitikkojen yhteyttä. Tässä yhteydessä Turkin lentoyhtiön (Turkish Airlines, THY) suorat lennot ovat edistäneet Turkin lähentymissuunnitelmaa. Turkilla oli vain Pohjois-Afrikkaan lentoreitti vuonna 2005, nykyään THY lentää 58 eri kohteeseen 38 maassa eri puolilla mannerta (Turkeyafricaforum.org,2020). Tällä tavoin THY on mahdollistanut myös afrikkalaisten turistien määrän lisääntymisen Turkissa, kuten kuvio 3:ssä ilmenee.

Kuvio 3. Afrikkalaisten matkailijoiden määrä Turkkiin (vuosittain) (Lähde: TURSAB, 2020)

Vaikka afrikkalaisten matkustajien määrä oli Turkissa noin 700 000 vuonna 2012, tämä määrä on kasvanut noin 1,5 miljoonaan viimeisten kahdeksan vuoden aikana Turkin lentoyhtiön vaikutuksella, Turkin viestintäkanavilla ja Turkin matkailualan yhteistyösopimusten vaikutuksella. Turkki on solminut yhteistyösopimuksia matkailualalla Algerian, Etiopian, Marokon, Norsunluurannikon, Gabonin, Ghanan, Guinean, Etelä-Afrikan tasavallan, Kenian, Kongon, Malin, Egyptin, Nigerian, Sudanin, Tunisian ja Ugandan kanssa, jotta lisätä matkailuliikennettä, helpottaa viisumiprosesseja, järjestää vaihto-ohjelmia kaikilla matkailuun liittyvillä aloilla ja kehittää yhteistyötä koulutuksesta, koulutusmatkoista ja teknisestä avusta. Afrikkalaisten matkailijoiden määrän nousemisesta huolimatta kuitenkin näitä lukuja ei pidetä riittävinä Turkille ja Turkki harkitsee laajentavansa matkailusopimuksiaan ja lisäävänsä lentojaan edelleen (Aydemir & Bal 2018, 76-77.)

Toisaalta Turkki TRT Worldin ja Anadolu Agencyn(AA), jotka ovat Turkin viestintäkanavia, kautta esittää Turkkiä Afrikassa ja kehittää Turkin imagoa Afrikassa (Tepeciklioğlu 2019,3). AA:lla on nykyään Abujassa (Nigeria), Rabatissa (Marokko) ja Kairossa (Egypti) toimistoja, Addis Abebassa (Etiopia) ja Tunisissa (Tunisia) lähetyskeskuksia ja Keniassa, Algeriassa, Libyassa, Nigeriassa ja Somaliassa edustustoja. Lisäksi AA aikoo avata lähitulevaisuudessa toimistoja Sudanissa, Somaliassa ja Etelä-Afrikassa (AA, 2020.)

Turkin uskontoasioiden osaston, eli Diyanetin järjestämät uskonnollisten johtajien huippukokoukset ovat myös tärkeässä asemassa Turkin ja Afrikan maiden välisten kulttuurisuhteiden kehittämiseksi. Diyanet (Directorate of Religious Affairs) alkoi järjestämään Afrikan Muslimijohtajien huippukokouksia vuodesta 2006. 19 maan edustajat osallistuivat vuonna 2006 pidettyyn ensimmäiseen huippukokoukseen, 42 maan edustajat osallistuivat toiseen huippukokoukseen vuonna 2011 ja vuonna 2019 pidetyssä kolmannessa huippukokouksessa oli 51 maan 111 edustajaa. Turkin ja Afrikan muslimiyhteiskuntien johtajien kokous on mahdollistanut vahvistaa olemassa olevia historiallisia ja kulttuurisia siteitä sekä kehittää yhteistyötä uskonnollisella alalla Turkin ja muslimiafrikkalaisten maiden välillä. Vuonna 2019 pidetty huippukokous kesti neljää päivää ja huippukokouksen aikana järjestettiin useita konferensseja, jotka olivat Turkin Afrikan politiikasta, uskonnollisten rakenteiden institutionalisoinnista, kokemuksen jaosta ja yhteistyömahdollisuudesta Afrikan uskonnollisten instituutioiden ja järjestöjen kanssa (Diyanet İşleri Başkanlığı, 2019.).

5 VIRALLISTEN TOIMIELINTEN JA KANSALAI SJÄRJESTÖJEN TOIMINTA AFRIKASSA

Turkin viralliset toimielimet, hyväntekeväisyysjärjestöt ja kansalaisjärjestöt ovat toteuttaneet tähän mennessä erilaisia toimintoja ja tarjonneet monia avustuksia Afrikassa eri aloilla. Näiden toiminnat ovat erittäin merkittäviä hyvän imagon rakentamisessa Turkista ja Turkin tehokkuuden lisääntymisestä alueella. Suurin osa Turkin Afrikassa toteuttamasta avustustoiminnasta on kansalaisjärjestöjen ja virallisten toimielinten toteuttamia toimia. Turkin kansalaisjärjestöt ovat toimittaneet puhdasta vettä valtavalle massalle poraamalla tuhansia kaivoja Afrikassa. Afrikassa puolet alle 5-vuotiaista lapsista menettää henkensä koleran, ripulin ja lavantaudin kaltaisten sairauksien vuoksi, jotka johtuvat puhtaan juomaveden puutteesta. Afrikassa porattujen vesikaivojen määrä oli noin 10 000 vuosina 2015-2018 Turkin kansalaisjärjestöjen avustuksella. Yksi Turkin kansalaisjärjestöjen Afrikassa toteuttama tukimuoto on myös orpokotien avaaminen. Kansalaisjärjestöt avaavat orpokoteja erityisesti maissa, joissa väestön enemmistö on muslimeja, ja tarjoavat heille majoitusta, ruokaa ja koulutusta (Öztürk & Eke 2015,33.)

Terveys on yksi Turkin kansalaisjärjestöjen ensisijaisista aloista Afrikassa. Afrikan lähentymissuunnitelman jälkeen monet lääkärit, ensihoitajat ja terveydenhuollon ammattilaiset ovat alkaneet palvella Afrikassa TIKAn, Kızılayin, terveysministeriön, islamilaisen humanitaarisen järjestön (IHH), Yeryüzü doktorları-yhdistyksen (Doctors worldwide Turkey) ja terveysministeriön kautta ja sadattuhannet potilaat ovat saaneet hoitoa tähän asti. Turkin terveysministeriö perusti ammattimaisia koulutuslaitoksia terveyden alalla useissa Afrikan maissa ja pyrki toteuttamaan hoitopalveluja avaamalla terveyskeskuksia äideille ja lapsille. Turkin suurimmat terveysalan investoinnit Afrikassa ovat sairaalat, jotka ovat avautuneet Darfurissa, Somalissa, Sudanissa ja Nigerissä (Alkaly 2016,71.)

Turkin uskonnolliset diplomaattiset toiminnot erottavat Turkkiä muista toimijoista ja edistävät uskonnollista yhtenäisyyttä. Tässä suhteessa Turkin uskontoasioiden virasto (Diyanet İşleri Başkanlığı) järjestää Afrikan muslimijohtajien huippukokouksia, TIKA rakentaa moskeijoita Afrikassa ja Turkin viralliset toimielimet sponsoroivat afrikkalaisia opiskelijoita saamaan teologista koulutusta, jonka kautta he tunnustaisivat sekä islamin että Turkin kulttuurin (Özkan 2015, 135-150.)

Seuraavassa alaluvussa käsitellään erityisesti TIKA:n [Turkin Kansainvälinen yhteistyö- ja Kehitysvirasto], Kızılayın [Turkin punainen puolikuu], Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığın [Turkin Katastrofien ja hätätilanteiden hallinnan puheenjohtajuus, AFAD], Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığın [Ulkomailla olevien turkkilaisten ja niihin liittyvien yhteisöjen puheenjohtajuus, YTB] , Yunus Emre instituution (YEE) ja Turkin Maarif -säätiön (TMV) toimintoja.

5.1 Turkin yhteistyö- ja koordinoituvirasto (TIKA)

TIKA on valtion virasto, joka vastaa Turkin ulkomaanavusta. Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen vuonna 1991 samalla monet turkkilaiset valtiot, kuten Azerbaidžan, Kazakstan, Turkmenistan ja Kirgisia itsenäistyivät Keski-Aasiassa ja Turkki on tarvinnut virastoa, joka auttaa kehittämään näiden infrastruktuuria ja taloudellisia, kulttuurisia sekä poliittisia kehityksiä. Samalla tätä virastolle on annettu tehtävä toteuttaa sekä koordinoita sosiaalisia, taloudellisia ja kulttuurisia suhteita näihin maihin. Tässä suhteessa TIKAA perustettiin vuonna 1992 ulkoasiainministeriön alaisuudessa ja se on liittynyt myöhemmin kulttuuri- ja turismiministeriöön. TIKA:n kautta on tehty näissä maissa monia hankkeita ja toimia erilaisilla aloilla, kuten koulutus, terveys, restaurointi, maatalouden kehitys, rahoitus, matkailu ja teollisuus. TIKAA avasi ensimmäisen Ohjelmakoordinoituvirastonsa Turkmenistanissa, ja myöhemmin tämä luku nousi kuuteen Euraasian alueella. Turkin ulkopoliitiikan muuttuminen ja tavoite tulla alueelliseksi supermahdiksi ovat aiheuttaneet laajentumisen myös TIKA:n toiminta-alalla. Ohjelmakoordinoituvirastojen määrä, joka oli 12 vuonna 2002, on nykyään kasvanut 62:een ja se aikoo myös avata 63. toimistonsa Nigeriassa lähitulevaisuudessa. Nykyään TIKA:n ohjelmakoordinoituvirastot toimivat 150 maassa maailmassa ja on toteutettu 30.000 hanketta ja toimia noin 170 maassa (TIKA, 2020a.) Erdoganin mukaan TIKA:n vaikutus on merkittävä Turkin olemiseen suurin avunantaja humanitaarisessa avussa maailmassa. Turkki on ollut maailman suurin hätä- ja humanitaarisen avunantaja kahden viime vuoden aikana. Turkin antamat humanitaariset avut olivat 8,07 miljardia dollaria vuonna 2017 ja 8,40 miljardia dollaria vuonna 2018. Siksi TIKA:n toimia ei voida sivuuttaa (TIKA 2019a, 13,48; 2019b ,13.)

Turkin lain nro 4668 mukaan Tikalle on annettu seuraavat tehtävät;

Määrittää yhteistyö- ja avustuskysymyksiä ottaen huomioon kehitystarpeita ja tavoitteita sekä Turkin painopisteitä, tarvittavien ohjelmien ja hankkeiden valmistelu, talous-, kauppa-, kulttuuri-, sosiaali- ja koulutusalan yhteistyön toteuttaminen hankkeiden kautta, itsenäisten valtioiden rakenteiden

vahvistaminen ja vapaiden markkinoiden siirtymispyrkimysten tukeminen. Tässä suhteessa TIKA toteuttaa yhteistyötä, kehitysapua ja humanitaarista apua koskevia hankkeita, kuten maatalouden ja kotieläintalouden kehittämistä, infrastruktuurin parantamisesta, sosiaalisen kehityksen ja elintason parantamisesta, ammatin hankkimisesta, työllisyyden edistämisestä, yhteisen historian ja kulttuurin säilyttämisestä, turkin kielen käytön levittämisestä, kulttuuristen suhteiden kehittämistä ja tiedotus- ja julkistamistoimien järjestämisestä (TIKA 2004,20-21.)

Turkin Afrikkaan lähentymispolitiikan myötä TIKA avasi ensimmäisen Afrikka Ohjelmakoordinoitintoimistonsa vuonna 2005 Etiopiassa. Afrikassa toteutettiin yhteensä 28 hanketta ja toimintaa vuonna 2005. Näistä 19 oli Etiopiassa, 4 Sudanissa, 2 Egyptissä, 2 Algeriassa ja 1 Nigeriassa. Hankkeista 15 oli sosiaalisen infrastruktuurin kehittämistä, 6 kulttuuriyhteistyön ja viestinnän kehittämistä, 5 tuotantoalojen kehittämistä, 1 taloudellisen infrastruktuurin kehittämistä ja 1 humanitaarisesta avusta. Lisäksi niihin liittyvillä aloilla on koulutettu yhteensä 84 asiantuntijaa Etiopiassa, Algeriassa, Sudanissa, Egyptissä, Nigeriassa ja Tunisiassa (TIKA 2005,150-170.) Nykyään TIKA:lla on 21 Ohjelmakoordinoitintoimistoa Afrikassa, kuten kuva 1:ssä ilmenee.

Kuva 1. TIKA:n Ohjelmakoordinoitintoimistot Afrikassa (Lähde: TIKA, 2020b)

TIKA ilmaisi vuoden 2019 toimintaraportissaan, että sen toiminta on sopusoinnussa Turkin Afrikan lähentymispolitiikan kanssa ja edistämässä Turkin ulkopoliittikkaa julkisuusdiplomatian yhteydessä. Kuten taulukossa 7 ilmenee, se toteutti vuonna 2019 hankkeita ja toimia monilla aloilla, kuten koulutuksessa, terveydenhuollossa, restauroinnissa, sosiaalisessa, vedenjärjestämisessä, hallinto- ja siviilialan infrastruktuurien kehittämisessä, maataloudessa ja karjanhoidossa, kulttuuri- ja humanitaarisessa avussa (TIKA 2019c,139.) Terveysalalla on huomattava, että Turkki ei ainoastaan avannut sairaaloita ja terveyskeskuksia, vaan tarjosi myös apurahoja afrikkalaisille opiskelijoille, jotta opiskella lääketiedettä Turkissa ja tulla takaisin työskentelemään näissä sairaaloissa (Öztürk & Eke 2015 ,32).

Taulukko 7. TIKAn toiminnat Afrikassa vuosina 2018-2019 (Lähde: TIKAn, 2019a, 80- 134; TIKAn, 2018, 58-114)

TIKAn toiminnat Afrikassa vuosina 2018-2019		
Toiminta-alat	Maat	Avustukset ja toiminat
Koulutus	Somalia	Kansainvälinen turvallisuuskoulutus
	Tsad, Libya, Egypti, Sudan, Etiopia, Nigeria, Algeria, Tunisia, Etelä-Sudan	Sotakirjeenvaihtajien koulutus
	Niger	Sisäoppilaitoksen rakentaminen (1260 opiskelijan kapasiteetti)
	Burkina Faso	Peruskoulun rakentaminen
	Mali	Kuulovammaisten koulun peruskorjaus
	Tsad	Tekniset ammatilliset koulutukset
	Libya	3D suunnittelu- ja tiedotuskoulutus

	Tunisia	Poliisikoulutus
Terveys	Niger	Nigerin ja Turkin ystävyyssairaalan rakentaminen ja laitteiden tuki Terveyspalvelut
	Somalia	Lääkinnällisten laitteiden tuki Hargeisan keskussairaalaan
	Kenia	Terveyspalvelut Kakuman pakolaisleirille
	Libya	Al Misratah fysioterapiasairaalan rakentaminen
	Guinea-Bissau	Fysioterapian ja kuntoutuskeskuksen peruskorjaus
	Benin	Terveyskeskuksen rakentaminen
	Sudan	Terveyskoulutukset
	Vesi- ja sanitaatio	Kenia
Tsad		Vesisäiliöiden rakenne Adam Barka yliopistossa 50 tonnin vesikaivosäiliöiden rakentaminen
Guinea		Puhdasvesijärjestelmän rakenne
Namibia		Vesisäiliöiden tarjoaminen
Hallinto- ja siviilialan infrastruktuurit	Somalia	Parlamenttirakennuksen rakentaminen Sotilaskoulutuslaitoksen rakentaminen

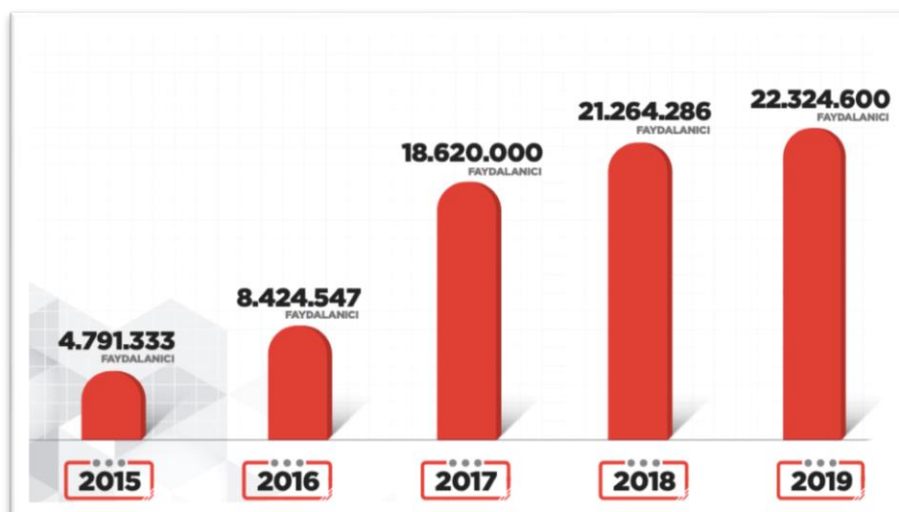
		Tien rakentaminen sotilaskoulutukseen
	Gambia	Tiedotusaineiston toimittaminen Gambian perustuslakituomioistuimelle
Muut sosiaaliset infrastruktuurit ja palvelut	Sudan	Sultan Ali Dinar museon restaurointi Suakin saaren restaurointi
	Etelä-Afrikka	Noor el Hamedia moskeijan restaurointi
	Etiopia	Kuningas Najashin haudan restaurointi
	Mali	Koutialan moskeijan rakentaminen
	Tsad	N `Djamena Turkin kulttuurin kompleksin rakentaminen
	Gambia	Radio - ja televisioviranomaisten teknisen laitteiston tuki
Maatalous ja karjanhoito	Guinea	Siipikarjankasvatuskoulutus
	Tsad	Tuotannon modernisoituminen
	Tunisia	Laitetuet maataloustyöntekijöille
	Etelä-Sudan	Siemen - ja maatalousvälinetuki viljelijöille
Teollisuus, turismi ja kauppa	Namibia	Maitotuotteiden jalostuskoulutus
	Mauritania	Ruoanlaitto, siivous ja huoltokoulutus
	Tunisia	Mattojen hoito- ja parantamislaitoksen perustaminen

Humanitaarinen apu	Somalia, Etiopia, Niger ja Kenia	Humanitaarinen apu ja elintarvikeapu

5.2 Kızılay

Kızılay[Turkin punainen puolikuu] on perustettu “Ottomaanien haavoittuneiden ja sairaiden sotilaiden hätäapuyhdistys” nimellä vuonna 1868 auttaakseen haavoittuneita ja sairaita sotilaita taistelukentällä ilman syrjintää. Yhdistyksen nimi on muuttunut muutamaan kertaan, ja Turkin ensimmäinen presidentti Mustafa Kemal Atatürk antoi nimen “Kızılay” vuonna 1947. Virasto tarjoa apua ja tukea uhreille ja ihmisille, jotka ovat kärsineet sotaa, luonnonkatastrofeja, köyhyyttä, kuivuutta, nälänhätää ja kulkutautia, odottamatta mitään vastineeksi. Näin ollen laitoksen tärkein resurssi koostuu kerätyistä lahjoituksista. Viraston missio on antaa apua tarvitseville ja heikoimmassa asemassa oleville katastrofien ja myös tavallisena aikana, kehittää avustustyötä yhteiskunnassa, varmistaa veren turvallinen saanti ja vähentää haittoja. Tässä suhteessa Kızılay antaa humanitaarisia apuja monille mantereiden alueilla (Kızılay,2020a.)

Kızılay on kerännyt noin 10 miljardia Turkin liiraa lahjoituksia viimeisten viiden vuoden aikana ja tämä on mahdollistanut lisäämään sen humanitaarisuusavun ympäri maailmaa. Kızılayin lahjoituksen arviointikertomuksen mukaan (2015-2019) yhteensä 75 424 766 ihmistä on hyötynyt näistä avuista viimeisten viiden vuoden aikana (Kızılay, 2019.)

Kuvio 4. Tuensaajien määrä Kızılayista(vuosittain) (Lähde: Kızılay, 2019)

Kızılayilla on yhteensä 17 edustustoa ympäri maailmaa ja näistä 4 on Afrikassa Etiopiassa, Sudanissa, Etelä-Sudanissa ja Somaliassa. Kızılay aikoo lisätä niiden määrää, jotta voi vastata mahdollisimman nopeasti afrikkalaisten ongelmiin ja tarpeisiin ja ottaa aktiivisemmän roolin alueella. Tässä suhteessa se suunnittelee avaavansa tänä vuonna toimistonsa myös Senegalissa (Kızılay, 2020b.)

5.3 Turkin katastrofien ja hätätilanteiden hallinnan puheenjohtajuus (AFAD)

AFAD [Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı] perustettiin vuonna 2009 sisäministeriön alaisuudessa antamaan apua avun tarvitseville, erityisesti maanjäristysten ja tulvien kaltaisissa luonnonkatastrofeissa. Tässä suhteessa AFAD on toiminut myös monilla alueilla Afrikassa (AFAD,2020).

AFAD on antanut paljon humanitaarisia apuja Somalialle, jossa nälänhätä ja kuivuus nousivat näkyväksi erityisesti vuonna 2011. AFAD lähetti humanitaarisen avun tarvikkeita, joiden paino oli 22 tonnia ja arvo noin 93 miljoonaa Turkin liiraa (Özkan 2014 ,98.) Tämä määrä on noussut nykyään 456 miljoonaan Turkin liiraan ja vuodesta 2011 alueelle on annettu 6 000 tonnia humanitaarista apua AFAD:n koordinoinnissa. Näiden apujen lisäksi AFAD on maksanut hankkeiden kuluja, kuten Somalian/Mogadishun lentokenttä ja juomaveden hankkeita, sairaalan rakentamista, lääkintätarvikkeita, koulujen ja moskeijan rakentamista. 57 somalialaista haavoittunutta, joilla ei ollut hoitomahdollisuuksia, tuotiin 46 huoltajan kanssa Turkkiin saadakseen hoitoa (AA, 2017.) Nämä AFAD:n avut ovat herättäneet myötätuntoa Turkkiä kohtaan Somalian kansan sydämissä ja

tässä kohtaa Somalian Mogadishun hallintorakennuksessa järjestettiin 17. kesäkuuta 2018 tapahtuma, jonka nimi oli ”Kiitollisuus Turkille, joka on saanut somalialaisten sydämet”. Tapahtuma lähetettiin suorana Somalian kansallisesta televisiosta ja Mogadishun radiosta (Çavuşoğlu 2019,111.) AFAD on lähettänyt apuja myös muille Afrikan maille. Esimerkiksi Tšadissa ja Kamerunissa oleville pakolaisille annettavan humanitaarisen avun määrä oli yli 2 miljoonaa (TRY) vuonna 2014 ja Sudanille annettavan avun arvo vuosina 2013-2018 oli 69 miljoonaa (TRY). (AFAD,2020) .

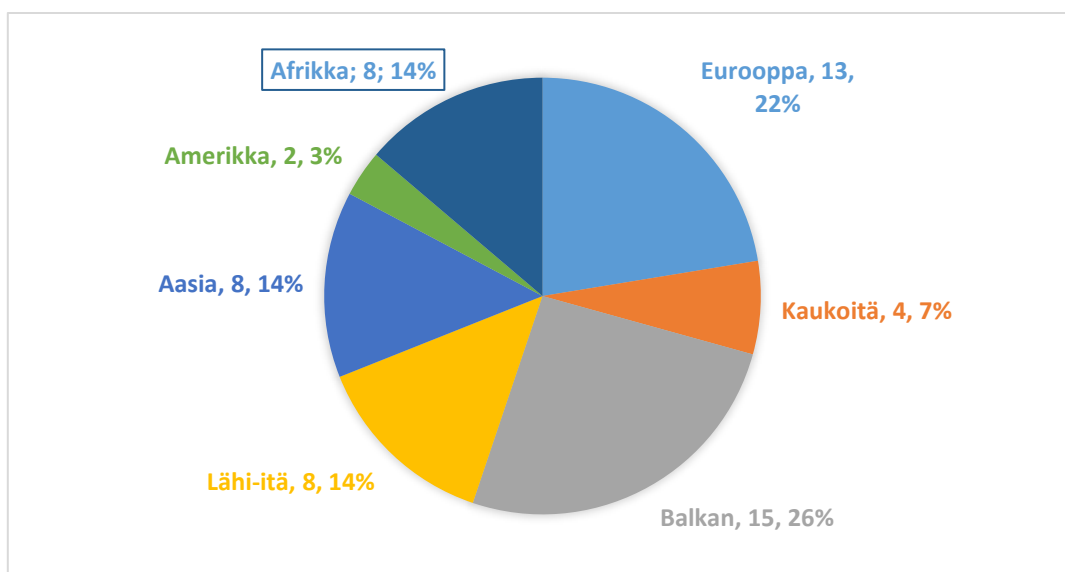
5.4 Ulkomailla olevien turkkilaisten ja niihin liittyvien yhteisöjen puheenjohtajuus (YTB)

YTB perustettiin vuonna 2010 vahvistaakseen taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia suhteita ulkomailla olevien turkkilaisten ja veljellisten yhteisöjen kanssa ja koordinoidakseen Turkissa opiskelevien kansainvälisten stipendioppilaiden opintoja. YTB:n missio on ”vahvistaa Turkin suhteita diasporansa kanssa ja tuottaa poliitikkoja, jotka edistävät Turkin kansainvälisten suhteiden visiota lisäämällä diasporan tehokkuutta” ja visio ”olla globaalinen instituutio luomalla visionääristä diasporapolitiikkaa ja toteuttamalla tehokkaita ohjelmia”. Turkin syvään juurtuneet suhteet Afrikkaan ovat edistäneet YTB:n toimintaa aktiivisesti myös tällä alueella (YTB, 2020b.)

YTB on tarjonnut erilaisia tukiohjelmia monille afrikkalaisille opiskelijoille, jotka tulevat opiskelemaan Turkkiin. YTB:n budjetti vuodeksi 2019 oli 321,046 000 Turkin liiraa. Vuoden 2019 toimintaraportin mukaan yhteensä 4731 opiskelijaa sai apurahoja YTB:n kautta ja näistä 1039 oli Afrikan maista (YTB 2019, 24-51.) YTB:n apurahoilla on avainasema kahdenvälisten suhteiden kehittämisessä Afrikan maiden kanssa. Afrikkalaiset opiskelijat, jotka tulevat opiskelemaan Turkkiin YTB:n kautta, opiskelevat myös Turkin kieltä. Turkin kieli ei ole Afrikassa yleinen kieli, kuten englanti, ranska ja portugali, siksi tarvitaan turkkia puhuvia afrikkalaisia, jotta suhteet voisivat edetä luotettavasti. Poliittisilta ja diplomaattisilta aloilta valmistuvat opiskelijat, jotka osaavat puhua sekä turkin kieltä että omaa äidinkieltään, tulevat työllistetyiksi omassaan maassaan valtion tasolla ja suurlähetystöissä. Toisaalta talousalalta valmistuvat opiskelijat auttavat turkkilaisia sijoittajia ja liikemiehiä pääsemään Afrikan maiden markkinoille ja myös afrikkalaisia sijoittajia pääsemään Turkin markkinoille (Ibrahim, 2019.) Tässä yhteydessä YTB järjestää ohjelmia ja tapahtumia, joiden kautta Turkista valmistuneet opiskelijat kokoontuvat. Sen lisäksi YTB on perustanut web-sivuston ”Türkiye mezunları” [Turkista valmistuneet] nimellä, jotta lisätä valmistuneiden välistä viestintää ja yhteistyötä ja tehdäkseen yhteistyötä heidän kanssaan (YTB, 2017).

5.5 Yunus Emre instituutio (YEE)

Yunus Emre Instituutio on yksi Turkia ulkomailla edustavista järjestöistä, joka perustettiin vuonna 2007. Instituution missio on Turkin kansainvälisen tietoisuuden, luotettavuuden ja maineen kasvattaminen ja tässä suhteessa se pyrkii esittämään Turkin kieltä, kulttuuria ja historiaa, tarjoamaan koulutuksia Turkin kielestä, kulttuurista ja taiteista ja kehittämään Turkin ystävyyttä muiden maiden kanssa kulttuurivaihdolla. YEE:llä on yhteensä 58 kulttuurikeskusta 48 maassa, 101 Turkologia osastoa ja 159 yhteispistettä 74 maassa. Instituutio, joka johdattaa Turkin kulttuuridiplomatiaa, tavoittelee lisäämään kulttuurikeskusten määrää 100:aan vuoteen 2023 mennessä. Kuten kuvio 5:essa ilmenee, YEE:llä on nykyään 8 kulttuurikeskusta Afrikan mantereella. Nämä ovat Marokossa, Tunisiassa, Senegalissa, Somaliassa, Etelä-Afrikan Tasavallassa, Egyptissä, Sudanissa ja Algeriassa (YEE 2018, 7-12.)

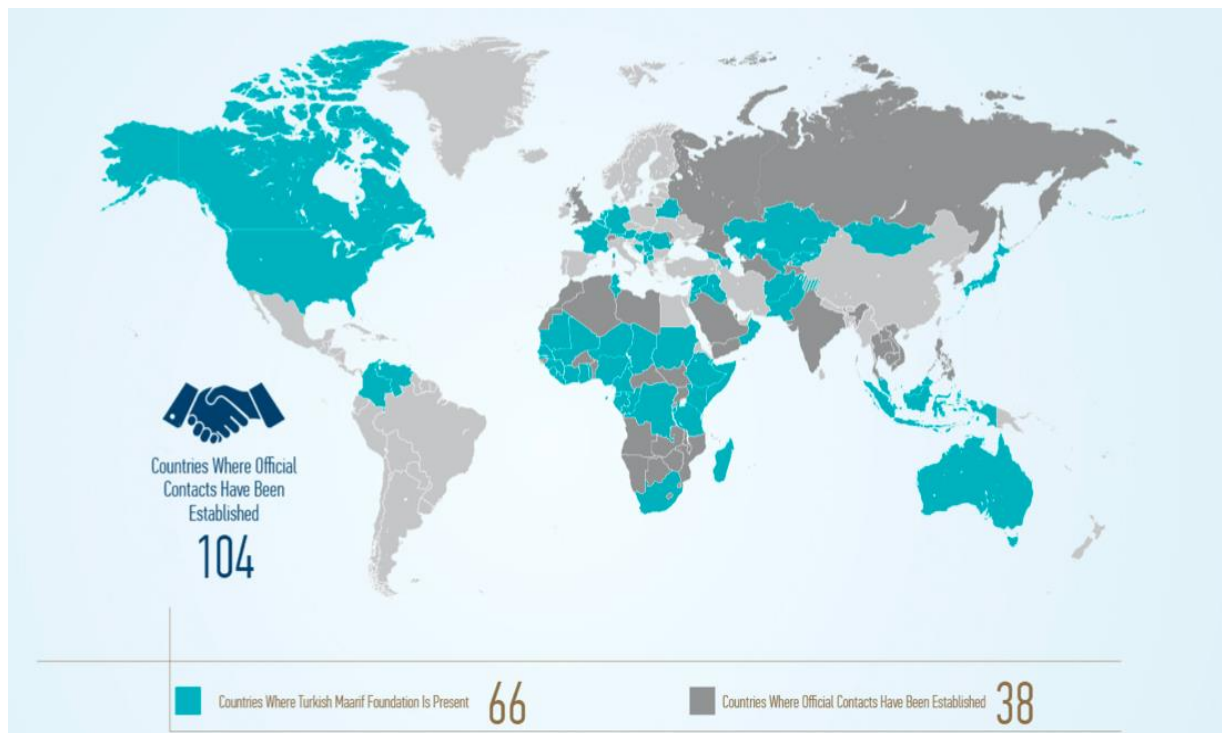
Kuvio 5. YEE:n kulttuurikeskusten jakautuminen alueittain (Lähde: YEE, 2018: 14)

5.6 Turkin Maarif- säätiö (TMV)

Turkin Maarif-säätiö, joka on voittoa tavoittelematon yhdistys ja tarjoaa palveluja koulutusaloilla, on perustettu vuonna 2016. TMV toteuttaa tehokkaita toimia koulutuksen jokaisessa vaiheessa, eli esikoulusta korkea-asteen koulutukseen ympäri maailmaa. TMV:n toiminnot koostuvat

koulutuksesta, koulutuksen tuesta, julkaisusta ja apurahoista sekä asumisesta. Tässä yhteydessä se voi avata esikouluja, peruskouluja, toisen asteen oppilaitoksia, korkeakouluja, kursseja, kulttuurikeskuksia, kirjastoja ja laboratorioita. Yhdistys tekee T&K tutkimuksia ja julkaisee tieteellisiä tutkimuksia kouluttaakseen näissä laitoksissa työskenteleviä henkilöitä. Koulutuksen tuen osalta, se tarjoaa apurahoja opiskelijoille kaikissa opetusprosesseissa esikoulusta yliopistoon asti ja asuntoja sekä opiskelijoille että opettajille (TMV 2020a, 6-23.)

Kuten kuva 2:ssa ilmenee, TMV toimii yhteensä 66 maassa, joista yli puolet on Afrikan maita, ja näitä mainittiin taulukko 8:ssa. 10. helmikuun 2020 tietojen mukaan, TMV:lla on yhteensä 323 oppilaitosta maailmassa ja näistä 144 on Afrikan maissa (emt.,2020).

Kuva 2. Turkin Maarif-säätiön toimet alueittain (Lähde: TMV,2020b)

Taulukko 8. TMV:n toimet Afrikassa (Lähde: TMV,2020b)

TMV:n toimet Afrikassa				
Burundi	Gambia	Kongo	Nigeria	Sudan
Djibouti	Ghana	Kongon demokraattinen tasavalta	Norsunluurannikko	São Tomé ja Príncipe
Etelä-Sudan	Guinea	Madagaskar	Päiväntasaajan Guinea	Tansania
Etelä-Afrikan tasavalta	Guinea-Bissau	Mali	Senegal	Tsad
Etiopia	Kamerun	Mauritania	Sierra Leone	Togo
Gabon	Komorit	Niger	Somalia	Tunisia

6 ARVIOINTI JA PEHMEÄN VALLAN ASEMA TURKIN SUHTEISSA AFRIKKAAN

Tutkimuksen tässä osassa tiivistän systemaattisesti luvussa 4 ja 5 ilmi tulleiden tietojen perusteella vastatakseen konkreettisesti siihen, miten Turkin ja Afrikan suhteet kehittyivät viimeisten 15 vuoden aikana. Seuraavassa alaluvussa analysoin pehmeän vallan näkökulmasta Turkin kehittäviään suhteita Afrikkaan.

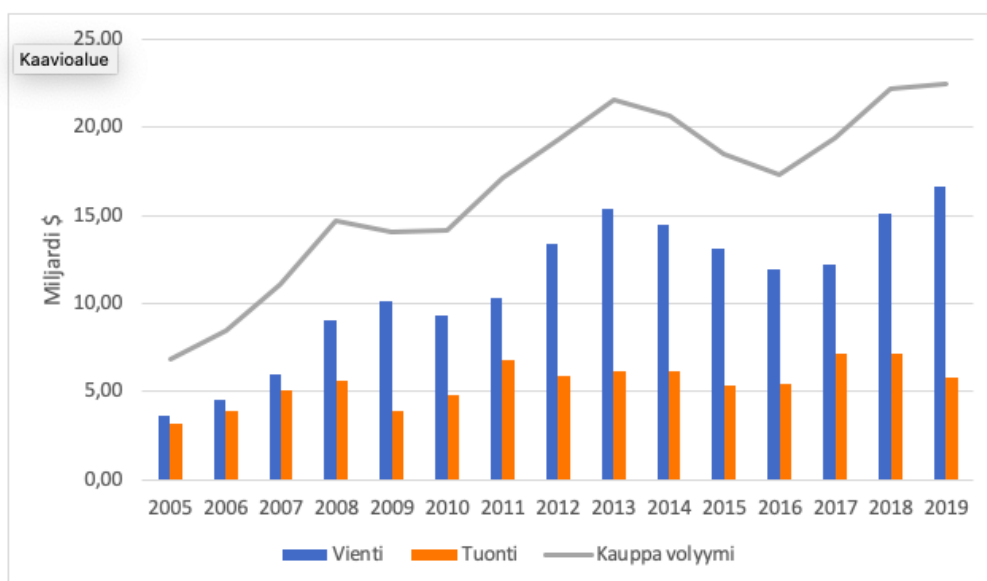
6.1 Lähentymissuunnitelman merkitys ja Turkin ja Afrikan suhteiden arviointi Afrikkaan lähentymissuunnitelman jälkeen

Turkin suhteet Afrikkaan asetettiin strategiseen pohjaan vuonna 1998 virallisesti julkaistulla Afrikan lähentymissuunnitelmalla, jonka tarkoituksena on kehittää suhteita Afrikkaan. Suunnitelmaa pidetään tärkeänä ja olevan ensimmäinen strateginen asiakirja Turkin Afrikka politiikassa. Kuten Özkan ja Akgün totevat *“Turkey’s Opening to Africa”* artikkelissaan, Turkki on menettänyt paljon mahdollisuuksia, jotka nousivat esille dekolonisaation jälkeen, länsimaistamispolitiikan vuoksi eikä ole kehittänyt tarpeeksi poliittisia, taloudellisia ja kaupallisia suhteitaan Afrikkaan. (Özkan & Akgün, 2010, 526) Kuten 1.1 ja 1.3 luvussa mainittiin, Afrikan kasvava merkitys viime vuosina ja Turkin muuttunut ulkopoliittikka olivat tärkeitä tekijöitä, jotka käynnistivät Turkin lähentymispolitiikan vuonna 1998. Kuten 1.5 luvussa käsiteltiin laajalti, lähentymissuunnitelmalla tavoiteltiin kehittää Afrikan kanssa suhteita monilla aloilla. Luvussa 4 ja 5, että Turkki on onnistunut luomaan Afrikan maihin diplomaattisia, poliittisia, taloudellisia, sosiaalisia, kulttuurisia ja sotilaallisia siteitä vuodesta 2005 lähtien, jolloin Afrikan lähentymissuunnitelma otettiin täytäntöön virallisesti. Wheelerin mukaan tämä lähentymissuunnitelman menestys ja kehitetyt suhteet voidaan mitata Turkin suurlähetystöjen määrällä Afrikassa, Afrikan maiden suurlähetystöjen määrällä Turkissa, lisääntyvällä kaupalla ja investoinneilla, liikenneyhteyksillä ja tuella kansainvälisissä järjestöissä (Wheeler, 2011).

Diplomaatti- ja poliittisten suhteiden kannalta, suunnitelmassa korostettiin enemmän suurlähetystöjen määrän lisäämistä ja diplomaattisten edustustojen mahdollisuuksien parantamista, vastavuoroisten korkean tason vierailujen toteuttamista ja vuorovaikutuksen lisäämistä. Turkilla oli lähes kaikissa Pohjois-Afrikan maissa suurlähetystöjään ennen lähentymissuunnitelman hyväksymistä. Lähentymissuunnitelmalla tavoiteltiin avata suurlähetystöjä Saharan eteläpuolisen

Afrikan merkittävässä kaupungeissa. Aineiston antaman kuvan perusteella voidaan sanoa, että keskinäisten virallisten vierailujen määrän lisääntyminen edisti Turkin Afrikka politiikkaan kahdenvälisen suhteiden kehittämisessä. Vaikka tavoite oli edustustojen määrän kasvaminen 15:een, se nousi 41:een, jonka kasvuprosentti on 241%. Se osoittaa Turkin edustettavuuden lähes koko mantereella. Turkin yhteistyöhalukkuus, joka ilmeni edustustojen lisäämisellä, sai hyvää palautetta Afrikan valtioiltakin. Ennen vuotta 2006 vain kuudella Afrikan maalla oli suurlähetystö Turkissa ja tämä määrä on noussut 36:teen, jonka kasvuprosentti vastaa 350%. Vuoden 2005 Turkissa julistetun Afrikan vuoden jälkeen, kaikki Afrikan maat hyväksyivät Turkin Afrikan strategisena kumppaninaan vuoden 2008 Afrikan unionin pidetyssä huippukokouksessa Addis Abebassa. Se osoittaa, että Turkin Afrikka politiikka on ollut onnistunutta lyhyessä ajassa. Toisaalta kirjallisuusaineistot osoittivat afrikkalaisten poliitikkojen muuttuneen näkemyksen Turkia kohtaan, kuten lähes kaikkien Afrikan maiden äänestyksellä Turkin puolesta YK:n turvallisuusneuvoston vaihtuvan jäsenyyden valitsemisessa vuonna 2008.

Toinen seuraus Afrikan lähentymissuunnitelman täytäntöönpanosta voidaan osoittaa Turkin ja Afrikan maiden välisten solmittujen sopimusten ja pöytäkirjojen määrän lisääntymisellä merkittävästi. 45 Afrikan maiden kanssa tehdyt taloudelliset ja kaupalliset yhteistyösopimukset, liikemiesten välillä vastavuoroiset vierailut, yritysfoorumit ja THY:n suorat lennot osoitettiin merkittävinä askeleina talous- ja kauppasuhteiden kehittämiseksi. Kuten 4.1.2 luvussa taulukko 4:ssä ilmeni, Turkin viennin arvo Afrikkaan oli 3,631 miljardia dollaria vuonna 2005, se nousi vuonna 2019 16,624 miljardiin dollariin. ”Strategia kauppaa- ja taloussuhteiden kehittämiseksi Afrikan kanssa” uudistettiin vuonna 2010 tarpeiden mukaisesti ja samana vuonna kaupan volyyymi, jonka toteuma oli 14,1 miljardia dollaria, nousi 17,1 miljardiin dollariin seuraavana vuonna. Tarkasteltaessa kuviota 6, jonka tiedot otettiin taulukosta 4, kaupan volyyymi nousi 21,5 miljardiin dollariin vuonna 2013, vaikka se myöhemmin laski, se kasvoi tasaisesti vuoden 2016 jälkeen ja kasvoi 22,5 miljardiin dollariin vuonna 2019. Erityisesti vuoden 2016 jälkeen presidentin, ministerien ja korkean tason yritysvierailut sekä Turkin ja Afrikan talous- ja yritysfoorumit (2016,2018) ovat edistäneet merkittävästi Turkin kauppamäärän kehittymistä Afrikan maiden kanssa. Kuviosta 6, jonka tiedot otettiin 3.2.2 luvussa olevasta taulukko 4:stä, nähdään Turkin ja Afrikan 14 vuoden kauppavolyymien olevan 227,6% kasvuprosenttia.

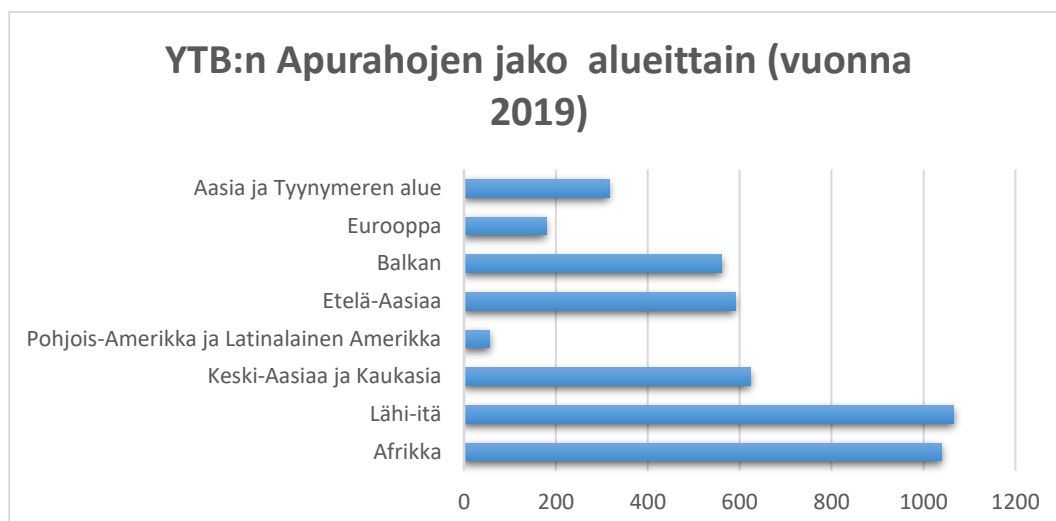

Kuvio 6. Turkin ja Afrikan kauppavolyymi (Lähde: TUIK, 2020)

Aineiston antaman kuvan perusteella muut toimet, jotka liittyvät taloussuhteisiin lähentymissuunnitelmassa, toteutettiin Turkin virallisten toimielinten ja kansalaisjärjestöjen kautta. Esimerkiksi tekniset apuohjelmat, erilaiset koulutusohjelmat ja keskinäisten liikemiesten vierailut toteutettiin Turkin virallisten toimielinten kautta, kuten DEIK, TIM ja TIKKA.

Koulutus-, kulttuuri- ja sosiaalialaan liittyvistä toimista, jotka käsitellään lähentymissuunnitelmassa, kaikki toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Vaikka Turkki on kasvattanut suorien lentojen määrää ja lentoreittejä erittäin tehokkaasti Afrikan maihin, matkailualalla solmittiin yhteistyösopimuksia vain 16 Afrikan maiden kanssa helpottaakseen viisumiprosesseja. Se osoittaa, että vaikka Turkki lähestyy Afrikkaa halukkaasti ja tehokkaasti, Afrikan maat eivät vastanneet samoin kuin Turkki. Tässä kohtaa kalliit viisumimaksut voidaan alentaa tai poistaa kokonaan, jotta viedä suhteita eteenpäin. Kuten Ipek kertoo, Turkin lähentymispolitiikka Afrikkaan olisi tasapainotettava Afrikan lähentymispolitiikkaan Turkkiin. (Ipek, 2018) Turkissa on avattu muutamia tutkimuskeskuksia, jotta esittää Afrikkaa Turkissa, järjestää seminaareja Afrikasta, tukea Afrikkaan liittyviin tutkimuksia ja vaikuttaa päätöksentekijöitä. Toisaalta myös Afrikassa on avattu kahdeksan kulttuurikeskusta, jotta esittää Turkkiä ja Turkin kulttuuria Afrikassa.

Afrikkalaisille opiskelijoille annettujen apurahojen määrää on lisätty suunnitelman mukaisesti, kuten kuviossa 7 ilmenee. Lähi-idän jälkeen afrikkalaiset opiskelijat saivat eniten apurahoja Turkista.

Kuvio 7. YTB:n Apurahojen jako alueittain (Lähde: YTB, 2019 :53-54)

6.2 Pehmeän vallan asema Turkin kehittämässä suhteissa Afrikkaan

Taustoitus luvun antamien tietojen perusteella, Afrikan mantereeseen ja sen maailmantaloudessa tarjoamien mahdollisuuspotentiaalien merkitys on noussut viime vuosina. Suurvallat, kuten Yhdysvallat, Kiina, Venäjä ja EU, jotka ovat tietoisia mantereeseen potentiaalisista, ja kehittyvät valtiot, kuten Intia, Brasilia ja Etelä-Korea, ovat alkaneet kehittää kattavampia ja korkeatasoisia suhteita Afrikan maihin. Tässä suhteessa niiden Afrikkaa koskevat strategiat ovat muuttuneet ja ne ovat kehittäneet pehmeää valtaa koskevia politiikkoja (Tepeciklioğlu 2012,89-90). Wheelerin mukaan Turkki, jolla on historiallisia, kulttuurisia, uskonnollisia ja taloudellisia intressejä alueella, on toiminut Afrikassa samalla tavalla kuin muut kehittyvät maat ja saanut myönteisiä vastauksia useimmilta Afrikan valtioilta (Wheeler, 2011).

Turkin lähentymissuunnitelmassa olevat periaatteet ja toimet osoittavat, että Turkki ei lähesty Afrikkaan vain realistisella tai liberaalisella lähestymistavalla, vaan myös humanitaarisella ja sosiaalisella lähestymistavalla. Turkki on vahvistanut läsnäoloaan ja vaikutusvaltaa Afrikassa käyttämällä pehmeää valtaa potentiaalinaan, ja siitä on tullut yksi Afrikan tärkeimmistä kumppaneista (Oğurlu 2017, 55.)

Nyen mukaan pehmeä valta, jota määritellään kyvyllä saavuttaa haluamansa tulokset ja kyvyllä muuttaa muiden käyttäytymistä saavuttaakseen nämä tulokset, on ilmiö, joka voi esiintyä erilaisissa muodoissa. Pehmeä valta, kuten kova valta, on yksi vallan muodoista. Kuten toisessa luvussa käsiteltiin, kova valta käyttää pääasiassa lahjukset (porkkanat) tai uhat (kepit), pehmeällä vallalla on kyky saada mitä halutaan houkuttelemalla. Nye oli tietoinen siitä, että pehmeän vallan mittaus näyttää olevan ongelmallista. Hän ehdotti kuitenkin kahta vaihetta, jotka voivat olla hyödyllisiä pehmeän vallan mittauksessa. Ensimmäinen vaihe on määrittelemisen, onko ilmiö pehmeän vallan lähteistä. Toinen vaihe on määrittelemisen, tuottaako pehmeän vallan lähteenä paljastuva vetovoima toivottuja ulkopoliittisia seurauksia. Toisaalta hän ehdottaa mielipidemittauksia, jotta mitata onko kyseessä ilmiössä pehmeän vallan resursseja vai ei. Mutta mielipidetutkimuksia pidetään puutteellisina, koska vastaukset voivat vaihtua kysymysmuotojen ja ajan mukaan (Yapıcı 2016, 11 – 12.) Jotta voidaan puhua vallan olemassaolosta, on myös tärkeää, että muut toimijat muuttavat ulkopoliitiikkaansa vaikutusvaltaisen toimijan etujen mukaisesti. Yapıcı kertoo, että tämän muutoksen osoituksella voidaan mitata pehmeää valtaa (emt.,9 – 10.) Tässä suhteessa voimme nähdä, että afrikkalaiset poliitikot ja valtiot ovat muuttaneet näkemyksiään Turkkia kohtaan. Turkki on saanut hyviä palautteita pehmeästä vallastaan, kuten että se on valittu jäseneksi YK:n turvallisuusneuvostossa Afrikan maiden äänestyksillä ja hyväksytty jäseneksi sekä Afrikan Unioniin että Afrikan kehityspankkiin.

Joseph Nye korostaa, että pehmeä valta edellyttää yhteistyötä, julkisuusdiplomatiaa, kahden- ja monenvälistä diplomatiaa, vuoropuhelua ja keskinäistä riippuvuutta ulkopoliitiikassa. Pehmeän vallan resurssi perustuu kulttuurisiin arvoihin, poliittisiin periaatteisiin ja ulkopoliitiikan legitimointiin. (Nye 2004, 11,31.) Tässä suhteessa maan historia, kulttuuri, ideologia, instituutiot, poliittiset arvot ja geopolitiikka muodostavat kyseisen maan vallan lähteitä (Oğurlu 2017,55). Turkki on hyödyntänyt historiallisia ja kulttuurisia siteitään sekä poliittista asemaansa suhteissaan Afrikkaan. Historiallisesti Turkilla ei ollut siirtomaataustaa mantereella ja Ottomaanien valtakunta on suojellut kaikkien Afrikan mantereiden kansojen identiteettiä ja uskonnonvapautta. Ottomaanien pyrkimykset Espanjan ja Portugalin hyökkäämisen estämisestä Pohjois- ja Itä-Afrikkaan, vastustus Afrikan jakamista kohtaan Berliinin konferenssissa ja puuttumattomuus Afrikan sisäisiin asioihin ovat konkreettisia esimerkkejä tässä suhteessa. Toisaalta Ottomaanien valtakuntaa voidaan pitää myös Afrikan maana. Tunisia, Algeria, Egypti, Libya, Habesh provinssi (Somalia, Djibouti, Eritrea, Sudanin Punaisenmeren rannikko ja Etiopian Hararin alue), Sudan ja jotkin Ugandan, Nigerin ja Tsadin alueet kuuluivat Ottomanien valtakunnalle. Ottomanien jälkeen Turkin tasavalta on tunnustanut Afrikan maiden

itsenäisyyksiä ja myös Turkin tasavalta, jolla on asema kehittyvänä maana taloudellisen, poliittisen ja sosiaalisen kehityksen mukaan, on parempi roolimalli kaikille Afrikan maille, kuin muut maat (Hazar 2016,6-7.)

Nämä Turkin kehittämissuhteet eivät sisällä mitään hyväksikäyttöä tai ylivoimaa, vaan ne perustuvat molemminpuoliseen hyötyyn. Nyen mukaan pehmeä valta edistää muiden maiden kehitystä ja vahvistaa niitä rakennettujen suhteiden kautta. Turkki on pyrkinyt edistämään rauhaa ja vakautta Afrikan maissa kunnioittamalla mantereiden arvoja ja tukemalla näiden maiden poliittista, taloudellista ja sosiaalista kehitystä toimivan pehmeän vallan yhteydessä. Oğurlun mukaan tällä tavoin edistetään sekä alueellista että kansainvälistä rauhaa ja vakautta (Nye 2004, 7; Oğurlu 2018 ,90-91.) Zewelivelile Mandela, joka on Afrikan kansallisneuvoston edustaja ja Nelson Mandelan pojanpoika, ilmaisee mielipiteitään Turkista yhdessä haastattelussa näin;

“Turkkilaiset sijoittajat ja yritykset alkoivat tulla Etelä-Afrikkaan. Tässä prosessissa Turkin läsnäolo alkoi näkyä. Erityisesti maaseudulla asuville opettaja- ja opiskelijavaihto-ohjelmat olivat hyvin viehättäviä. Turkilla on ollut tärkeä rooli nuorisomme koulutuksessa. Tämä ei koske ainoastaan meitä, vaan myös monia Afrikan maita. Olemme erittäin tyytyväisiä näiden kulttuuristen ja taloudellisten siteiden säilyttämiseen. Erdogan on avaintekijä Afrikan kehitykselle. Turkki on humanitaarisen avun edelläkävijä Afrikassa. Afrikassa näemme Turkin ystävänä ja veljenä. Luotamme heidän kansaansa, koska he eivät katso meitä siirtomaa-ajan logiikalla, vaan he haluavat auttaa.” (Yassıkaya,2019).

Kun käsitellään Nyen pehmeän vallan resursseja (ulkopolitiikka, poliittiset arvot ja kulttuuri) Turkin Afrikan politiikan yhteydessä, huomataan, että Turkin Afrikkaa koskeva politiikka on itse asiassa yksi osa Turkin ulkopoliittisista käytännöistä. Kuten mainittiin ensimmäisessä luvussa, Turkki määritteli ulkopoliittikkansa moniulotteiseksi, monikeskiseksi ja pro-aktiiviseksi ja ilmaisi ulkopoliitiikassaan tavoitteensa tulemisesta supermahdiksi. Tässä suhteessa Turkin avaamat diplomaattiedustustot, kehitysavut ja humanitaariset avut sekä taloudelliset aloitteet kuuluvat ulkopoliitiikan käytäntöihin, jotka ovat lisänneet Turkin näkyvyyttä Afrikassa. Poliittisten arvojen näkökulmasta, Turkin poliittiset arvot koostuvat kahdesta sivilisaatiosta, sekä lännestä että idästä, mikä edistää Turkin pehmeää valtaa. Turkki, joka on myös muslimimaa, on tehnyt muutoksia ja uudistuksia EU:n normien mukaisesti sisäpolitiikassaan EU:n jäsen ehdokkuuden vuoksi ja on omaksunut demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien periaatteita monta vuotta. Turkki on yrittänyt lisätä vaikutusvaltaansa mantereella levittämällä kulttuuriaan ja tämän tehdessään on

käyttänyt eduksi aina historiallisia siteitään. Näihin toimintoihin liittyvät esimerkit ovat apurahojen antaminen afrikkalaisille opiskelijoille, opiskelijavaihto-ohjelmien järjestäminen, erilaisten tutkimuskeskusten perustaminen, liikenneyhteyksien kehittäminen, erilaisten kulttuuri- ja matkailusopimusten solmiminen ja viestintäkanavien käyttäminen Afrikan edistämiseksi Turkissa sekä Turkin edistämiseksi Afrikassa (Oğurlu 2018,75-76.) Näiden lisäksi sotilaallisia ja taloudellisia keinoja voidaan käyttää pehmeän vallan resursseina. Taloudellisesti voidaan mainita Turkin antamia kehitysavustuksia, investointeja ja teknisiä tukia (Nye 2007,165-168.) Turkki loi hyvää imagoa itsestään vuonna 2018 tulella maailman suurimmaksi hätä- ja humanitaarisen avunantajamaaksi ja tukemalla Afrikan maita sekä kehityshankkeilla että talousapurahoilla. Turkki avasi 16 sotilasaluetta mantereella, jotta varmistaa rauhaa ja vakautta sotilaallisen resurssinsa käytöllä. Toisaalta kuten Nye totesi, armeija voidaan hyväksyä pehmeän vallan resursseina, jos sitä käytettäisiin humanitaariseen välintuloon. Tässä suhteessa kuten mainitsin 4.1.1 luvussa, Turkki on lähettänyt sotilaitaan YK:n rauhanturvaoperaatioihin Afrikassa. Turkin tällaiset tuet ovat luoneet hyvää tahtoa eri alueella Afrikan mailla. (Öztürk & Eke 2015, 18; Oğurlu 2018,15.)

Julkisuusdiplomatiaa pidetään pehmeän vallan olennaisena osana. Kuten toisessa luvussa mainittiin, julkisuusdiplomatiaa käyttäen valtiot lisäävät tietoisuuttaan ja tunnettuuttaan kohdemaan kansalaisten silmissä ja tällä tavoin pyrkivät vaikuttamaan heidän preferensseihin. Turkin julkisuusdiplomatian toimet osoittavat, että Turkki haluaa kommunikoida tiivistä Afrikan maiden kansojen kanssa ja luoda siteitä vahvistaakseen suhteita. Pehmeän vallan lähteet eivät ole kokonaan valtioiden hallinnassa, kuten neljännessä luvussa kävi ilmi, Turkin julkisuusdiplomatian käyttäjiä ovat myös valtion toimielimet ja kansalaisjärjestöt. Tepeciklioğlu ja muut viittaavat artikkelissaan *Turkey's Public Diplomacy Initiatives in Sub-Saharan Africa(2018)* Mark Leonardin julkisuusdiplomatialuokitteluun, jossa julkisuusdiplomatiaa luokitellaan vaikutusvallan mukaan lyhytaikaiseksi, keskipitkäksi aikaväliseksi ja pitkäaikaiseksi. Lyhytaikaiset toimet voivat olla internet ja uutisjulkaisuja, jotta luoda maasta yleiskäsitys ja mielikuva. Keskipitkät toimet koostuvat strategisista viestinnöistä, joissa pyritään vahvistamaan maakuva ja rakentamaan maabrändiä, ja pitkäaikaisessa toiminnassa pyritään luomaan suhteita avainhenkilöihin, joiden odotetaan olevan tulevaisuudessa tärkeässä asemassa valtiossaan. Leonardin tällainen luokittelu mahdollistaa tarkastella järjestelmällisesti Turkin julkisuusdiplomatian toimintoja Afrikassa (Tepeciklioğlu ym. 2018, 606-608.) Luvussa 4 ja 5 ilmaisemia Turkin julkisuusdiplomatia-toimintoja voidaan luokitella Leonardin luokituksen mukaan, kuten alla olevassa taulukossa 9.

Taulukko 9. Turkin julkisuusdiplomatian toimet Afrikassa

Turkin julkisuusdiplomatian toimet Afrikassa		
Lyhytaikaiset toimet	<ul style="list-style-type: none"> • Anadolu Agency (AA, Algeria, Egypti, Etiopia, Kenia, Marokko, Nigeria ja Tunisia) • TRT World 	
Keskipitkän aikavälinen toimet	Diplomacy Academy	<ul style="list-style-type: none"> • Koulutusohjelmat diplomaateille
	TIKA (21 Afrikan maissa)	<ul style="list-style-type: none"> • Talousavustukset • Kehitysavustukset • Humanitaariset avut • Ammatilliset koulutukset • Infrastruktuuri työt • Terveyspalvelut • Restaurointi toimet
	DEIK (46 Afrikan maissa)	<ul style="list-style-type: none"> • Afrikan työneuvostot • DEIK-Afrikan talous- ja yritysfoorumi
	THY	<ul style="list-style-type: none"> • Lentoyhteys 58 kohteeseen 38 Afrikan maassa
	Kızılay (Etiopia, Sudan, Etelä-Sudan ja Somalia)	<ul style="list-style-type: none"> • Humanitaariset avut

	AFAD	<ul style="list-style-type: none"> • Humanitaariset avut
	TASAM	<ul style="list-style-type: none"> • Turkin ja Afrikan kansainvälinen kongressi • Yhteistyö- ja kehitys kongressi
Pitkäaikaiset toimet	YTB	<ul style="list-style-type: none"> • Apurahat afrikkalaisille opiskelijoille • Kieli- ja kulttuurikeskus • Turkista valmistuneet ohjelma
	YEE (Algeria, Egypti, Etelä-Afrikan tasavalta, Marokko, Senegal, Somalia, Sudan, Tunisia)	<ul style="list-style-type: none"> • Kieli- ja kulttuurikeskus
	TMV (30 Afrikan maissa)	<ul style="list-style-type: none"> • 144 oppilaitos

7 JOHTOPÄÄTÖS

Työn tarkoituksena on ollut pohtia, miten Turkin ja Afrikan suhteet kehittyivät viimeisten 15 vuoden aikana ja miten Turkki on hyödyntänyt pehmeästä vallasta kehittäessään suhteita Afrikan maihin. Lähestyin aihetta pehmeän vallan näkökulmasta, koska Turkin toiminnat osoittavat selvästi pehmeän vallan piirteitä. Työssä ovat mukana Turkin virallisten toimielinten ja kansalaisjärjestöjen vuosikertomukset, toimintaraportit, julkaisut ja aiheen liittyvät kirjat, artikkelit ja uutiset. Tutkimuksessa kävi ilmi, että Turkin ja Afrikan suhteet alkoivat kehittyä vuodesta 2005 lähtien, jolloin Turkin lähentymissuunnitelma otettiin täytäntöön virallisesti, ja Turkin käyttämä pehmeä valta auttoi suhteiden kehittämistä monilla aloilla.

Ensimmäisessä luvussa kävi ilmi, että Afrikasta on tullut maailman toiseksi nopeimmin kasvava alue ja sen merkitys on kasvanut viime vuosina maailmantaloudessa ja maailmanpolitiikassa. Toisaalta Afrikassa, jossa on maailman nuorin väestö, ennustetaan keskitason tuloryhmän kasvavan lähitulevaisuudessa ja tämä tekee Afrikasta viehättävän markkinan muille maille. Näiden lisäksi Afrikan mannerta pidetään strategisesti tärkeänä rikkaiden resurssien ja raaka-aineiden suhteen. Suurvallat ja kehittyvät valtiot, jotka ovat tietoisia mantereiden potentiaaleista ja sen tarjoamista mahdollisuuksista, ovat aloittaneet viime vuosina kehittää kattavampia ja korkeatasoisia suhteita Afrikan maihin ja kilpailla kasvattaakseen taloudellista ja poliittista vaikutusvaltaansa mantereella. Samalla tavoin kuin muut maat myös Turkki on kiinnostunut Afrikasta viime vuosina. Turkin lähentymissuunnitelmaa pidettiin tärkeänä, koska se on ensimmäinen strateginen asiakirja Turkin Afrikka politiikassa. Vaikka suunnitelma hyväksyttiin vuonna 1998, suunnitelman tavoitteita alettiin toteuttaa vuodesta 2005 lähtien Turkin EU-jäsenyysneuvottelujen, Turkin talouskriisin, hallintomuutoksen ja energiapolitiikan keskittymisen vuoksi. Turkista on tullut yksi Afrikan strategisista kumppaneista lyhyessä ajassa vuodesta 2005 tehokkaalla toiminnalla, ja Turkin lähentymispolitiikka on korvattu vuonna 2013 Afrikan kumppanuuspolitiikalla. Diplomaattisuhteet ovat nousseet erittäin korkealle tasolla

vastavuoroisten virallisten vierailujen myötä ja Turkin suurlähetystöjen määrä on noussut 42:teen mantereella ja Afrikan maiden suurlähetystön määrä 36:teen Turkissa. Taloudelliset suhteet pyrittiin kehittämään yhteistyösopimuksilla, yritysfoorumien järjestelmällä, liikemiesten välillä vastavuoroisilla vierailuilla ja lentoliikenneyhteyksiä lisäämällä. Työssä tuli ilmi, että taloudelliset suhteet eivät ole saavuttaneet vielä odotettua tasoa, vaikka Turkin ja Afrikan taloussuhteet kasvoivat merkittävästi. Turkin ja Afrikan välinen kaupanvolyymi kasvoi 22,5 miljardiin dollariin vuonna 2019, mutta kaupanarvo näyttää olevan kaukana muista toimijoista.

Koulutus-, kulttuuri- ja sosiaalialaan liittyvät toimet toteutettiin lähentymissuunnitelman mukaisesti. Turkki on solminut yhteistyösopimuksia matkailualalla, lisännyt lentoliikenneyhteyksiä, antanut afrikkalaisille opiskelijoille apurahoja, avannut viestintäkanavia ja kulttuurikeskuksia muutamissa Afrikan maissa ja järjestänyt muslimiafrikkalaisille johtajille kokouksia, jotta tehdä yhteistyötä uskonnollisesti. Työssä kävi ilmi, että vaikka Turkki on lisännyt lentoliikenneyhteyksiä mahdollisimman paljon Afrikan maihin, matkailualalla solmittiin yhteistyösopimuksia vain 16 Afrikan maan kanssa helpottaakseen viisumiprosesseja. Matkailualaa olisi tuettava kannustamalla Afrikan maita tekemään yhteistyötä tällä alalla. Luvussa 4 tuotiin esiin, Turkissa avattujen Afrikan keskuksien määrä näyttää olevan vähäinen. Aineistona useimmat käyttämäni Afrikkaan liittyvät turkinkieliset kirjat ja artikkelit olivat peräisin länsimaisista lähteistä. Tässä suuri ongelma johtuu varmasti kielestä. Aivan kuten Turkki, joka avaa kulttuuri- ja kielikeskuksia Afrikassa, samalla tavalla voidaan avata Turkissa kielikeskuksia, joissa opetetaan Afrikan yleisimpiä kieliä, jotta tutustua Afrikkaan paremmin.

Tutkimus osoitti, että Turkki, josta on tullut yksi Afrikan tärkeimmistä kumppaneista, on vahvistanut vaikutusvaltaansa Afrikassa käyttäen pehmeän vallan lähteitään. Turkki on hyödyntänyt historiallisia ja kulttuurisia siteitään suhteiden vahvistamiseksi Afrikan maihin. Pehmeän vallan käyttö edellyttää yhteistyötä, kohdemaan kehityksen edistämistä, vuoropuhelua, kulttuurivientiä, julkisuusdiplomatiaa sekä humanitaarisia, taloudellisia ja sotilaallisia avustuksia kohdemaahan. Turkki on hyödyntänyt niistä kaikkia Afrikka suhteissaan. Diplomaattisesti Turkkiä edustetaan lähes kaikkialla mantereella. Turkin Afrikan

maihiin antaman talousavun määrä oli noin kolme miljardia dollaria viimeisten kymmenen vuoden aikana. Niiden lisäksi Turkki on käyttänyt sotilaallista voimaansa YK:n rauhanturvaoperaatioissa Afrikassa. Kulttuurivienti tapahtui antamalla apurahoja afrikkalaisille opiskelijoille, avaamalla Turkin kieli- ja kulttuurikeskuksia mantereella ja viestintäkanavia käyttämällä. Turkin virastojen toimielimiä ja kansalaisjärjestöjä pidettiin merkittävinä pehmeän vallan käytössä. Ne harjoittivat julkisuusdiplomatiaa mantereella. Tutkimuksissa Turkin virallisten ja kansalaisjärjestöjen julkisuusdiplomatian toimet luokiteltiin Mark Leonardin luokittelumallin yhteydessä. Turkin lyhytaikaiset julkisuusdiplomatian toimet osoitettiin TRT World ja AA. Ne toimivat Turkin viestintäkanavina mantereella, jotta luoda mielikuvaa ja saada tukea Turkin politiikkoihin. TIKA:n antamat avustukset, hankkeet ja palvelut, DEIK:in afrikkalaisille ja turkkilaisille järjestämät talous- ja yritysfoorumit, THY:n lentoyhteydet, Kızılay ja AFAD:in humanitaariset avut, TASAM:in järjestämät kongressit määriteltiin keskipitkän aikavälisistä toiminnoista, joissa pyritään varmistamaan tuotettavan käsityksen ja mielikuvan tarkkaa välitystä. YEE:n kieli- ja kulttuurikeskukset sekä TMV:n oppilaitokset ovat esimerkkejä pitkäaikaisista toiminnoista, joissa pyritään luomaan suhteita avainhenkilöihin, jotka voivat tulla myöhemmin tärkeäksi henkilöksi maassaan.

8 LÄHTEET

Kirjallisuus

- Arslan, İ. (2018). Country-Continent Relations: A Case Study Of China-Africa Relation *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yönetim Bilimleri Dergisi*, 16(31), 125–142. Haettu 11.02.2020 <http://search.proquest.com/docview/2037355737/>
- Aydemis, B. & Bal, K. (2018). Tourism as a Foreign Policy Tool: The Case of Ghana . *Journal of Turkish Tourism Research* 2(1), 71-84. DOI: 10.26677/tutad.2018.25
- Bayram, M. (2016). “Türk Dış Politikasının Değişim Parametresi Olarak Afrika Açılımı ve Kıtadaki İnsanî Diplomasi Faaliyetleri ”. Teoksessa Akıllı, E. (Toim.), *Türkiye’de ve dünyada dış yardımlar* (s.402-421). [Ulkomaanapu Turkissa ja muualla maailmassa]. Ankara: Nobel
- Bayram, M. (2018). *Çin Halk Cumhuriyeti'nin Afrika Politikası*. [Kiinan Afrikka Poliitiikka] CreateSpace Independent Publishing Platform.
- Çam, S. (2016). Afrika Sorunlarına Afrika Çözümleri İlkesi ile Hareket. *Derin Ekonomi*, 14, 95-97.
- Cull, N.J. (2008). “ Public Diplomacy before Gullion: The Evolution of a Phrase ”. Teoksessa Snow, N. & Taylor, P. (Toim.). *Routledge Handbook of Public Diplomacy Routledge* (s. 19-23). New York: Routledge Handbooks Online Haettu 08.02.2020 <https://www.routledgehandbooks.com/doi/10.4324/9780203891520.ch3>
- Davutoglu, A. (2001). *Stratejik Derinlik. [Strateginen syvyys]* Istanbul: Küre yayınları
- Firat, M. (2010). “Historical Background of The Turkish- African Relations and The Role of Civil Society Organizations in The African Expansion”. Teoksessa Tepebas, U. (toim.), *The Role of Civil Society and Think Thank Organizations in Development of Turkish-African Relations* (s.171-186). Istanbul: TASAM
- Germir, H. (2017). “Çin'in Afrika'daki Yatırım Politikaları ”. [Kiinan investointipoliitiikka Afrikassa]. Teoksessa Comak, H., Sancaktar, C. & Yildirim, H. (Toim.), *Afrika Politikasi - 21. Yüzyilda Güvenlik, Refah ve Demokrasi Arayisi* (s.401-409). Istanbul: Beta
- Hakala, E. & Vastapuu, L. (2019). “Kaupungistuminen”. Teoksessa Vastapuu, L. , Mattlin, M., Hakala, E. & Pellikka, P. (Toim.). *Afrikan megatrendit*. Ulkoministeriö
- Hazar, N. (2012). *Turkey in Africa: The Implementation of The Action Plan and An Evaluation After fifteen years*. Ankara: Orsam
- Hazar, N. (2016). *Türkiye Afrika İlişkileri*. [Turkin ja Afrikan Suhteet]. Ankara: Akcag Yayinlari

- Issa, J. & Faraji, S. (2009). The Obama Administration: Revisiting and Reconsidering AFRICOM. *Journal of Pan African Studies*, 2 (9), 260-263.
- Karadag, H. (2016). Uluslararası ilişkilerde Yeni bir Boyut: Kamu diplomasisi. [Uusi ulottuvuus kansainvälisissä suhteissa: Julkisuusdiplomatia]. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
- Karagül, S., & Arslan, I. (2013). Türkiye'nin Afrika Açılım Politikası: Tarihsel Arka Plan, Stratejik Ortaklık ve Geleceği. [Turkey's Opening to Africa Policy: Historical Background, Strategic Partnership and Its Future] *Uluslararası Hukuk ve Politika*, 9(35), 21–55. Haettu 10.02.2020 <http://search.proquest.com/docview/1470779594/>
- Kavas, A. (2006). *Osmanlı - Afrika İlişkileri*. [Ottomanien ja Afrikan Suhteet]. Istanbul: Tasam
- Kavas, A. & Öztürk , H. (toim.) . (2006). Rising Africa and Turkey 1st International Turkish African Congress . Istanbul: Tasam
- Lee G. (2009). A Theory of Soft Power and Korea's Soft Power Strategy. *The Korean Journal of Defense Analysis*, 21(2),205-218. Haettu14.02.2020. DOI: [10.1080/10163270902913962](https://doi.org/10.1080/10163270902913962)
- Leonard, M. (2002). *Public Diplomacy*. London: The Foreign Policy Center
- Nye, J. S., Jr. (2003). *Amerikan Gücünün Paradoksu*. [Amerikan vallan paradoksi]. Istanbul: Literatür Yayınları
- Nye, J. S., Jr. (2004). *Soft Power. The means to success in world politics*. New York: Public Affairs.
- Nye, J. S., Jr. (2007). “Notes for a Soft Power Research Agenda”. Teoksessa Berenskoetter , F & Williams, M.J. (Toim.), *Power in World Politics* (s. 162-172). New York: Routledge.
- Nye, J. S., Jr. (2008). Public Diplomacy and Soft Power. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), 94–109. Haettu 12.02.2020. <https://doi.org/10.1177/0002716207311699>
- Obi, C. (2019). China, Oil, and Africa: A New Perspective. *Insight Turkey*, 21(1), 10-24. Haettu 10.02.2020 www.jstor.org/stable/26776044
- Oğurlu, E. (2017). The African Opening in Turkish Foreign Policy.*Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(5), 47-62. <https://doi.org/10.25272/j.2147-7035.2017.5.5.05>
- Oğurlu, E. (2018). Turkey's African Experience between 1998 and 2018: a Transformation from an Idea into Action. *Avrasya Etüdleri*, 54(2), 65-94.
- Orakçı, S. (2020). *Afrika Kitasi'nda Küresel Rekabet*. [Maailmanlaajuinen Kilpailu Afrikan Mantereella]. Istanbul:INSAMER

- Sancak, K. (2016). *Uluslararası İlişkilerde Güç Kavramı ve Yumuşak Güç*. [*Pehmeän Voiman Käsäte Kansainvälisessä Poliitikassa ja Pehmeä Voima*].Ankara: Nobel Yayınevi
- Tepebas, U. (2009a). *Buyuk gucler ve Afrika. [Suurvallat ja Afrikka]*. Istanbul: Tasam
- Tepeciklioğlu, E.(2012).Afrika Kıtasının Dünya Politikasında Artan Önemi ve Türkiye-Afrika İlişkileri.[Afrikan Mantereen Kasvava Merkitys Maailmanpolitiikassa ja Turkin ja Afrikan Suhteet]. *Ankara Üniversitesi Afrika Çalışmaları Dergisi*, 1(2), 59-93.
- Tepeciklioğlu, E., Tepeciklioğlu, A., & Ünal, B. (2018). Turkey's Public Diplomacy Initiatives in Sub-Saharan Africa. *Ege Academic Review* , 18(4), 605-618. Haettu 10.02.2020. <https://doi.org/10.21121/eab.2018442990>
- Toprak, N. & Tatar, V.(2017). “ *Geçmişten Günümüze İş birliği Ekseninde Türkiye- Afrika İlişkileri* ”.[*Turkin ja Afrikan Suhteet yhteistyön kehyyksessä menneisydestä nykyhetkeen.*] *Teoksessa Comak, H., Sancaktar, C. & Yildirim, H. (Toim.), Afrika Politikasi - 21. Yüzyilda Güvenlik, Refah ve Demokrasi Arayisi (s.829-893)*.Istanbul:Beta
- Tuomi, J., & Sarajärvi, A. (2018). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi (Uudistettu laitos.). Helsinki: Tammi.
- Vastapuu, L. (2019). “Väestönkasvu” . Teoksessa Vastapuu, L. , Mattlin, M., Hakala, E. & Pellikka, P. (Toim.). *Afrikan megatrendit*. Ulkoministeriö
- Vuving, A.L. (2009). How Soft Power Works. Paper presented at the panel Soft Power and Smart Power American Political Science Association annual meeting. Toronto. Haettu 14.02.2020.<https://apcss.org/Publications/Vuving%20How%20soft%20power%20works%20APSA%202009.pdf>
- Wheeler, T. (2011). Ankara to Africa: Turkey's outreach since 2005, *South African Journal of International Affairs*, 18(1), 43-62, Haettu 01.04.2020. DOI: [10.1080/10220461.2011.564426](https://doi.org/10.1080/10220461.2011.564426)
- Yapıcı, U.(2016). Can Soft Power be Measured? . *Uluslararası İlişkiler*,12 (47), 5-25.
- Yılmaz, A. & Kılıçoğlu, G. (2018). “ An Analysis of The Soft Power and The Increased Impact of Turkey in Africa” . Teoksessa Ermagan, I. (Toim.), *Dünya Siyasetinde Afrika 4* (s. 461-519). Ankara: Nobel
- Yılmaz, S. (2014). *Afrika Yol Haritası: Bir Kıtanın Stratejik Analizi. [Etenemissuunnitelma Afrikkaan : Maantereen Strateginen Analyysi]*. Ankara: 21. Yüzyıl Türkiye Enstitüsü
- Zezeza, P.T. (2014). The Africa-China relationship: challenges and opportunities. *Canadian Journal of African Studies / Revue canadienne des études africaines*, 48(1), 145-169. Haettu 10.02.2020. DOI: [10.1080/00083968.2014.946298](https://doi.org/10.1080/00083968.2014.946298)

Özkan M. (2015). “Türk Dış Politikasında Din ve Dini Diplomasi”. [Uskonto ja uskonnon diplomatia Turkin ulkopolitiikassaa]. Teoksessa Şahin, M. & Çevik, S. (toim.), *Türk Dış Politikası ve Kamu Diplomasisi* (s.135-153). Ankara: Nobel

Özkan, M., & Akgün, B. (2010). Turkey's opening to Africa. *The Journal of Modern African Studies*, 48(4), 525-546. doi:10.1017/S0022278X10000595

Özkan, M.(2014) . *Dogu Afrika Jeopolitigi ve Türkiyenin Somali politikasi*. SETA

Öztürk, H. & Eke, H. (2015). *Gelecek Vadeden Kita: Afrika* . BILGESAM

Raportit

AfDB/OECD/UNDP. (2017). *African Economic Outlook 2017: Entrepreneurship and Industrialisation*. OECD Publishing: Paris <https://doi.org/10.1787/aeo-2017-en>

DEIK ja Bain & Company (2019). Outbound Investment Index 2019. Haettu 19.02.2020 <https://www.deik.org.tr/contents-fileaction-19757>

Kızılay. (2019). Kızılay bağış değerlendirme raporu 2015-2019. [Kızılayın lahjoituksen arviointiraportti2015-2019]. Haettu 01.04.2020. <https://www.kizilay.org.tr/ms/bagis-degerlendirme-raporu-2015-2019.pdf>

Rand Merchant Bank. (2020). Where to Invest in Africa. Haettu 02.03.2020. <https://www.rmb.co.za/landing/where-to-invest-in-africa>

TIKA. (2004). TİKA Faaliyet Raporu. [TİKA:n vuosikertomus]. Haettu 27.03.2020. https://www.tika.gov.tr/upload/2017/YAYINLAR/Faaliyet%20Raporları/2004/2004%20TIKA_Faaliyet.pdf

TIKA. (2005). TİKA Faaliyet Raporu. [TİKA:n vuosikertomus]. Haettu 27.03.2020 https://www.tika.gov.tr/upload/2017/YAYINLAR/Faaliyet%20Raporları/2005/TİKA_Faaliyet2005.pdf

TIKA. (2019a). Annual Report 2018. Haettu 27.03.2020 <https://www.tika.gov.tr/upload/2019/Faaliyet%20Raporu%202018/TİKA%20Annual%20Report%202018.pdf>

TIKA. (2019c). 2019 Faaliyet raporu. [vuosikertomus 2019]. Haettu 27.03.2020. <https://www.tika.gov.tr/upload/2020/02/TİKA%20FAALİYET%20RAPORU%202019/TİKA FaaliyetRaporu2019.pdf>

TIKA.(2019b).Türkiye Kalkınma yardımları raporu. [Turkin Kehitysapuraportti]. Haettu 27.03.2020. <https://www.tika.gov.tr/upload/2020/02/kyk%202018/TurkiyeKalkinma2018Web.pdf>

TİM. (2019). İhracat 2020 Raporu: Yeni Vizyon Yeni Yol Haritası. [Vientikertomus 2020: Uusi Visio Uusi Etenemissuunnitelma]. Haettu osoitteesta

<https://www.tim.org.tr/files/downloads/duyuru/%C4%B0hracat%202020%20Raporu.pdf>

YEE.(2018). 2018 Faaliyet raporu. [Vuosikertomus]. Haettu 17.03.2020.https://www.yee.org.tr/sites/default/files/yayin/2018_faaliyet_raporu_rev_0111-db-250320.pdf

YTB. (2019). Faaliyet raporu. [Vuosikertomus]. Haettu 02.04.2020.
https://ytbweb1.blob.core.windows.net/files/2020/2020Raporlar/2019%20FAALİYET%20RAPORU_WEB_-5e60b9bf7136e.pdf

Internet lähteet

AA. (26.03.2020). <https://www.aa.com.tr/tr/p/yurt-disi-burolar>

AA.(2017). Türkiye'den Somali'ye 456 milyon liralık insani yardım.[456 miljoonaa turkin liiraa humanitaarista apua Turkista Somaliaan]. Haettu 02.04.2020.
<https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/turkiyeden-somaliye-456-milyon-liralik-insani-yardim/767414>

AÇAUM. (19.03.2020). Ankara university center for African studies. Haettu osoitteesta
http://acaum.ankara.edu.tr/?page_id=43

AFAD.(2020). About us. Haettu 25.03.2020. <https://en.afad.gov.tr/about-us>

African Union. (2020). African Unionin Handbook 2020. Haettu 03.03.2020
https://au.int/sites/default/files/documents/31829-doc-au_handbook_2020_english_web.pdf

Akhijadov, M.(2019). Rusya Afrika Kıtasına Geri Dönüyor. [Venäjä palaa Afrikan mantereelle]. Haettu 28.02.2020 https://insamer.com/tr/rusya-afrika-kitasina-geri-donuyor_2521.html

Alkaly, M. A.(2016). *Turkish Foreign Policy Towards Africa* (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi). Haettu 28.02.2020.
<https://acikarsiv.aydin.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11547/1407/TURKISH%20FOREIGN%20POLICY%20TOWARDS%20AFRICA.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Çavuşoğlu, M. (2019). 2019 yilina girerken cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde girişimci ve insani dış politikamız. Haettu 27.03.2020.
http://www.mfa.gov.tr/site_media/html/2019-yilina-girerken-girisimci-ve-insani-dis-politikamiz.pdf

DEIK. (2019b). Afrika bölgesi aylık bülteni. [Afrikan alueen kuukausikatsaus]. Haettu 18.03.2020.
<https://www.deik.org.tr/uploads/afrika-ocak-subat-mart-2019-newsletter-14d.pdf>

DEIK.(2019a). Pekcan: “2020 Yılı Bizim İçin Afrika Yılı Olacak”. [Pekcan: "Vuosi 2020 On Meille Afrikan Vuosi."]. Uutinen DEIK:n www-sivuilla 2019. Haettu 03.03.2020.

<https://www.deik.org.tr/basin-aciklamalari-pekcan-2020-yili-bizim-icin-afrika-yili-olacak>

Diplomacy Academi.(2020b).Events. Haettu 18.03.2020. <http://diab.mfa.gov.tr/events.en.mfa>

Diplomacyacademy. (2020a). About the Academy. Haettu 08.04.2020.
http://diab.mfa.gov.tr/about_the_academy.en.mfa

Diyanet İşleri Başkanlığı. (2019). 3. Afrika Müslüman Dini Liderler Zirvesi sonuç bildirgesinin okunmasıyla sona erdi.[3. Afrikan Muslimijohtajien huippukokous päättyi loppujulistuksen lukemiseen]. Haettu 20.03.2020 <https://www.diyanet.gov.tr/TR/Kurumsal/Detay/26049/3-afrika-musluman-dini-liderler-zirvesi-sonuc-bildirgesinin-okunmasiyla-sona-erdi>

Euroopan-neuvosto. (12.02.2020). Afrikan unionin ja EU:n 5. huippukokous 29.–30.11.2017, 29.–30. marraskuuta 2017. Haettu osoitteesta
<https://www.consilium.europa.eu/fi/meetings/international-summit/2017/11/29-30/>

Ibrahim, G. (2019). Türkiye-Afrika İlişkilerinde Eğitim, Diplomasi ve Ticarete Yeni Ufuklar. [Koulutuksen, diplomatian ja kaupan uudet näkymät Turkin ja Afrikan välisissä suhteissa]. Uutinen Dünya Bülteni www-sivuilla. 31.12.2019. Haettu 02.04.2020.
<https://www.dunyabulteni.net/haber/amp/456631>

Iletisim baskanligi. (2020). Cumhurbaşkanı Erdoğan: “Afrika ülkeleriyle ilişkilerimizi yoğunlaştırmakta kararlıyız”. [Presidentti Erdoğan : “Olemme sitoutuneet tiivistämään suhteitamme Afrikan maihin.”]. Uutinen Iletişim Başkanlığın www-sivuilla 26.01.2020. Haettu 19.03.2020
<https://www.iletisim.gov.tr/turkce/haberler/detay/cumhurbaskani-erdogan-afrika-ulkeleri-ile-iliskilerimizi-yogunlastirmakta-kararliyiz>

Iletişim Başkanlığı. (2019). Cumhurbaşkanı Erdoğan: “Afrika’da kapısı çalınmadık dost, yarası sarılmadık gönül, iş birliği yapılmadık devlet bırakmıyoruz”. [Erdogan : ”Emme jätä mitään ystävää Afrikassa, jonka oveaan ei ole koputettu, sydänhaavaan ei ole parannettu ja yhteistyötään ei ole tehty”]. Uutinen Iletişim Başkanlığın www-sivuilla 19.10.2019. Haettu 19.03.2020
<https://www.iletisim.gov.tr/turkce/haberler/detay/cumhurbaskani-erdogan-afrikada-kapisi-calinmadik-dost-yarasi-sarilmadik-gonul-is-birligi-yapilmadik-devlet-birakmiyoruz>

Ipek,V. (2018). Afrika’nın Artan Önemi ve Türkiye’nin “Afrika Açılımı”nda Son Durum.[Afrikan kasvava merkitys ja viimeaikainen tilanne Turkin Afrikkaan lähentymisessä]. Haettu.01.04.2020. <http://turksam.org/afrika-nin-artan-onemi-ve-turkiye-nin-afrika-acilimi-nda-son-durum>

Kızılay. (2020a). Haettu 01.04.2020. <https://www.kizilay.org.tr/>

Kızılay.(2020b). Türk Kızılay Dünya Genelindeki Delegasyon Sayısını 17’ye Çıkardı. [Turkin Kızılay kasvaa valtuuskuntien määrän maailmanlaajuisesti 17: ään] Haettu 01.04.2020
<https://www.kizilay.org.tr/Haber/KurumsalHaberDetay/4942>

- Kulmainen, J. (2017). Kiinan Soft Power Eli Pehmeä Vaikuttaminen [Kotisivu: Yle]. Haettu 12.02.2020. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2017/09/20/kiinan-soft-power-eli-pehmea-vaikuttaminen>
- Mert, A. (2012). *Türkiye'nin Sahraalti Afrika Ülkelerine Yönelik Kamu Diplomasisi Faaliyetleri (2005-2011)*. [Turkin julkisuusdiplomatian toimet Saharan eteläpuolisen Afrikassa (2005-2011)]. Haettu 11.03.2020. https://ytwbweb1.blob.core.windows.net/files/resimler/thesis/ali_osman_mert.pdf
- MFA. (25.02.2020). Turkey-African relations. Haettu osoitteesta <http://www.mfa.gov.tr/turkey-africa-relations.en.mfa>
- Pew Research Center. (14.02.2020). America's Image Slips, but Allies Share U.S. Concerns over Iran, Hamas. Haettu osoitteesta <https://www.pewresearch.org/global/2006/06/13/americas-image-slips-but-allies-share-us-concerns-over-iran-hamas/>
- TASAM.(2008). TASAM Afrika enstitüsü'nün web sitesi yenilendi. [TASAM Afrika instituution verkkosivu uudistettu]. Haettu 11.03.2020. https://ytwbweb1.blob.core.windows.net/files/resimler/thesis/ali_osman_mert.pdf#page47
- Tepeciklioğlu, E. (2019). Afrika'ya Açılım Kararından Yirmi Sene Sonra Türkiye-Afrika İlişkileri Nerede? [Missä vaiheessa Turkin ja Afrikan suhteet kahdenkymmenen vuoden jälkeen, kun päätettiin Afrikkaan lähentymiseen]. Bilgesam Analiz. Haettu 17.02.2020 [https://www.academia.edu/38132581/Analiz - Afrika ya Açılım Kararından Yirmi Sene Sonra Türkiye-Afrika İlişkileri Nerede.pdf](https://www.academia.edu/38132581/Analiz_-_Afrika_ya_Acilm_Kararindan_Yirmi_Sene_Sonra_Turkiye-Afrika_Iliskileri_Nerede.pdf)
- The Africa-Eu Strategic Partnership. Haettu 20.02.2020. https://www.africa-eu-partnership.org/sites/default/files/documents/eas2007_joint_strategy_en.pdf
- TIKA. (2020a). TİKA 1992'den Bu Yana 5 kıtada Yaklaşık 30 bin Proje Gerçekleştirdi. [TİKA on toteuttanut lähes 30 000 hanketta viidellä mantereella vuodesta 1992 lähtien]. Haettu.28.03.2020.https://www.tika.gov.tr/tr/haber/tika_1992_den_bu_yana_5_kitada_yaklasik_30_bin_proje_gerceklestirdi-55491
- TIKA. (2020b). TİKA koordinatörlükler.[TİKA:n Ohjelmakoordinoointitoimistot] Haettu 27.03.2020 . <https://www.tika.gov.tr/tr/koordinatorklukler>
- TİM. (04.03.2020). İhracat rakamları. [Vienti määrät]. Haettu osoitteesta <https://www.tim.org.tr/tr/ihracat-rakamlari>
- TMV. (2020a). Turkish Maarif Foundation. Haettu 17.03.2020. <https://turkiyemaarif.org>
- TMV.(2020b). Dünyada Türkiye Maarif Vakfı.[Turkin Maarif-säätiö maailmassa]. Haettu 17.03.2020. <https://turkiyemaarif.org/page/42-dunyada-tmv-16> 17.03.2020
- TUIK. (04.03.2020). Dış ticaret istatistikleri.[Ulkomaankauppatilastot]. Haettu osoitteesta http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1046

- TUIK.(04.03.2020). Dış ticaret istatistikleri. [Ulkomaankauppatilastot]. Haettu http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1046
- Turkeyafricaforum. Haettu 18.03.2020. <http://www.turkeyafricaforum.org/bilateral-relations.html>
- Turkiye Scholarships. (22.03.2020). About us. Haettu osoitteesta <https://www.turkiyeburslari.gov.tr/en/page/about-us/turkiye-scholarships>
- TURSAB. (21.03.2020). Milliyetlerine göre gelen yabancı ziyaretçiler. [Ulkomaalaiset vierailijat, jotka tulevat kansalaisuutensa mukaan] Haettu osoitteesta <https://www.tursab.org.tr/istatistikler/milliyetlerine-gore-gelen-yabanci>
- Yassıkaya, S. (2019). Zwelivelile Mandela: Türkiye, Afrika'yı sömüren değil ayağa kaldıran ülke.[Zwelivelile Mandela: Turkki ei ole Maa, joka käyttää Afrikkaa hyväkseen, vaan se kehittää]. <http://www.gercek hayat.com.tr/roportaj/zwelivelile-mandela-turkiye-afrikayi-somuren-degil-ayaga-kaldiran-ulke/>
- Yıldırım, B. (2017). İHH Perspektifinden Afrika Deneyimleri ve Sorun Alanları. [Afrikan kokemukset ja ongelma-alueet İHH:n näkökulmastaan]. Haettu 17.03.2020. https://insamer.com/tr/ihh-perspektifinden-afrika-deneyimleri-ve-sorun- Alanlari_764.html
- YTB. (2017). Türkiye Mezunları Web Sitesi Yayına Girdi.[Turkista valmistuneet- verkkosivusto julkaistu. Haettu. 17.03.2020. <https://www.ytb.gov.tr/haberler/turkiye-mezunlari-web-sitesi-yayina-girdi-2>
- YTB .(2020a). Türkiye-Afrika İş Birliğine YTB'nin Türkiye bursları damgasını vurdu. Haettu 02.04.2020. <https://www.ytb.gov.tr/haberler/turkiye-afrika-is-birligine-ytbnin-turkiye-burslari-damgasini-vurdu>
- YTB.(2020b). Institution. Haettu 25.03.2020. <https://www.ytb.gov.tr/en/corporate/institution>
- YÖK. (25.03.2020). Öğrenci istatistikleri. [Opiskelijatilastot]. Haettu osoitteesta <https://istatistik.yok.gov.tr>